

Sfanta Biblie

Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the
Romanian language

Sfanta Biblie
Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the Romanian language

Copyright ©

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-03-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 Apr 2025 from source files dated 22 Mar 2025
6d0af671-5a31-553e-9e66-9d1144a55c6d

Contents

Luka	1
----------------	---

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ânvăcăla, čudesur, morče pă krušji, uskrnuće dăm morc, unesenje âm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje âj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael âm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Âm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat să skriji dogadajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ântri noj.

² Orikic as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur vâzut šă šje svite Isus, jej âs slugurlje alu vorba.*

³ Aša šă ju mam ângăndit dăm elši pă rând să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile.

⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ânkriđală dă vorbilje dă šje u fost ânvăcat kă âj aje anume.

Anđalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

⁵ Âm zăljiljelje kând kralj Herod vladale âm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dăm svečenički rodu alu Abiji,† šă mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta.

* **1:2** jej âs slugurlje alu vorba Ili "služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj." † **1:5** Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elši pop dă Izrael (veđi 2 Ljet 24). ‡ **1:9** Svečenicu trăbuje să acăci tamjan kari are dulšji mândru miros, dăđe prinost alu Dimizov âm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar âm nontru âm Hram. § **1:11** desna parci lok hundi anđalu are pă lok dă čast * **1:19** ju mes ku Dimizov âm original skrijă: "kari stă la Dimizov". Asta âj zăs ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dă la Dimizov, ar trăbuji să fijă dovoljan dokaz alu Zahariji.

⁶ Amăndoj âs re âm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toci zapovjedurlje šă pravilurlje alu Domnu anostru.

⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puće să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kând una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov âm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă.

⁹ Dă pă običaju ântri pop lu izabralit ku kockă să mergă âm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur.‡

¹⁰ Šă ântreg narodu aščipta afară âm udvar šă să aruga âm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunšje anđalu alu Domnu su năstămit âm Hram alu Zahariji dădănenći pă desna parci§ dă žrtvenik hundi are miomiris.

¹² Zaharija kând u vâzut pă anđal tari su ânfrikušatăsă.

¹³ Daje anđalu ju zăs: "Nuči sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šă tu vi da numi Ivan.

¹⁴ Vi ave fălušăje šă slavlje šă mulc sur âm făluša la fătala aluj.

¹⁵ Kă jăl anume u fi mari âm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar âm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svânt.

¹⁶ Mulc fišjori kari âs Izraelci sur ântoršji dă rând dă la jăl âm napoj la Domnu Dimizovu alor.

¹⁷ Jăl u meržji âm nenće alu Domnu ka vjesniku âm duhu šă âm pučere alu Ilija kari are dă kânva prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să ântorkă pă eje kari âs nevjerni să apușji mudrost dă la heje kari âs pravednă, să pripremalaskă narod păntru Domnu."

¹⁸ Ali u zăs Zaharija alu anđalu Gabrijel kari stăce âm nenće alu Dimizov: "Dă pă šje uj šči kă aje âj anume? Tu vejs kă mes aku om bătărn šă băšăca ame âj isto âm aj."

¹⁹ Anđalu ju ântors vorba: "Numilje amnjov âj Gabrijel šă ju mes ku Dimizov* să

askultă šje mu spunji, aša mes mănat sã svitesk ku činji šã sãc aduk Hir fãlos.

²⁰ Punji mã ureći, kãnd mar nu maj ânkrizut dã vorbasta šje cam spus, tu njimika nu vi puće sviti pãn šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi ãm pravã vremi.”

²¹ Lume ašcripta afarã pã Zaharija, šã sã čudule šje fašji atita dobã ãm svetište.

²² Kãnd u vinjit afarã nu puće sã svitaskã. Jãl svite ãm znakovur šã nu puće sã svitaskã njimika pãn šje nu ju su ave kupilu. Šã atunšje ur prišjepi kã u avut vizijã ãm svetište.

²³ Kãnd u završãlit vreme dã služba aluj ãm Hram, Zaharija u fužjit akasã.

²⁴ Atunšje maj dã pã zãljilje bãšãca aluj u rãmas gãrjonã, šã nu jãšã afarã šinšj lunj.† Elizabeta u zãs:

²⁵ “Domnu ãj ala kari u fãkut asta aku: Dimizov su ujtat pã minji ku milã šã u lot ãndãrãt rušãnje dãm oči alu ominj.”‡

Anđalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

²⁶ Šasã lunj dã kãnd Elizabeta are gãrjonã, Dimizov u mãnat pã anđalu aluj pãšći Gabrijel ãm varuš ãm Galileja kari sã čamã Nazaret.

²⁷ Jãl u vinjit la fatã ãm pãr kã su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sã čima Marija.

²⁸ Gabrijel u vinjit šã u zãs: “ãnfãlušešćiçi tu kari ješć izabralitã! Domnu ãj ku činji! Blagoslovulitã ješć tu ãntri mujer!”

²⁹ Marija are uznemirenã dã pozdravu aluj šã je u ãnšjirkat sã sã ãngãndãskã šje značalešći.

³⁰ Anđalu ju zãs alji: “Nuc fijã frikã, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milã.Š

³¹ Punji ureći, vi rãmãnje gãrjonã, vi fãta fišjoru šã tu ji punji numi Isus!

³² Jãl u fi mari, šã u fi čimat Fišjoru lu Hãl Maj Mari! Šã Domnu Dimizov ju da autoritet sã vladalaskã ka kralju ka kum ãj predaku aluj David.

³³ Šã jãl u vladalit ãm familija lu Jakov dã erikeš, šã kraljevstva aluj nu ave kraj!”

³⁴ Marija u ãntribat atunšje pã anđal: “Kum poći asta fi kã ju mes fatã ãm pãr!”

³⁵ Anđalu ju ãntors vorba: “Duhu Svãnt u vinji pã činji, šã pućere dã Hãl Maj Mari ču astupa ku umbrã. Dãm ala rãnd Kupilu Svãnt šje u fi fãtat dã la činji u fi čimat Fišjoru alu Dimizov.

³⁶ Punji ureći: Rođakinja asta Elizabeta ãj bãtãrnã šã isto u ave fišjor, kã je nu puće sã ajvi majmult, ali aku ãj mar ãm šasã lunj dã kãnd ãj gãrjonã.

³⁷ Kã njimika nuj nemoguće alu Dimizov!”

³⁸ Atunšje u zãs Marija: “Da ju mã ligizesk ku asta sã fjuv ropkinja alu Domnu. Lasã fijã aša kum tu zãšj.” Atunšje anđalu u fužjit dã la je.

Elizabeta u kunuskut pã kupilu alu Marija dãm injimã kã jãl ãj Mesija

³⁹ Dovã tri zãlji dã pã aje Marija su gãtat šã u mers pã kalji, je su ãngribit ãm unu sat ãm Judeja pã đal.

⁴⁰ Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ãm nontru šã su pozdravalit ku Elizabeta.

⁴¹ Kum u auzãt Elizabeta pozdravu lu Marija u sãmcãt pã kupilu alji kum tari su miškat ãm injimã, šã Elizabeta are pljinã ku Duhu Svãnt.

⁴² Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješć blagoslovulitã tu ãntri mujer, šã blagoslovulitã ãj kupilu atov!

⁴³ Adišje mes aša bitnã, kã tu mama lu Domnu amnjov vinji sã mã posjetilaskã?

⁴⁴ Kã dãm momentu šje am auzãt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dã fãlušãjã ãm injima ame!

⁴⁵ Blagoslovljenã daje kã tu aj ânkrizut kã šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešći pã Dimizov ãm kãncit

⁴⁶ Atunšje Marija u zãs:

“Duša ame ãl slavalešći pã maj mari Domn, ⁴⁷ šã duhu amnjov sã ãnfãlušešći ãm Dimizov Spasitelju amnjov,

† **1:24** Dã pã šinšj lunj, toc u viđe kã ãj gãrjonã. Atunšje ominji nu su akãca dã Elizabeta kã inka ãj nerotkinjã. ‡ **1:25** Asta ãj daje kã sãmce rušãnji kã je nu ave kupij. § **1:30** Tu aj aflat la Dimizov milã Idiom “aflã milost” značalešći kã benji ješć apukat dã la šjinjiva: “Dimizov u odlučilit kã cu da mila” ili “Dimizov cu arãta bunjeme aluj.”

48 daje kã jãl su ujtat ku milã pã minji pã poniznã ropkinja aluj, aku toçi generacijurlje mur çimamã blagoslovljenã,

49 daje kã svemoguçi Dimizov u fãkut mari djelur ku minji, šã numilje aluj aj svãnt.

50 Pãlãngã totã sãmãnca, Dimizov aj milos pãlãngã eje kari ãl poštivalešçi.

51 Ku mãnã aluj jãl u fãkut puçernjišji lukrur. Jãl u arunkat afarã pã eje kari asre ponosnã ãm sufljiçilje alor šã pã eje kari asre umišljeni.

52 Pã heje bãlour vladar lju vãrlji dã pã prijestolje, a pã heje kari ãs ponizni lju riðikatulji.

53 U rãnjit pã flãmãnž ku mãnkari bunã, a pã gãzdašji lju mãnã ku mãnjlilje golji.

54 Jãl u ažutat pã Izrael sluga aluj su ãngãnditusã dã milã aluj,*

55 ka kum u obeçalit alu preci anoštri dã kãnva sã fijã pljinj dã milã pãlãngã Abraham šã pãlãngã potomku aluj dã erikeš.”

56 Marija u rãmas ku Elizabeta tri lunj atunšje su ãntorsãsã akasã.

Ivan Krstitelj su avutãsã

57 Kãnd u vinjit vreme alu Elizabeti sã ajvi kupil, je u fãtat fišjor.

58 Šã kãnd ur auzãt susjedi šã njamu kã Domnu are bun pãlãngã je, jej ur vinjit una la je šã sã ãm fãluše ku je una.

59 Kupilu trãbuje sã fijã obrezalit pã optã (8) zuva, šã kãnd or vinjit una sã fakã asta, jej gãnde sã aj ðe numi Zaharija dã pã tatusu.

60 Mumãsa u odbijilit šã u zãs: “Nu, jãl su çima Ivan.”

61 Ali jej ur zãs: “Njime dãm njamuc nu u fost çimat dã pã numiljala!”

62 Šã aša jej ãntriba ku znakur pã tatusu alu kupilula, kum su çima.

63 Zaharija u šjirut ploçicã dã skris šã u skris: “Ivan aj numilje aluj!” Toc asre ãmiraç.

64 Šã dãm ala šas Dimizov u dãsvãkut gura alu Zaharija šã poçi sã svitaskã. Šã jãl dãðe slavã alu Dimizov!

65 Atunšje frika u vinjit pã tot susjedu šã ãm totã parçe dã Judeja pãm ðalur šã spunje šje su dogodulit.

66 Toc kari ur auzãt dã aje cãnje ãm firi šã sã ãngãnde: “Šje u fi dãm ala kupil? Anume mãnã alu Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

Zaharija prorokuvulešçi šjinji aj Mesija šã Ivan

67 Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dã Duhu Svãnt, atunšje prorokovale šã zãšje:

68 “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael, Kã jãl u vinjit šã sã otkupilaskã pã narodu aluj!

69 Jãl u rãðikat pãntru noj pã spasitelju silni!‡

Dãm potomstva lu sluga amnjov la kralj David.Š

70 Asta nju fost spus

dãm gurãlje dã proroci aluj svãnc dã kãnva:

71 spasenje dã la dužmanji anoštri

šã dãm mãnj* kari toc nji mãrzãlešçi.

72 Are milosrdan pãlãngã preci anoštri,

šã u ispunulit savezu aluj svãnt.

73 ãm zakletvã kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru:

74 sã nji izbavalaskã dãm mãnj alu dužmanj, sã puçenj poslužulenj pã jãl fãr dã frikã,

75 šã sã kustãn svãnt šã ðirept ãm toçi zãljilje dã kustu anostru.

76 Šã tu Ivan fišjoru amnjov, tu vi fi çimat proroku alu Maj Mari Dimizov,

kã tu vi meržji ãm nençe alu Domnuluj šã sã aj ðireš kalje aluj,

77 Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fãlos dã spasalala

šã dã jirtala dã grehurlje alor.

* **1:54** Dimizov nu poçi ãmuja. Kãnd aš dušji ãm firi, Dimizov sã ãngãðešçi, aje znaçalešçi kã Dimizov djeluvulešçi dã pã obeçanje šje u dat. Asta svitešçi dã obeçanje aluj: “u obeçalit alu preci anoštri kã u fi milosrdan.” **1:55** Gal 3,16

† **1:66** mãnã alu Domnuluj aj puçere alu Domnu: “puçere aluj are ku jãl”. ‡ **1:69** ãm original skrijã: “rog dã spasenje pãntru noj”. Rog dã životinjã are simbol dã puçere alji sã sã potã branalaskã. Dã Mesija sã svitešçi ka kum ar fi jãl rog kari ari puçeri sã spasalaskã Izrael ka “šjinjiva ku puçeri sã nji spasalaskã.” § **1:69** ãm original skrijã: “ãm kasa alu

sluga aluj David”. Kasa alu David predstavalešçi familija aluj, potomci aluj. * **1:71** Vorba “mãnã” predstavalešçi puçeri kari rej ominj koristilešçi protiv dã ominji alu Dimizov.

78 Kutotu asta äj dä räänd dä sufljitu milos alu Dimizovu anostru, ka sorilje kari svitlizešči u vinji afarä dä m nor pä noj sus†

79 u da luminä alu eje kari šađi äm tunjerik,‡ šä äm umbra alu morči. Nju punji pišjorilje anoštri pä kalje dä putuljalä.”Š

80 Ivan u kriskut šä su ämbälurit äm duh. Kusta äm pustinjä pän šje nu su arätat javno alu Izraelc.

2

Isus su avut äm Betlehem (Mt 1,18-25)

1 Äm aje vremi dä pä šje su avut Ivan, zapovjed u fost mänatä dä la car August sä fakä skritura dä stanovništvo äm äntagä cara.

2 Aje are elši skritura dä stanovništvo kari u fost känd Kvirinije are vladar dä Sirija.

3 Aša toc ur mers sä sä prijavaskä äm varušu hundi preci alor u kustat.

4 Aša Josip dä m mik varuš Nazaret äm Galileja, u mers äm varuš Betlehem äm Judeja hundi su avut David daje kä jej as re njamu alu kralj David.*

5 Josip u mers akulo sä sä jivaskä dä skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gärjonä.

6 Šä kum asre dä m Betlehem akulo vreme u vinjit sä sä ajvi kupilu.

7 Je u avut elši fišjor, lu änvälitälu šä lu pus äm hištalov† daje kä nu are soba päntru jej äm fugadov.‡

Anđalu najavalašči alu pastiri kä Isus Spasitelj su avut

† **1:78** Asta äj metaforä dä điriptači. Ajišje sä svitešči dä duhovna điriptači kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afarä kari svitlizešči pä pä m änt. Veđi Mal 4,2. ‡ **1:79** *eje kari šađi äm tunjerik* asta äj metaforä hundi nuj duhovna điriptači. Alu heje ominj kari lji falalešči duhovna điriptači svitešči kä jej šađi äm tunjerik: “ominji kari nu ščijä điriptači”. Š **1:79** *kalje dä putuljalä* äj metaforä dä kust kari osoba ari putuljalä ku Dimizov: “sä kustänj kust ku putuljalä” ili “sä umblänj pä kalji kari nji dušji la putuljalä”. * **2:4** *Betlehem* are mik varuš, akulo David su avut, a u fost zäs kä akulo su ave šä Mesija (Mih 5,2). † **2:7** *hištalov* are čist, molji šä uskat ka fänu, sä fijä molji päntru kupil mik. Marija šä Josip as re una äm aje prostorijä hundi as re živadur. ‡ **2:7** *nu are soba päntru jej äm fugadov* daje kä ur vinjit mulc ominj äm Betlehem sä sä prijavaskä pä skritura dä stanovništvo. Š **2:19** Marija cänje dä vorbilje alor šje ur spus dä kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “äm fälušjä cänje aje”. * **2:21** *obrezalit* Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zäšji kä obrezanje dä fišjor äj žrtva dä roditelji kari träbä sä adukä (Lev 12,1-4).

8 Äm ala lok dä apropi dä Betlehem asre pastirur kari rämänje afarä pä otvoreno šä päze stadurlje alor totä nopce.

9 Šä dä m turdatä su pojavaalit anđalu alu Domnuluj! Anđalu u stat äm nenče alor, šä slava alu Domnuluj lju svitläzät pä jej. Šä pastiri u gälbänjit äm ubraz dä frikä.

10 Ali anđalu lju zäs: “Nu vä fijä frikä! Ju vjuv sä vä aduk Hir fälos, dä mari fälušjä päntru totä lume.

11 Äm varušu hundi su avut Kralj David, astäs su avut Spasitelj. Jäl are Krist, Domnu!

12 Asta äj znak dä pä kari sä ä ščijec: voj vic afla pä kupilu änvälit äm hištalov.”

13 Atunšje dä m turdatä längä parče dä anđal u vinjit mulc anđej dä m nor kari hvalale pä Dimizov. Šä jej slavale:

14 “Slava alu Dimizov äm nor šä pä pä m änt putuljalä alu eje ominj kari lju izabralit.”

15 Dä pä šje ur fužit anđelji dä la pastir äm nor, pastiri ur zäs una la alt: “Haj aku am Betlehem, šä sä viđenj aje dä šje Domnu nju spus!”

16 Aša sur ängribit äm Betlehem šä ur aflat pä Marija, šä pä Josip, a kupilu are äm hištalov.

17 Šä känd pastiri ur väzut pä kupil, jej sur apukatäsä sä spujä šje lju fost spus dä la anđej dä kupil.

18 Toc eje kari ur auzät šje pastiri ur spus, jej toc asre ämirac.

19 Ali Marija cänje toči vorbilje alor äm sufljičilje alor šä mult su gändit dä jelji.Š

20 Atunšje pastiri ur fužjit la stadurlje alor šä jej däđe hvalä šä slavä lu Dimizov dä kutotu stvarurlje šje ur auzät šä šje ur väzut, točno kum lju fost najavaalit alor.

21 Osma zuva känd kupilu su avut u fost obrezalit,* šă u fost čimat Isus, numilje u dată aluj dă la andal majnti dă šje Marija u rămas gărjonă.

Isus šă Marija trăbă să mergă ăm Hram

22 Šă känd u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală kum are zapovjedălală dă la zakonu alu Mojsije, Marije šă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem să ăl posvetilaskă la Domnu,

23 kă ăj skris ăm zakonu alu Domnu: “Tot elši fišjor u fi posvetilită la Domnu.”

24 Jej trăbă isto să adukă žrtvă: “Dovă grlicur ili doj tănjiřă puomb,” kum ăj zapovjedalit dă la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pă Mesija

25 Atunšje are om ăm Jeruzalem šje să čima Šimun. Jăl are pravedan šă svet šă aščipta pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael† šă Duhu Svănt are ku jăl.

26 Šă Duhu Svănt majnti ju spus aluj kă no mori majnti dă šje no viđe pă Mesija alu Domnu anostru.

27 Aša Duhu Svănt lu dus pă Šimun ăm Hram‡ känd ur adus roditelji pă kupilu Isus ăm nontru šă să fakă obred kum are običaju dă zakonu alu Mojsije.

28 Šimun lu apukat ăm mănjiļeš pă Isus, slavale pă Dimizov, šă u zăs:

29 “Aku lasă pă sluga atov să moră ăm putuljală, Domnu,

kum tu aj zăs,

30 kă oči amej ur văzut spasenje ata.Š

31 Asta tu aj făkut dă totă lume.

32 Asta ăj lumina dă ominj* šă lji sveltizaskă alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dă Izrael!”

33 Tata šă mama alu Isus asre umpljec ku ămirală dă kutotu šje Šimun u zăs dă jăl.

34 Atunšje Šimun u blagoslovulit pă jej šă u zăs lu Marija: “Dimizov u odredilit pă ala kupil kă pântru jăl mulc Izraelc ur kăđe šă su riđikasă.† Jăl ăj odredilit să fijă znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilă

35 aša u vinji pă lumină găndurlje askunšă alu mulc, a maču či ămpunžji ăm duša ata.”‡

Ana u prepoznulit pă Mesija

36 Are isto aša proročica Ana fată alu Fanuel kari ăj dăm pleme alu Ašer. Ana are tari bătărnă mujeri, je are šapči aj ăm brak

37 šă aku ăj vădojă, mar hundiva osamdeset patru aj.Š Ana nu fužje dăm Hram, nego služule akulo zuva šă nopće ăm post šă ăm aruguminči.

38 Baš pă aje vremi Ana u vinjit, hvalale pă Dimizov, šă je spunje dă kupilu Isus alu toc kari aščipta pă Dimizov să otkupilaskă pă Jeruzalem.*

39 Dă pă šje ur făkut Josip šă Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dă la jej, jej ur mers ăm napoj ăm varušu alor Nazaret ăm Galileja.

40 Kupilu u kriskut šă su ămbălurităsă, are pljin dă mudrost, šă blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešči ku učitelji ăm Hram

41 Roditelji alu Isus măržje ăm tot anu ăm Jeruzalem să fijă akulo pă blagdan dă Pasha.

42 Aša känd are Isus dvanaest aj dă bătărn jăl una ku jej u mers pă blagdan ka kum stalno măržje.

43 Šă känd u trikut blagdanu jej sur gătatăsă akasă, ali făr dă šcučilje alu roditelji, kupilu Isus u rămas ăm Jeruzalem.

44 Jej gănđe kă ăj hundiva ăm grupă. Jej ur trikut mari kalji totă zuva, kapu sur apukatăsă să ăl koči ăntri njamu šă ăntri hej kari ăl kunošči.

2:23 Izl 13,2   2:24 Lev 12,8   † 2:25 pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael Ăm original skriřă: “aščipta utjehă dă Izrael”   ‡ 2:27 ăm Hram “ăm udvaru dă Hram.” Numa svećenici puće tuna ăm zgrada dă Hram.   Š 2:30 spasenje ata “Spasalala” spunji dă osobă kari u aduși spas-kupil mik kari ăj Isus-kum Šimun cănji: “Spasitelj kari tu aj mănă.”

* 2:32 lumina Asta metaforă značalešči kă kupilu u ažuta alu ominj să vadă šă să prišjepi pă ista način ka kum lumina ažută alu ominj benji să vadă.   † 2:34 ur kăđe šă su riđikasă Ešče vorbi značalešči: “asta kupil u fašji kă mulc ur kăđe ili ur vinji dă apropi la Dimizov”.   ‡ 2:35 MačAsta metaforă spunji dă tuga mari kari Marija u sămcă: “Tuga ata u fi aša tari dă ču dure ka kum maču čar ămpunžji ăm suflijit.”   Š 2:37 “osamdeset patru aj”: poči fi 1) aste are vădoja 84 aj ili 2) are vădoja kari are bătărnă 84 aj.   * 2:38 să otkupilaskă pă Jeruzalem Asta značalešči: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jăl kari u aduși blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ăm Jeruzalem”. (vedi Iz 52,9).

⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem șă ăl koći.

⁴⁶ Tri zălji dă pă aje jej lor aflat. Isus are ăm Hram, șăde ăntri učitelji dă zakonu alu Mojsije, punje ureče șă lji ăntriba.

⁴⁷ Toc kari ăl punje ureče asre ămirac la fire aluj, șă la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša asre tari ămirac kănd lor văzutălă akulo șă mumăsa ju zăs: “Fișjoru amnjov adășje njaj făkut asta anovă? Tata atov șă ju as renj ăm mari brigur dă činji, pašci tot či kutanj!”

⁴⁹ Isus u ăntors vorba: “Ali adășje mă kutac? Nu șćijec kă ju aș trăbuji să fjuv ăm kasa† alu Tata amnjov?”‡

⁵⁰ Jej nur prișjiput șje gănde să lji spujă.

⁵¹ Ali Isus u mers ăm napoj ku roditelji ăm Nazaret, șă jăl lju u pus ureci. Șă mumăsa aluj u cănut kutotu vorbilje ăm sufljituș.Š

⁵² Șă ăm aje vremi Isus u kriskut ăm gănd șă ăm telă* șă ku milă dă la Dimizov șă dă la lumi.†

3

Služba alu Ivan șje bučază

(Mt 3,1-12; Mk 1,2-8; Iv 1,19-28)

¹ Kănd are vladaviņa alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj ăm Judeja, Herod vladale ăm Galileja a Filip, fračilje aluj dă pă tata alor,

† **2:49** kasa alu Tata Isus svitești dă Hramu alu Dimizov aluj kari Tata aluj lu mănat. Ku 12 aj, Isus, Fișjoru alu Dimizov, șćije kă Dimizov ăj pravi Tata aluj (nu Josip, bărbatu alu Marija).

Š **2:51** u cănut kutotu vorbilje ăm sufljituș Dă kutotu șje Marija u auzăt, zășji kă ăj ka blago kari je cănje tari ăm sufljitu alji, păze, șă cănje dă aje. *

2:52 u kriskut ăm gănd șă ăm telăare maj kufri șă maj bălour. † **2:52** ku milă dă la Dimizov șă dă la lumi Asta svitești kum krișće duhovno șă ăm telă: “Dimizov ăl blagoslovule maj mult șă maj mult a ominji ăl plășje maj mult șă maj mult.” *

3:1 27 ili 28 aj dă pă Krist † **3:1** Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrarh” are dužnosnik alu vladă kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dă rimski car. Kraljevstvo dă Herod “Mari”, kari are kralj ăm vreme dă rodenje alu Isus, are podijeljeno pă patru djelur dă pă morče aluj a akulo vladale fișjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mișj djelovur kari să čima provincije ka kum as re Galileja șă Samarija. ‡

3:2 Ana șă Kaifa asre mar popur Ili “kănd Ana șă Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popă a Židovi ur nastavalit șă ăl prepoznulaskă čak șă kănd Rimljani lu pus să fijă žinjiru aluj, Kaifa, să ăl zamjenilaskă ka pă mari pop. Š **3:4** Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ăm kenvija aluj. *

3:4 Ominji asta fașji să să pokajalaskă dă grehurlje alor: “Pripremilecävă să auzec poruka alu Domnu kănd vinji.” † **3:5** Ili “jeu u maknuli tota gropa dă pă drik.” ‡ **3:5** Kănd ominji pripremilești driku păntu kralj kari vinji, jej ravnalești kutotu șje ăj riđikat ili șje ăj ănjjos punji sus să fijă kutotu ravno. **3:6** Iz 40,3-5 Š **3:7** Ivan fișje dă njimik pă ominj daje kă tražale pă jej să lji bučază să lji kaznalaskă Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pučec să skăpec dă la gnjevu alu Dimizov numa dakă vic fi bučuzac”.

* **3:8** Ăm original skrijă: “avec plodovur kari ăs vredni dă ănkăjală.” Ăm asta usporedbă ponașanja alu om să usporedulești ku plod. Ka kum dă la biljkă să așčaptă să ajvi plod kari ăj bun primjer dă aje biljkă aša dă la om kari zășji kă su ănkăjit, să așčaptă dă la jăl să kuști kum Dimizov svitești. † **3:8** Ili “Noj șćenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.”

vladale ăm Itureja șă ăm Trahonitida a Lizanije vladale ăm Abilena,†

² Ana șă Kaifa asre mar popur,‡ Dimizov u mănat porukă alu Ivan, fișjoru alu Zahar-ija, kari kusta ăm pustinjă.

³ Șă aša Ivan u mers ăm toci lokurlje pă lăngă rijeka Jordan să propovjedălaskă daje kă toc kari u greșălit, a heje kari su pokajalit să lji jarci Dimizov grehurlje a Ivan atunșje lju bučuza.

⁴ Ka kum Prorok Izaija svite ăm kenvije aluj dă eșce vorbi:Š

“Graju alu unu kari mușjești ăm pustinjă șă să auze:

pripremilec kalje păntu Domnu;

ravnalecă kalje!*

⁵ Lasă totă dolina să fijă umpljetă

șă totă planina să fijă ăm tokmă ku alčilje,†

șă kăljilje krivă să fijă pravă,

șă kăljilje kari nus ravnă să fijă ravnă‡

⁶ atunșje totă lume u viđe Spasenje dă la Dimizov.”

⁷ Alu gărmadă dă lumi kari ur vinjit la jăl să să bučazi, Ivan zășje: “Voj leglo alu otrovni șarpi, šinji vu upozorulit să ănjjirkăc să skăpăc dăm kazna șje u vinji pă voj?Š

⁸ Arătăc plodur dă ănkăjală!* Nu vă apukăc să vă zășjec una lu alt: Abraham ăj tata anostru!† Ju vă zăk: Dimizov poći dăm petrileșce răđika pă kupij alu Abraham!”

‡ **2:49** Tata amnjov Roditelji aluj trăbuje să șćiji dă svrha aluj kari Tata aluj lu mănat. Ku 12 aj, Isus, Fișjoru alu Dimizov, șćije kă Dimizov ăj pravi Tata aluj (nu Josip, bărbatu alu Marija).

Š **2:51** u cănut kutotu vorbilje ăm sufljituș Dă kutotu șje Marija u auzăt, zășji kă ăj ka blago kari je cănje tari ăm sufljitu alji, păze, șă cănje dă aje. *

2:52 u kriskut ăm gănd șă ăm telăare maj kufri șă maj bălour. † **2:52** ku milă dă la Dimizov șă dă la lumi Asta svitești kum krișće duhovno șă ăm telă: “Dimizov ăl blagoslovule maj mult șă maj mult a ominji ăl plășje maj mult șă maj mult.” *

3:1 27 ili 28 aj dă pă Krist † **3:1** Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrarh” are dužnosnik alu vladă kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dă rimski car. Kraljevstvo dă Herod “Mari”, kari are kralj ăm vreme dă rodenje alu Isus, are podijeljeno pă patru djelur dă pă morče aluj a akulo vladale fișjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mișj djelovur kari să čima provincije ka kum as re Galileja șă Samarija. ‡

3:2 Ana șă Kaifa asre mar popur Ili “kănd Ana șă Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popă a Židovi ur nastavalit șă ăl prepoznulaskă čak șă kănd Rimljani lu pus să fijă žinjiru aluj, Kaifa, să ăl zamjenilaskă ka pă mari pop. Š **3:4** Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ăm kenvija aluj. *

3:4 Ominji asta fașji să să pokajalaskă dă grehurlje alor: “Pripremilecävă să auzec poruka alu Domnu kănd vinji.” † **3:5** Ili “jeu u maknuli tota gropa dă pă drik.” ‡ **3:5** Kănd ominji pripremilești driku păntu kralj kari vinji, jej ravnalești kutotu șje ăj riđikat ili șje ăj ănjjos punji sus să fijă kutotu ravno. **3:6** Iz 40,3-5 Š **3:7** Ivan fișje dă njimik pă ominj daje kă tražale pă jej să lji bučază să lji kaznalaskă Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pučec să skăpec dă la gnjevu alu Dimizov numa dakă vic fi bučuzac”.

* **3:8** Ăm original skrijă: “avec plodovur kari ăs vredni dă ănkăjală.” Ăm asta usporedbă ponașanja alu om să usporedulești ku plod. Ka kum dă la biljkă să așčaptă să ajvi plod kari ăj bun primjer dă aje biljkă aša dă la om kari zășji kă su ănkăjit, să așčaptă dă la jăl să kuști kum Dimizov svitești. † **3:8** Ili “Noj șćenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.”

⁹ Mar aku säkure dä sudu alu Dimizov äj pusä sus sä taji däm korjen ljemnu.‡ Tot ljemnu kari nu adušji bun plod u fi tijet ändärät šä värlijit äm fok.

¹⁰ Gärmadä lu äntribat pä jäl: “Šje sä fäšjenj atunšje?”

¹¹ Ivan u zäs: “Dakä avec dovä kămašä atunšje ämpärcăcävă ku ala kari nari njiš una. Dakä avec mänkari isto aša trăbă sä vă ämpärcăc.”

¹² Akulo asre isto šä carinici kari ur vinjit sä sä bučežă šä jej lor äntribat: “Učitelju, šje sä fäšjenj?”

¹³ Ivan u äntors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dä kită šje avec pravo sä locă!”

¹⁴ Šä kătänjilje isto lor äntribat: “A noj? Šje trăbă noj sä fäšjenj?”

Alor lju zäs: “Nu loc ku säla dä njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dä šjinjivaŠ šä fijec zadovoljni ku plata avostră!”

¹⁵ Lume asre aku pljinj dä aščiatural, šä sä äntriba äm sufljičilje alor, nar puće Ivan sä fijă Mesija.

¹⁶ Ivan lju äntors vorba alu toc: “Ju vă bučez ku apă, ali unu kari u vinji kari äj maj bälour da minji šä lu kari nu mes vredan sä äj ljeg žnirancurlje aluj.* Jäl vu bučuza ku Duhu Svănt šä ku fok.†

¹⁷ Jäl cänji furka‡ äm mäna aluj, šä jäl u čistili telekuŠ temeljito. Jäl u akulježi fäjna äm skladišta aluj, ali jäl u arđi jarba uskată äm fok šje nu sä aščinžji.”*

¹⁸ Šä äm mulci poticajur svite alu lume šä alu cară dä Hir fălos.

¹⁹ Ivan lu făkut dä njimik pä car Herod dä ränd kă jäl su lot una ku Herodijada băšăcă

alu fračisuš† isto aša šä dä alci stvarur relji šje u făkut Herod.

²⁰ La kutotu stvarurlje relji šje u făkut jäl u pus maj una: jäl u änkujet pä Ivan šje bučază äm čemică.

Ivan bučuza pä Isus

(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)

²¹ Känd asre totă lume bučuzac dä la Ivan, Isus isto are bučuzat. Känd Isus su arugat su däsvăkut noru,

²² šä Duhu Svănt u vinjit žos pä jäl am formă dä purombu šä graj däm nor u svătit: “Tu ješc Fišjoru amnjov plăkut! Tu ješc fulušuja ame!”

Isus fišjoru alu Dimizov šä alu Adam

(Mt 1,1-17)

²³ Aku Isus are hundiva trideset aj dä bătărn känd su apukat javno sä propovjedălaskă. Isus are cănut dä fišjoru alu Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

²⁴ Eli are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

Levi are fišjoru alu Malki,

Malki are fišjoru alu Janaj,

Janaj are fišjor alu Josip,

²⁵ Josip are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Amos,

Amos are fišjoru alu Naum,

Naum are fišjoru alu Hesli,

Hesli are fišjoru alu Nagaj,

²⁶ Nagaj are fišjoru alu Mahat,

Mahat are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Šimij,

Šimij are fišjoru alu Joseh,

Joseh are fišjoru alu Joda,

²⁷ Joda are fišjoru alu Johanan,

Johanan are fišjoru alu Resa,

Resa are fišjoru alu Zerubabel,

‡ **3:9** Säkure äj usporedba dä kazna kari maj šjeva su apuka: “Dimizov äj ka omu kari u punji säkure pä korjenu dä ljemn.” § **3:14** nu svedočulec krivo protiv dä šjinjiva Ili “nu optužulec pä njime ku mišjuna numa sä kăpătăc banj dä la jej.” *

3:16 Dăzljigat žnirancurlje dä sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kă ala kari vinji äj maj mari, dä Ivan nuj vredan sä fijă robu aluj. † **3:16** ku fok “Foku” äj usporedba ili dä 1) sud ili 2) dä čistilala ‡ **3:17** vijača. Asta äj alat dä arunkala dä pšenică äm zrak a zrna dä pšenică su odvojuli dăm pljevă. Zrnurlje äs grelji šä kađi đos a pljeva kari nuj bună dušji vântu. Asta alat äj slicno ka furka. § **3:17** “Teleku” äj lok hundî pšenică äj tari mult sä sä apušji šje trăbă. “Čistilala” teleku značalešči kă äj gata ku žito: “sä završălaskă ku žito”. *

3:17 Ivan svitešči dä Krist kari u vinji sä sudulaskă ka kum jäl ar fi lukroju pä pămănt kari äj spreman sä odvujalskă zrnurlje dä pšenică dä la pljevă: “jäl cänji furka daje kă äj spreman” ili “jäl äj spreman sä sudulaskă ka kum lukroju pä pămănt äj spreman sä vijalaskă pšenică”. † **3:19** car Herod dä ränd kă jäl su lot una ku Herodijada băšăcă alu fračisuš Herod Antipas su lăsat dä la elši mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fračilje măšcoj (veđi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om sä fijă una ku mujere alu fračisu dakă jäl inka kustă.

Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,
 Šealtiel are fišjoru alu Neri,
²⁸ Neri are fišjor alu Malki,
 Malki are fišjoru alu Adi,
 Adi are fišjoru alu Kosam,
 Kosam are fišjoru alu Elmadam,
 Elmadam are fišjoru alu Er,
²⁹ Er are fišjoru alu Jošua,
 Jošua are fišjoru alu Eliezer,
 Eliezer are fišjoru alu Jorim,
 Jorim are fišjoru alu Matat,
 Matat are fišjoru alu Levi,
³⁰ Levi are fišjoru alu Šimun,
 Šimun are fišjoru alu Juda,
 Juda are fišjoru alu Josip,
 Josip are fišjoru alu Jonam,
 Jonam are fišjoru alu Elijakim,
³¹ Elijakim are fišjoru alu Meleja,
 Meleja are fišjoru alu Mena,
 Mena are fišjoru alu Matata,
 Matata are fišjoru alu Natan,
 Natan are fišjoru alu David,
³² David are fišjoru alu Jišaj,
 Jišaj are fišjoru alu Obed,
 Obed are fišjoru alu Boaz,
 Boaz are fišjoru alu Sala,
 Sala[‡] are fišjoru alu Nahšon,
³³ Nahšon are fišjoru alu Aminadab,
 Aminadab are fišjoru alu Admin,
 Admin are fišjoru alu Arni,
 ArniŠ are fišjoru alu Hesron,
 Hesron are fišjoru alu Peres,
 Peres are fišjoru alu Juda,
³⁴ Juda are fišjoru alu Jakov,
 Jakov are fišjoru alu Izak,
 Izak are fišjoru alu Abraham,
 Abraham are fišjoru alu Terah,
 Terah are fišjoru alu Nahor,
³⁵ Nahor are fišjoru alu Serug,
 Serug are fišjor alu Reu,
 Reu are fišjor alu Peleg,
 Peleg are fišjor alu Eber,
 Eber are fišjor alu Sala,
³⁶ Sala are fišjoru alu Kenan,
 Kenan are fišjor alu Arpakšad,
 Arpakšad are fišjor alu Šem,

Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
³⁷ Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,
 Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
³⁸ Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

Draku ănšjarkă pã Isus (Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

¹ Isus, pljin dă Duh Svănt su ăntors dăm rijeka Jordan, šă ăl dušje Duhu pãm pustinjur*

² ătrdeset zălji, hundi u fost ănšjirkat dă la draku. Ăm zăljielje nu u mănkat njimika, šă kănd u vinjit do kraja jăl are flămănd.

³ Draku ju zăs atunšje: “Dakă ješć tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešći alu petrilješće să să fakă pită.”

⁴ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svăntă kenvija: ‘Lume nu kustă numa dăm pită.’”

⁵ Draku lu dus pã jăl pã planină naltă, šă ăm unu moment draku ju arătat aluj kutotu kraljevstvo dă svet.

⁶ Šă draku ju zăs aluj: “Ju cuj da kutotu pučeresta šă măndremesta kari ăj dată mijă, šă ju pot da alu šinji găndesk.

⁷ Kănd ăaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijă.”

⁸ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svăntă kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešći să pã jăl služulešći!’”

⁹ Dă pã aje draku lu dus ăm varuš Jeruzalem šă lu pusălă pã maj nalt lok dă Hram. Atunšje ju zăs aluj: “Dakă ješć tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos!

¹⁰ Kă ăj skris ăm svăntă kenvija: ‘Jăl u zapovjedali alu andelji aluj să ći pázaskă’,

¹¹ šă ‘ču dušji pã mănă să nu ći luvešć ku pišjorilje ăm petră.’”

‡ 3:32 Sala, Sala Orikic ave grćki rukopis kari skrije: “Salmon, Salmon”. § 3:33 Admin, Admin ... Arni, Arni Orikic ave grćki rukopis kari skrije numa “Aram, Aram”. * 4:1 “Pustinjă” ăj lok hundi nuj apă nus ljemnji; njime nu kustă akulo. 4:4 Pnz 8,3 4:8 Pnz 6,13 4:11 Ps 91,11-12

12 Isus äntoršji vorba: “U zäs äj äm sväntä kenvija:

‘Nu äñšjirka pä Domnu Dimizovu atov!’”

13 Atunšje känd u trikut draku ku toçi äñšjirkalurlje, lu läsat pä jäl pä una vreme.

*Isus sä äntoršji napoj äm Galileja
(Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)*

14 Isus meržji äm napoj äm lok dä Galileja äm pučere lu Duh, šä vorbi dä jäl sor apukat sä kružulaskä päščitot äm aje regijä.

15 Jäl äñväca äm sinagogurlje alor šä toc äł slavale.

*Isus are mänat däm sinagoga
(Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)*

16 Jäl u vinjit äm varuš dä Nazaret, hunđi jäl u kriskut šä pä običaju aluj, jäl u mers sämbäta äm sinagogä. Šä su skulat sä čitalaskä.

17 U datä la jäl svitak† dä la proroku Izaija, a jäl u däsvkut svitku šä u aflat lok hunđi skrijä:

18 “Duhu alu Domnuluj äj pä minji dasupra. Däm ala ränd jäl mu izabralit‡ pä minji sä vä propovjedalaskä Hir fälos la särašj.

Jäl mu mänat pä minji sä spuj alu hej šje äs ljugac kä poçi sä fijä däsväkuc

šä lu orb kä poçi sä vadä

šä sä đe slobodä alu hej tlačalic,

19 šä sä proglasalesk anu pljin dä milä alu Domnuluj.”

20 Isus u äñcis svitku šä u dat äm napoj la pomočniku šä u šäzut. Šä toc ku oči äm sinagoga u mucät pä jäl.

21 Su apukat sä äñveci: “Astäs asta sväntä karči, kari ac auzät ku urečilje avoštri, su ispunulitäsä.”

22 Jej toc sä ämira la toçi vorbilje dä milä šje kände dä pä gura aluj. Šä jej su äñtribat: “Nuj jäl fišjoru alu Josip?”

23 Jäl lju zäs: “Äj una izrekä kari sigurno ac pripunji pä minji. A šä meržji: ‘Doktoru, äñträmäči pä činji sängur!’ Kutotu aj fäkut, kum anj auzät, äm varuš dä Kafarnaum, fä šä aišje, äm kraju atov!”

24 Šä jäl u zäs: “Anume, ju vä zäk niti unu prorok nu u fost äm benji apukat äm kraju aluj.

25 Anume, ju vä zäk, känd äm doba alu proroku Ilija äm Izrael, noru are äñcis a ploje nu kände tri aj šä šinšj lunj šä are mari fomi päm totä pämäntu šä asre mulci vädojur äm Izrael.

26 Tot Ilija nu u fost mänat la njišj unu däm jej osim la vädoja äm Sarfata dapropi dä varušu Sidon.

27 Isto aša äm vreme dä prorok Elizeja asre mulc gubavcur äm pämäntu dä Izrael. Šä njiš unu däm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

28 Känd ur auzät, toc äm sinagogä asre tari mirgiš,

29 jej sur skulat sus šä lur mänatulä afarä däm varuš. Jej lur dus pä jäl pä maj nalt đal pä kari are varušu fäkut, äm namjerä sä äł ämpingä žos sä äł amori.Š

30 Ali jäl u fužjit äñtri jej šä u mers pä kalje aluj.

*Isus u mänat afarä pä drak däm omula
(Mk 1,21-28)*

31 Jäl u mers žos äm Kafarnaum äm varuš dä Galileja. Šä akulo sämbäta äñväca.

32 Lume asre ämirac la äñväcalä aluj daje kä vorba aluj asre pljinji dä pučeri.

33 Unu däm ominjije äm sinagogä ave rov duh äm jäl, aje are drak. Šä jäl u mužjit ku graju glasnik:

34 “A! Tu Isus däm Nazaret, šje gändešci dä la noj? Aj vinjit sä nji uništilec? Ju ščuv benji šjinji ješč tu, tu Sväntu alu Dimizov!”

35 Isus lu lot pä frikä šä ju zäs: “Fi putuljit! Hajde afar däm omusta odma!” Drakula lu värljit pä omula žos äm nenče alu toc šä u jäšät afarä, šä njimik nu ju fäkut.

36 Eje kari ur väzut asre tari ämirac šä zäšje una lu alt: “Šjefäldä vorba äj asta? Ku autoritet šä ku pučeri šä relji duhovur jašä afarä pä vorba aluj!”

37 Hiru dä jäl u mers äm tot kotu dä regijä äñtragä.

4:12 Pnz 6,16 † 4:17 “Svitak” značalešci kä äj skris karči pä pelji dä vakä. ‡ 4:18 Točno značalešci “pomazalit ku uloj”. 4:19 Iz 61,1-2 4:26 1 Kr 17,8-16 4:27 2 Kr 5,1-14 Š 4:29 Lume däm Nazaret asre tari uvredljivi daje kä Isus lji spunje däm karče sväntä hunđi Dimizov lji ažuta lu hej šje nu kunušci karče sväntä dä kit numa la Židovur.

*Isus ozdravalešći pã sokra alu Petar
(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)*

³⁸ Kãnd u fužjit dãm sinagogã jãl u mers la Šimun akasã. Akulo asre sokra alu Šimun ãm pat bičagã ku fok mari ãm je. Šã jej lor ãntribat pã jãl sã ãj ažući.

³⁹ Isus u mers la je u lot pã frikã pã foku šã foku u lãsatu. Je odma su skulatãšã šã su apukat sã lji poslužulaskã.

Isus ozdravalešći pã mulc

⁴⁰ Mar kãnd sã slãbuze sorilje žos* toc kari ave njam šã urtaš dãm mulci bičišugur ljør adus la jãl. Šã jãl lju ãntrimat aša dã jãl punje mãnjlilje aluj pã jej unu pã kići unu.

⁴¹ Mulc dãm jej ave drašj ãm jej šã kum jãše afarã, drašjije dãm jej mužje: “Tu ješć Fišjoru alu Dimizov!” Ali jãl lju rãspitã šã nu lji dãđe sã svitaskã kã jej šćije ka jãl ãj Krist.†

*Hir fãlos sã širelešći pãm Judeja
(Mk 1,35-39)*

⁴² Mar kum vinje zuva jãl u fužjit dãm kasã pã lok pustulot. Gãrmadã dã lumi ãl kuta, šã kãnd lor aflatã gãnde sã ãl cãjã sã nu fugã dã la jej.

⁴³ Ali Isus lju zãs: “Ju trãbã sã mã duk ãm alčilje varušur sã spuj Hir fãlos dã kraljevstva alu Dimizov.‡ Dãm asta rãnd am fost mãnat pã pãmãnt.”§

⁴⁴ Šã aša u mers sã propovjedalaskã pãm sinagogur ãm Judeja.

5

*Isus u čimat pã Šimun, Jakov šã pã Ivan
(Mt 4,18-22; Mk 1,16-20)*

¹ ãm una zã Isus stãće lãngã Genezaretsko* jezero, kãnd gãrmadã sã astrãnzje la jãl sã audã vorba alu Dimizov.

² Jãl u vãzut doj čamcur kum asre pã mal rãzãmac, kari u lãsat ribari kãnd ãš čistile mrežurlje.

³ Jãl u tunat ãm čamac kari are alu Šimun, šã lu ãntribat sã ãl ãmpingã maj ãm sus dã la mal. Atunšje jãl u šãzut žos šã su apukat sã ãnveci pã gãrmadã dã lumi.

* **4:40** Sãmbãta sã apukã dã jer kãnd sorilje kađi žos pã nãm adauza kãnd sorilje kađi žos. † **4:41** Točno značalešći “pomazalit ku uloj” šje značalešći “Izabralit”. ‡ **4:43** Kraljevstvo značalešći pã asta lok ãj hundi ominji ãnkređi ãm Dimizov. § **4:43** Dimizov u dat zadatak sã spuži dã jãl šã lu mãnat pã Isus pã pãmãnt * **5:1** Genezaretsko jezero ãj isto šã Galilejsko jezero. † **5:8** Šimun u vãzut ku Isus ãj svãnt. ‡ **5:10** Šimun u sviti dã Isus la ominj. § **5:14** Lev 14,2-32

⁴ Kãnd u fost gata ku ãnvãcala, jãl u zãs alu Šimun. “ãmpinži ãm maj adãnkã apã šã slãbuzãc mrežurlje ãm apã.”

⁵ Šimun ju ãntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totã nopće šã njimik nanj apukat: ali pã vorba ata ju uj slãbuzã mreža ãm napoj ãm apasta.”

⁶ Kãnd u fãkut aša jej u apukat mari boglã dã pešć, atit dã mreža kit nu puknje.

⁷ Jej ur mužjit la urtašji alor dã pã alčilje čamcur sã lji ažući; jej ur vinjit, šã umpljet dovã karur dã pešć dã maj šjeva sã ãntupe.

⁸ Kãnd u vãzut Šimun Petar aje jãl u kãzut la pišjorilje alu Isus šã u zãs: “Maknalešćići dã la minji, Domnu, kã ju mes grešnã om!”†

⁹ Frikã delj svãntã u kãzut pã jej šã pã ominj šje ur vinjit sã lji ažući, kãnd ur vãzut kic pešć ur apukat.

¹⁰ Isto aša asre ãmirac Ivan šã Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šã urtašji alu Šimun. Ali Isus u zãs alu Šimun: “Nuc fijã frikã. Dã aku, maj menkulo tu vi apuka pã ominj!”‡

¹¹ Aša jej ur adus karurlje dã apã pã mal, ur lãsat kutotu šã lor sljedilit pã jãl.

*Isus ozdravalešći pã om ku gubã
(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)*

¹² Isus are ãm unu dãm varušurljelje. Om pljin dã gubã lu vãzutulã pã jãl šã su arukãnt pã đinučiš ãm nenće aluj šã sã aruga la jãl: “O Domnu, dakã numa tu vuješć, tu mã poc ãntrima.”

¹³ Isus u mãcãt mãna aluj šã lu taknulit, šã u zãs: “Ju gãndesk. Fi čistilit!” Šã dãnturdata guba lu lãsat.

¹⁴ Atunšje lu purunšjitulã sã nu spužã alu njime, čar asta sã fakã: Elši sã mergã la popã šã sã sã areći, dã pã aje, dã dokaz dã vražã, vi trãbuji sã adušj žrtvã dã čistilalã ka kum Mojsije u zapovijedãlit.

¹⁵ Svat dã jãl su širilit maj pã dãparcí, aša dã gãrmadã dã lumi ur vinjit sã pužã ureći la jãl, šã sã fijã ozdravalic.

¹⁶ A jãl sã tãrãje pã lok pustulot šã sã posvetilaskã la aruguminći.

*Pučeri alu Isus sã jerçi grehurlje
(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)*

17 Åm una zã, Isus ånvãca, ave åm nençi pã mulc farizej sã učitelj dã zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dãm toçi kumpånjlje dã Galileja sã Judeja sã dãm Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus sã ozdravalaskã pã bičež.

18 Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit sã adušje pã om kari nu puče sã umblji. Šã jej gånđe sã ål adukã la Isus.

19 Ali nu are lok pã hundi sã ål adukã åm nontru dã gužva mari. Aša jej sur urkatãsã pã krov sã lor slãbuzãt åm nontru pãm krov ku pat dã tot la dã dã nençe alu Isus.

20 Kãnd u vãzut ånkriđala alor, jãl u zãs aluj: “Omulji, grehurlje atelji ås jirtãci.”

21 Pã ešće vorbi farizeji sã učitelji dã zakonu alu Mojsije sã gånđe: “Šjinji åj omusta šje svitešçi aša protiv dã Dimizov? Šjinji osim dã Dimizov poçi sã jerçi grehurlje?”

22 Isus šćije šje sã gånđešçi, sã jãl lju zãs: “Adãšje vã åntribãc ešće stvarur åm suflijičilje avoštiri?”

23 Šje åj maj ušuri dã zãs: ‘Grehurlje cis jirtãci!’, ili sã zãšj: ‘Skolãci sã umblã?’

24 Ali numa sã šćijec kã Fišjoru alu Omu ari autoritet aišje pã pãmãnt sã jerçi grehurlje. Dakã zãk alu fišjoru kari nu poçi sã umblji: ‘Skolãci, jec patu sã duçi akasã!’”

25 Šã odma su skulatãsã šu lot patu pã šje are pã košçi, sã u fužjit akasã, sã pã kalji slavale pã Dimizov.

26 Šã toc akulo asre åmirac, sã jej slavale pã Dimizov. Šã ku åmiralã svite: “Astãs anj vãzut šjeva tari mari!”

*Levi (Matej) sljedilešçi pã Isus
(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)*

27 Dã pã aje Isus u jišãt afarã sã lu vãzutulã pã carinikš šje sã čima Levi,* jãl šãđe åm carinarnicã. Isus u zãs: “Sljedilešçi mã pã minji!”

28 Šã jãl su skulat u lãsat kutotu, sã lu sljedilit.

29 Atunšje Levi åm kasa aluj u fãkut mari slavãlalã pãntu jãl; ku jej šãđe mulc carinici sã alci la masã.

30 Farizeji sã učitelji dã zakonu alu Mojsije, sur apukat sã gumunjaskã kapu su apukatã sã svitaskã alu učenikurlje alor: “Adišje mãnãc sã bijec ku carinici sã ku grešnici?”

31 Isus u åntors vorba: “Eje kari ås sãnãtoš nu trãbã pã doktor, numa aluje kari ås bičež.

32 Ju nam vinjit sã čem sã sã åntork pã pravedni, nego pã grešnã.”

*Usporedbur dã post
(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)*

33 Jej atunšje jarã u zãs: “Učenicu alu Ivan sã alu farizejilor postulešçi mulçi rãndur sã sã arogã, ali učenici atej mãnãnkã sã be. Adãšje åj aša asta?”

34 Isus u åntors vorba: “Pučec sã punjec pã gošc dã nuntã sã postulaskã kãnd åj mladoženja ku jej?”

35 Ali u vinji zã kãnd mladoženja u fi lot åndãrãt dã la jej, sã kãnd u vinji vreme jej ur postuli.”

36 Jãl lju spus dã una usporedbã: “Njime no rupi um dãrab dã la novã colã sã su kãrpaskã pã bãtãrnã, kãnd ar fašji aje, pã haj novã colã ar ave gaurã, a alu haj bãtãrnã nar pasali dãrãbu dã la novã col.

37 Njime nu varsã nov vinu åm bãtãrnã sã mari čturica;† nov vinu ar puknji åm čturica sã sar vãrsa vinu, a čturica ar propadnuli.‡

38 Nov vinu trãbã sã fijã vãrsat åm novã čturicaš.

39 Šã njime dã pã šje u be vin bãtãrn nu gånđešçi sã be nov, kã zãšji: ‘Bãtãrn åj dãstul dã bun.’ ”*

Š 5:27 Židovi mrzãle pã poreznici daje kã poreznici asre Židovi kari ås izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pã Izrael. Ešće poreznici as re nepoštenu ur furat banj alu Izraelci. * 5:27 Levi åj ista osobã šje åj sã Matej. † 5:37 Čturica åj pelji dã la birkã ili dã la kecã hundi sã bagã strugur sã atunšje sã fašji vin. ‡ 5:37 Kãnd nov vinu su ånãkrit ar krišće, ar rupe bãtãrnji čturicurlje kã nar puče maj sã sã mãcaskã. Š 5:38 Strugulje kãnd sã punji åm čturica atunšje krešçi una ku pelje dã životinjã sã atunšje sã fašji åm vin. * 5:39 Asta svat spunji dã ånvãcala kum bãtãrnji ånvãca ku hej kari vodulešçi sã ku Isus kum ånvãca. Aje åj kã ominji kari ås ånvãcac pã ånvãcala bãtãrnã, nari vojã sã sã ånveci novi stvarur šje Isus ånvãcã.

6

Isus aj Domnu da sambata (Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

¹ Un datã pa zuva da sambata Isus trãšje pãm šjeva ka poljã da pšenicã. Učenici aluj ur skos pšenicã šu u ribile ku mãnjlje šã mãnka.

² Ali orikic da farizej ljur zãs alor: “Adãšje fãšjec šjeva šje nu aj ku zakonu ãm tokmã pa zuva da sambata?”*

³ Isus ju ãntors vorba: “Nac čitalit ãm Svãntã kenvija, šje u fãkut David kãnd are jãl šã učenici aluj flãmãnš?”

⁴ Kum ur tunat ãm kasa alu Dimizov, David šã u lot pita kari are pusã ãndãrãt da žrtvã, kari čar poči popa sã mãnãšji, šã su umpãrcãt dãm pite ku urtašji?”

⁵ Atunšje jãl lju zãs alor: “Fišjoru Omuluj aj Domnu da sambata.”

Isus u ozdravalit mãnã njimurogã (Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶ Pã alta zuva da sambata jãl u mers ãm sinagogã šã su apukat sã ãnveci. Akulo are om alu kari are mãna njimurogã.†

⁷ Šã učitelji da zakonu alu Mojsije šã farizeji sã ujta pa jãl sã vadã dakã lu ãntrimalã jãl pa zuva da sambata. Šã jej dabe šjeva ašcripta sã fakã krivo sã potã sã svitaskã protiv da jãl.

⁸ Jãl šcije šje sã gãndẽšci, šã u zãs alu omuluje ku mãna njimurogã: “Skolãci šã hajd da da nenici.” Jãl su skulat šã stãce akulo.

⁹ Isus atunšje u zãs alor: “Ju gãndesk sã vã ãntreb, aj benji sã fašj benji pa zuva da sambata, ili relji? Sã spasalaskã kustu ili sã uništilaskã?”

¹⁰ Atunšje su ujtat okolo pa tot omu, šã jãl u zãs alu omuluje: “Mãcešćic mãna!” Jãl u fãkut aša, šã mãnã ju fost sãnãtosã ka hajelantã.

¹¹ Ali jej asre tari mirgiš šã sur apukat sã svitaskã šje sã fakã alu Isus.

Isus aš akulježi pa apostoli aluj (Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹² Una zã u mers pa planinã sã sã arožji, šã jãl u fost akulo totã nopće ãm arugu-minici la Dimizov.

¹³ Haje zua jãl u čimat pa dvanaest (12) učenikur la jãl pa kari lju akuljes šã lju čimat apostoli.

¹⁴ Ešće asre:

Šimun pa kari lu čimat Petar, šã fračisu Andrija,

Jakov šã

Ivan,

Filip šã

Bartolomej;

¹⁵ Matej šã

Toma,

Jakov fišjoru alu Alfej šã

Šimun čimat Revan,

¹⁶ Juda fračisu lu Jakov šã

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus svitešći da nagradur šje u fi (Mt 4,23-25; 5,1-12)

¹⁷ Kum vinje ku jej ãm napoj žjos, jãl u stat pa čistinã da đal hundi asre grupa da učenici aluj šã mari gãrmadã da lumi sur akuljesãšã, jej ur vinjit dãm Judeja šã dãm varuš Jeruzalem šã dãm Tir šã Sidon varušurlje lãngã more.

¹⁸ Jej ur vinjit šã ãl punje ureci, šã sã fijã ozdravalic dãm bičišugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pa heje kari ave relji duhovur ãm jej.

¹⁹ Mulc gãnde sã pujã mãna pa jãl daje kã pučeri fužje dãm jãl šã puće pa toc sã lji iscjelilaskã.

²⁰ Atunšje su ujtat ãm oč pa učenici aluj šã u svãtit:

“ãnfãlušãcãvã voj kari šćec sãrašj

kã kraljevstva alu Dimizov aj avostrã.

²¹ ãnfãlušãcãvã voj kari šćec flãmãnž,

kã vic fi sãtuj.

ãnfãlušãcãvã voj kari plãnžjec,

kã voj vic rãdi.

²² ãnfãlušãcãvã voj kari šćec mãrzãlic,

rušunac šã mãnac ku relji

da rãndu alu Fišjoru Omuluj.

²³ Kãnd u vinji zue, ãnfãlušãcãvã šã sãrec pãm sus da fãlušãjã. Kã sigurno nagrada avostrã u fi mari ãm nor. Haleluja! Nus are aša šã proroci tretiralicã da la mošurlje alor!

6:1 Pnz 23,25 * 6:2 Farizeji cãnje kã maj mik lukru ku mãnjlje sã trljãlešć fãn ãm zuva da sambata aj protiv zakon.
6:3 1 Sam 21,1-6 6:4 1 Sam 21,1-7 † 6:6 Mãna alu njimurogã are desna.

24 Ali jao avovă, kari šćec găzdašj,
kă ac apukat utjehă!

25 Jao avovă kari šćec sätulj,
kă voj vic fi flămănz.

Jao avovă kari aku răđec,
kă voj vic žalali šă plănžji!

26 Jao avovă dă kari toc benji svitešći,
aša isto fišjec pă mišjinjoš prorokur,
mošurlje alor kari aša fišjec.”

*Isus ânvacă să plăšjenj pă dužmanji anoštri
(Mt 5,38-48; 7,12)*

27 “A voj kari mă punjec ureći, vă zăk:
‘Plăšjecăvă pă dužmanji avoštri. Făšjec benji
alor kari vă mărzălěšći.

28 Blagoslovulec pă eje kari vă blastămă!
Arugăcăvă dă eje kari relji vă kivinješći.

29 Hăl kari či luvešći pășći una parći dă
ubraz, âmbijă šă haje parći atunšje. Šă alu
hăl kari ac je šuba nuj branalec să ac je šă
kămašă.

30 Dă alu toc, šje šjeri dă la činji. Dakă je
šjinjiva šjeva šje aj atov, nu šjire să ac đe âm
napoj.

31 Aša maj, făšjec alu altora kum ac gândi
să vă fakă avovă.

32 Dakă plăšjec numa pă eje kari vă plašji
pă voj, šjefăldă hvală vic kăpăta? Ka šă čak
šă grešnici plašji pă eje kari lji plašji pă jej.

33 Šă dăkă făšjec numa benji alu eje kari
fašji vovă benji, šjefăldă hvală vic kăpăta?
Čak šă grešnici fašji aje.

34 Dakă dăđec kečinj alu alor dă la kari
aščiptăc să vă ântorkă âm napoj, šjefăldă
hvală vic kăpăta? Čak šă grešnici dă kečinj
alu grešnici să potă âm napoj să kepiči kit
lju dat.

35 Plăšjec pă dužmanji avoštri, ažutăcălji šă
dăđec kečinj, ali nu aščiptăc să vă ântorkă âm
napoj. Atunšje voj vic kăpăta mari nagradă
šă voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari ‡ Dimi-
zovŠ daje kă jăl aj bun alu nezahvalni šă
alu ubraznjiš.

36 Fijec miloš kă jăl Tata dăm nor aj pljin
dă milă.”

*Isus nji ânvacă kum să izabralenj bun
učitelj*

(Mt 7,1-5)

37 “Nu sudulec pă njime, šă njime nu vu
suduli pă voj. Nu osudulec pă njime, šă
njime nu vu osuduli! Jirtăc šă vu fi jirtat.

38 Dăđec šă vu fi dat bună meră astrănsă,
zdrănsinată šă tari multă u fi vărșată âm
saku avostru.* Kă ku ista mjeră šje voj
dăđec vu fi dată.”

39 Jăl lju spus izrekă: “Poći unu orb să
adukă dă mănă pă altu om orb? Nar kăđe
jej amăndoj âm gropă?

40 Učeniku nu poći fi maj mari dă učitelju.
Jăl u fi ka učitelju aluj kănd su vježbăli dăstul
dă benji.†

41 Adășje vă ujtăc tot la cupljigă âm oču
alu urtaku, a âm oču atov nu ves dărab dă
ljemn?

42 Kum poc zășji alu urtaku: ‘Lasămă să
skot cupljigă dăm očuc’, kănd nu ves dărabu
mari dă ljemn âm oču atov? Licemjeru, elși
skočec dărabu dă ljemn dăm očuc, kapu vi
puće maj benji să skoc cupljigă dăm oču alu
urtaku.”

*Isus ânvacă šje svitenj aj âm sufljit
(Mt 7,17-20; 12,34-35)*

43 “Tot bun ljemnu ari bun plod, šă tot
ljemnu kari nuj bun, fašji nu bun plod.

44 Tot ljemnu aj kunuskut dă pă plod šje
fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili
strugur dăm mărșunj.‡

45 Om bun fašji bunji stvarur daje kă ari
bună sufljit, ali hej rov fašji stvarur relji
daje kă sufljitu lji rov. Gura svitešći, dăm
šje ci sufljitu pljin.”

*Om kari aj mudar askultă šje Isus ânvacă
(Mt 7,24-27)*

46 “Šă dășje mă čimăc: ‘Domnu! Domnu!’,
a nu făšjec šje vă zăk?

47 Ju vuj spunji kum aj om kari vinji la
minji să puji ureći la vorba ame, šă askultă:

48 Jăl aj ka omu šje u gradalit kasa šă u
kapalit adănkă să puja temeljurlje pă petră.
U vinjit poplava šă u luvit apa âm kasa

‡ 6:35 Maj Mari Dimizov značalešći kă jăl aj tari mari să glavni. Š 6:35 voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari Dimizov dakă či ponašalešć ka Dimizov. * 6:38 Isus dă primjer kum kănd kumpir šjeva hăl kari vinđi cu da maj mult dă kit šje aj pălčit. Kit tu daj altora, Dimizov cu da maj mult. † 6:40 Omu trăbă să fijă tari oprezan kănd aš je pă učitelj, kă jăl u fi atunšje kă učitelju. Dakă učitelju krivo ânvacă daje kă aj duhovno orb, u fi prevaren šă učeniku. ‡ 6:44 Ponašalala alu om arată šjefăldă aj om, šjefăldă aj sufljitu aluj.

šă njiš nu su zdrănsjinat daje kă are benji gradalită.

⁴⁹ Ali ala kari auzăt šje am zapovjedalit a nu făkut aje ka omu šje u gradalit kasă pă pămănt făr dă temelj. Atunšje u luvit apă âm kasă, su răsăpit dăm turdată šă u fost răstunată dokraja šă čar gunojă u rămas.”

7

Isus u ozdravalit pă sluga alu stotnik (Mt 8,5-13; Iv 4,43-54)

¹ Kănd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jăl u mers âm varuš dă Kafarnaum.

² Akulo are stotnik* kari ave sluga pă kari âm cjenile šă kari are aša bičag dă are pă morči.

³ Stotnik u auzăt da Isus† šă u mănat pă orikic Židov‡ kari asre glavni la jăl, šă să să arožji, să vijă să ântremi pă sluga aluj.

⁴ Jej ur vinjit la Isus šă să aruga tari la jăl să vijă. Jej u zăs: “Omusta anume zaslužulešci să fašj aje pântru jăl

⁵ daje kă plašji pă narodu anostru, šă jăl âj ala kari u făkut sinagogă pântru noj.”

⁶ Isus u mers ku jej. Šă jăl no mers dăparci dă la kasa, kănd stotnik u mănat pă urtašji aluj să zăkă: “Domnu, nu či činji să vij âm kasa ame kă ju nu mes vredan să vijă tu dăsup krovu amnjov!§

⁷ Kă njiš ju nu mă smatralăsk kă mes vredan să vjuv la činji. Aša numa ză vorba dă pă loku hundî ješč šă sluga amnjov u fi ântrimat.

⁸ Kă šă ju mes kătănă kari trăbă să apukă zapovjedur dă la vođa amnjov, ka kum am kătănj dăsupă minji kari trăbă să mă askulči. Ju kănd zapovijedalaskă alu unu: ‘Dući!’, šă jăl merži, šă alu aluje: ‘Hajdi!’, šă jăl vinji, šă alu sluga amnjov kănd âj zăk: ‘Fă asta!’, šă jăl fašji.”*

* **7:2** Stotnik âj rimski vojnik kari zapovijedalešci alu 100 vojnikur. † **7:3** Stotnik u auzăt kă Isus u iscjelilit pă mulc ominj, šă kă aj dapropi, kă să ântors âm Kafarnaum. ‡ **7:3** Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gânde kă Isus ar punji ureči la molbă dakă Židovi lor ântriba. Anume, Židovi šă rimski vojnici asre neprijatelji. § **7:6** Židovi nar tuna âm kasa alu hej kari nus Židov să nu fiğ neprihvatljivi la Dimizov. * **7:8** Aša ka stotnik kum ari autoritet să naredilaskă alu kătănjilor, Isus ari autoritet să naredilaskă alu bičišug să nestalaskă. † **7:9** Isus očekivăle dă la Židov să ajvi dăstafel vjeră alu nu ave. Jăl nu očekivăle dă la hej kari nus Židov să ajvi dăstafel vjeră a anume, asta om ave.

‡ **7:11** Asta âj lok dapropi hundî prorok Elizej u riđikat dăm morc pă unu fišjor alu una mamă majnti sto aj dă kănva (ujtăci la 2 Kr 4,8-37). § **7:14** Kănva kărpăšo are dăsvăkut šă are tari ušuri. * **7:16** Ominji gânde kă Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj âm Kenvija bătărnă u riđikat dăm morc (1 Kr 17,17-24; 2 Kr 4,18-37).

† **7:18** Ivan Krstitelj u fost âm čemică.

⁹ Kănd Isus u auzăt aje šje u zăs, jăl su âmirat, šă su ântors la gărmadă šje âm sljedile šă jăl lju zăs: “Ju vă zăk kă njiš pă unu Židov dăm Izrael nam aflat ku dăstafel vjeră!”†

¹⁰ Kănd heje mănac dăla stotnik su ântors akasă, jej or aflat pă sluga sănătos.

Isus u skulat pă om mort

¹¹ Dă pă aje, Isus u mers âm varuš šje să čamă Nain.‡ Učenici aluj šă gărmadă dă lumi umbla dă pă jăl.

¹² Ali kum ur vinjit dă apropri la uša dă varuš, u văzut kum dušje pă om mort să âm ângropi. Mumăsa alu omula mort are vădoja, šă je ave čar unu fišjor. Šă la mărmanči măržje multă lumi.

¹³ Kănd u văzutu Domnu, jăl ave milă, šă ju zăs: “Nu plănžji.”

¹⁴ Atunšje jăl u pus măna pă kărpăšo,§ šă ominji šje âm dušje u stat. Atunšje jăl u zăs: “Fišjorulji, ju ac zăk: ‘Skolăci!’”

¹⁵ Šă omu mort su skulat šă su apukat să svitaskă šă Isus lu datălă la mumăsa.

¹⁶ Mari frikă u kăzut pă jej toc šă su apukat să hvalalaskă pă Dimizov, šă zăšje: “Mari prorok u vinjit ântri noj! Dimizov u vinjit să ažuči alu lume aluj.”*

¹⁷ Šă hiru dă asta u mers âm Judeja šă okolo.

Ivan Krstitelj ântriba dakă u vinjit Mesija (Mt 11,2-11)

¹⁸ Učenici alu Ivan† âj spunje dă kutotu šje să dogădale. Kapu Ivan u čimat pă doj učenikur aluj

19 ša lju mǎnat la Domnu ša ǎl ǎntrebi: “Ješć tu ala kari Dimizov u zǎs kǎ trǎbǎ ša vijǎ ili trǎbǎ ša ašćiptǎnj pǎ altu?”‡

20 Kǎnd u ažuns jej la Isus, jej u zǎs kǎ Ivan šje bučazǎ nju mǎnat ša ċi ǎntribǎnj: “Ješć tu ala kari Dimizov u zǎs kǎ trǎbǎ ša vijǎ ili trǎbǎ ša ašćiptǎnj pǎ altu?”

21 Isus baš ǎntrima atunšje pǎ multǎ lumi dǎm biċišugur, mukur ša lji oslobodule dǎm rov duh, ša alu mulc ominj orb lji dǎde ša vadǎ dǎm tot sufljitu.

22 Isus lju ǎntors vorba: “Dušjec ǎm napoj la Ivan ša spunjecǎj šje ac vǎzut ša ac auzǎt, šje ǎm fǎkut: kǎ orbi ǎs ǎntrimac, ša poċi viċe, šlagǎrzǎci poċi umbla, gubavci ša ċistilešċi, ša surži poċi ša audǎ, morci ša skolǎ ǎm kust, ša alu sǎrašj propovijedalešċi Hir fǎlos.Š

23 Ša blagoslovulit ǎj om kari nu aflǎ njimika ǎm minji šje poċi uvredǎlaskǎ.”

Mudrǎ ǎnvǎcala alu Isus ša alu Ivan šje Bučazǎ

(Mt 11,12-19)

24 Kǎnd u fužjit glasnici alu Ivan ǎndǎrǎt, Isus su apukatǎšǎ ša spujǎ alu gǎrmadǎ dǎ Ivan: “Šje ac mers ša viċec ǎm pustinjǎ? Trskǎ kum ša ljagǎna pǎ vǎnt? Naravno kǎ nu!

25 Ili šje ac mers ša viċec? Atunšje ac mers ša viċec kum ǎj ǎmbǎrkatǎ ǎm šjefelj colji delj mǎndri? Naravno kǎ nu!* Eje kari ǎs mǎndru ǎmbrǎkac ša kustǎ ǎm luksuz, pǎ eje lji puċec afla ǎm palaċur dǎ kraljur.

26 Atunšje šje ac mers ša viċec? Pǎ prorok? Naravno kǎ da! Ju vǎ zǎk, ša maj mult dǎ prorok!

27 Jǎl ǎj om dǎ kari aj skris ǎj ǎm svǎntǎ kenvija:

‘Ujtǎcǎvǎ, asta ǎj amnjov glasnik mǎnat ša pripremalaskǎ ǎm nenċi kalje ata.’†

28 Anume vǎ zǎk, dǎm toc ominj kari su avutǎšǎ, nu are maj mari dǎ kit dǎ Ivan. Ali majmikǎ ǎm kraljevstva alu Dimizov ǎj maj mari dǎ jǎl!”‡

29 Toc kari u auzǎt ur priznalit kǎ šje Dimizov ǎnvacǎ ǎj benji, ċak ša carinici. Eje ǎs kari Ivan lju buċuzat.

30 Ali farizeji ša uċitelji dǎ zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov šje ave pǎntru jej. Jej ur odbjilit ša lji buċeži Ivan.

31 Isus u zǎs atunšje: “Ku šje ša usporedilenj pǎ ešċe ominj ǎm asta vremi? Kum samǎnǎ jej?”

32 Jej ǎs ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešċi, kari šaċi pǎ trg, ša ša ċamǎ una pǎ alt:

‘Kǎnd ǎnj kǎntat pǎntru voj, voj nac žukat,

šǎ kǎnd ǎnj kǎntat trišċ kǎnċiši pǎntru voj, voj nac plǎns!’

33 Aša kǎnd u vinjit Ivan šje bučazǎ jǎl nu mǎnka pitǎ njiš nu bije vin, mar voj ac zǎs: ‘Jǎl ari drak ǎm jǎl!’

34 Ša ju, Fišjoru alu Omu, am vinjit, ša ju mǎnkam ša bjem, ali voj zǎšjec: ‘Ujtǎcǎvǎ! Flǎmǎnd ša butor, urtaku lu carinici ša alu grešnici!’

35 Ali mudrostu alu Dimizov su arǎtat kǎ ǎj anume dǎ la toc kari u apukat.”Š

Isus ǎnvacǎ: alu šinji ǎj maj mult jirtat, ala maj mult u plašji

(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)

36 Unu dǎm farizej Šimun, lor ċimatulǎ pǎ jǎl pǎ veċerǎ, aša Isus u mers la farizejula akasǎ ša šu aflatusǎ lok la masǎ.*

‡ 7:19 Židovi oċekivǎle kǎ Mesija u fi kralj kari u vinji ša lji spasalaskǎ dǎ la rimska vladavina, a nu numa ša fijǎ duhovni Spasitelj. Ivan kunušċe proroċanstva dǎ Mesija ka kum šċije ša Iz 42,7; 61,1-2 (ujtǎċi Lk 4,18-19). Aša u oċekivalit Isus ša fijǎ kralj, a pǎ Ivan ša pǎ alci ominj kari ǎs pravedni ša lji laši afarǎ dǎm ċemicǎ, a ša lji kaznalaskǎ pǎ ominj kari u odbacalit pǎ Mesija (ujtǎċi kum Ivan propovjedalešċi ǎm Lk 3,9, 16-17), ali njimika inka nu su dogudulit.

Š 7:22 Ešċe stvarur kari Isus u fǎkut, arǎta kǎ jǎl ǎj Mesija, kum ǎj ǎm kenvija alu proroku Izaija, poc viċe ǎm asta stih: Iz 29,18-19; 35,5-6; 61,1-2. * 7:25 Ivan purta urǎci colji (Mt 3,4). † 7:27 Dimizov u zǎs kǎ glasniku alu Isus kari u pripremili kalje alu Isus ǎj Ivan. 7:27 Mal 3,1 ‡ 7:28 Ivan u ispunulit proroštvo kǎ jǎl u pripremilit kalje alu Isus.

Jǎl nu vǎzut kǎ kraljevstvo su ispunulit, daje kǎ lu amurut majnti dǎ šje Isus u uskršnulit, atunšje hej kari su obratalit dǎ pǎ šje Isus u uskršnulit ari maj mari blagoslov dǎ kit Ivan. 7:33 Mt 3,4 Š 7:35 Hej kari u apuka pǎ Ivan ša pǎ Isus su arǎta kǎ ǎnvǎcala ǎj mudrǎ. * 7:36 Are obiċaj pǎ gozbǎ ka pǎ asta veċerǎ numa bǎrbec šaċe đos kǎnd jej as re pǎ košċi lji are mǎndru la masǎ. † 7:37 Are obiċaj ǎm aje vremi kǎ alci puċe ša ša ujċi kǎnd jej asre la veċerǎ a jej nu mǎnka.

³⁷ Dăm turdată u vinjit una tari grešnă mujeri, kari u saznalit kă jăl aj akulo šă kă mănănkă la farizej,[†] šă je u vinjit akulo, u adus tari skumpă uloj ku miros ăm skumpă u jagă dăm petră.

³⁸ Je u stat dănapoju aluj, la pišjorilje aluj, šă su apukat să plăngă. Atunšje su apukat să aj spelji pišjorilje aluj ku lăkrmilje alji, šă să aščargă pišjorilje ku păru alji. Je aj săruta pišjorilje aluj, šă ku uloj mănže.

³⁹ Kănd u vâzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulă pă večeră, jăl să ăngănde ăm jăl săngur: “Să fijă omusta anume prorok, jăl ar šci kă je aj tari grešnă mujeri.”

⁴⁰ Isus ju zăs: “Ju am šjeva să ac zăk cijă Šimun.”

Šă Šimun u zăs: “Učitelju ză.”

⁴¹ Isus u vorbit: “Are om kari dăde kečinj šă jăl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dăm aržjint a halalănt pedeset banj dăm aržjint.[‡]

⁴² Njiš unu dăm jej nu u dat a nu ave dăm šje să aj ăntork, šă omula u jirtat alu amăndoj. Aku spunjec kari ar trăbuji să ăl plakă maj tari?”

⁴³ Šimun ju ăntors vorba: “Kă ar trăbuji să fijă ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zăs: “Benji aj prosudulit.”

⁴⁴ Atunšje su ăntors la mujere šă jăl u zăs alu Šimun: “U vejs pă mujeresta? Ju am vinjit ăm kasa ata ali nu maj dat apă păntu pišjorilje amelji,[§] a je mu lju spălat ku lăkrmilje šă lju aščers ku păru alji.

⁴⁵ Nu maj sărutatămă pă minji, ali je mu surătat pišjorilje dă kănd u vinjit ăm nontru, no stat să mă sărući.

⁴⁶ Tu nu maj unsă kapu ku uloj ali je mu unsă kapu amnjov ku uloj ku parfem.

⁴⁷ Dăm asta rănd ju ăc zăk cijă: ‘Mulći grehur jisă jirtaci, daje kă mu plăkut tari. Alu ala kari ari maj pucănj dă jirtat, ala maj pucăn mu arătat plăkătură.’”

⁴⁸ Atunšje u zăs alu mujere: “Grehurlje atelji ăs jirtaci.”

⁴⁹ Atunšje eje kari asre la masă ku jăl sur apukat să svitaskă una ku alt: “Šinji ar puće asta să fijă kari šă grehurlje jartă?”

⁵⁰ Ajăl u zăs alu mujere: “Ănkriđala ata ću spasalit. Dući ăm putuljală.”

8

Isus propovjedalešći păm mulći lokur

¹ Dă pă aje, Isus u mers păm alčilje varušur šă satur, să propovjedălaskă šă să svitaskă dă Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbra dă pă jăl,

² šă šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dăm rov duhur šă dăm bičišugur: Marija (kari are dăm varuš Magdala, kari u mănat sedam drašj dăm je),

³ Ivana (băšăca alu upravitelj Kuza a jăl are upravitelj păntu Herod), Suzana, šă mulći alčilje căngăšj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave.

Om šje samănă

(Mt 13,1-17; Mk 4,1-12)

⁴ Mari gărmaďă să akuljiže šă lume inka vinje la Isus dăm tot varušu. Isus u svătit alor ku usporedbă

⁵ “Om šje samănă u mers să seminji sămănce aluj. Šă kum sămăna orikići dăm sămancurljelje u kăzut pă kalji. Šă sămănce are kălkată, păn šje nor vinjit vrabujilje šă lju mănkalji.

⁶ Šă orikići ur kăzut ăntri petri šă jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kă lji ibize vlagă.

⁷ Šă orikići sămăncur ur kăzut ăntřă măršunj šă u kriskut ku jej una, ali lji šăguša măršunji.

⁸ Šă orikići u kăzut pă bun pămănt, šă u kriskut šă u avut sto răndur majmult.” Kănd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureći voj kari avec ureći să auzăc!”

Isus objasnalešći šje značalešći usporedba dă om kari samănă

(Mt 13,10-23; Mk 4,10-20)

⁹ Učenici aluj lor ăntribat pă Isus atunšje, šje značale usporedbe.

¹⁰ Isus u zăs: “Avovă Dimizov u dopustulită să prišjipec tajnurlje dă kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trăbă să să spujă ăm usporedbur; ka kum u zăs prorok Izaija:

[‡] 7:41 Unu banj dăm aržjint = una dnevnică alu radnik.

[§] 7:44 Ăm aje vremi kănd vij la domačin am kasa trăbuje să lji spelji pišjorilje kă jej umbra pă drikur kari asre pljin dă prašină.

Ăs eje kari sã ujtã
ali nu veđi,
kari auđi
ali nu prišjepi.

11 Aku usporedba značalešci asta:
Sãmãnca aj ka Vorba alu Dimizov.

12 Sãmãnca kari aj pã kalji, ăs ka eje ominj
kari auđi Vorba, ali draku u vinji șã lji
je vorba ăndărăt dãm sufljičilje alor, sã nu
potã ănkradã sã nu sã spasalaskã.

13 Aje sãmãnca ăntri petri ăs la ominj kari
auđi Vorba șã u apukã ku fãlușãjã ali nari
korjen. Jej ănkredı nu dã lungat șã atunșje
ăm vreme dã ănsjirkalã jej kađi ăndărăt.

14 Sãmãnca kari u kãzut ăntri mărșunj șã
ka ominji kari auđi Vorba, ali kum vreme
fužji jej sã astrãnži ku brigurlje ăm kust, șã
dã gãzdãșije, șã žãndur ăm kust, șã eje nu
adușji bun plod.

15 Ali sãmãnca kari kađi pã bunã pãmãnt
aje eje ominj *kari auđi Vorba șã u cãnji ăm
sufljitu bun, jej ăs ustrajni șã u adușji bun
plod.”

Kum prišjipenj istina alu Dimizov
(Mk 4,21-25)

16 “Njime nu acãcã lampã sã u pujã dãsup
ter ili dãsup pat. Nu, jãl u punji pã svijećnjak
așa toc u viđe luminã kãnd vinji ăm nontru

17 atunșje kutotu șje aj aku askuns, șã șje
aj pã askuns fãkut, kutotu u jãșã afarã.

18 Daje pãzec kum auzãc. Kã šinji ari ju fi
dat maj mult, șã šinji gođe nari njimika, dã
la jãl u fi lot čak șã aje carã șje samãnã kã
ari.”†

*Familija alu Isus ăs eje kari kustã vorba
alu Dimizov*
(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)

19 Alu Isus u vinjit mumãsa șã fracı sã ăl
posjetilaskã pã Isus ali jej nu puće sã vijã
apropi dã jãl dã rãnd dã gãrmadã.

20 Šinjiva u javalit alu Isus: “Mumãta ata
șã fracı atej stã afarã či așcaptã.”

21 Isus lju u zãs: “Mama ame șã fracı amej
ăs eje kari auđi Vorba alu Dimizov, șã u
kustã.”

Isus putuljeșci oluje
(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

22 Una zã Isus șã učenici aluj ur tunat ăm
čamac șã sã mergã pã alta parcı dã galile-
jsko jezero. Isus u zãs: “Hajd pã haje parcı!”
Așa sur maknult dã la mal.

23 Ali kum plovule jej, pã Isus lu furat
somnu. Atunșje oluja ku vãntu una su
slãbuzãt pã jezero șã jej asre ăm opasnost,
daje ka karu sã umplje ku apã.

24 Jej ur mers la Isus șã lor skulatulã ăm
frikã șã mužje: “Domnu, Domnu, noj nji
ăntupenj!”

Așa su skulat șã u zapovjedalit alu vãntu
șã alu valuvurljelje sã sã putuljaskã. Oluja
su putuljit șã are putuljalã.

25 “Hunđi vi ănkriđala?”, Isus lju ăntribat
pã jej.

Ali jej asre pljinj dã frikã șã ămiralã, șã u
zãs una la alt: “Šinji aj asta čak șã vãntu șã
valuvurlje ăl punji urecı pã jãl kãnd zapovi-
jedaleșci?”

Isus mãnã pã drașj dãm om
(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

26 Jej ur plovulit pãn la malu dã Gerasa,
kari aj pã alta parcı dã Galileja.

27 Kum Isus u pus pișjorilje pã pãmãnt, ju
vinjit dãdãnençi om dãm varuș kari are mar
da multã dobã ku drașj ăm jãl. Jãl nu purta
colji, șã nu kusta ăm kasã mar ăm gropur.

28 Kãnd lu vãzutulã pã Isus, jãl u mužjit
tari șã u kãzut dãdãnençi la jãl șã dãm tot
graju u mužjit: “Șje gãndeșc dã la minji,
Isuse Fișjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mã
arog la činji sã nu mã mučuleșci!”

29 Draku ăl cãnje mar multã vreme. Ma-
jnti ominji ku lancurlje ăl ljiga șã ăl pãze,
ali jãl tod daje rupe lancurlje șã draku lu
mãnat ăm pustinjã. Isus u dat zapovjed alu
rov duhu sã jeși afarã dãm jãl.

8:10 Iz 6,9 * 8:15 Bun sufljit: aj sufljit kari aj spreman sã audã vorba alu Dimizov, șã sã u askulci. † 8:18 Jasno
aj dãm kontekst kã Isus sviteșci dã prișjipalã șã dã ănkriđalã. Asta značaleșci: “Šinji gođ ari prișjipalã șã ănkriđalã ju su
da maj mult prișjipalã. Šinji gođ nu ari prișjipalã u zgubi șã haj șje ari șã prișjipala șje u ari u zgubi șã prișjipala șje jãl
gãndeșci kã ari”, ili “Dimizov u fașji alu hej kari ănkredı ăm istinã ur prișjipe șã maj mult. Dimizov u fașji dã hej kari
nu ănkredı ăm istinã, jej nu u prișjepi istina njiș haj pucun șje jej gãndeșci kã jej prișjepi.” ‡ 8:31 Gropã fãr dã dno dã
drașj

³⁰ Isus lu ăntribat: “Kum či čem?” Jăl u zăs: “Legija”, daje kă mulc draşj asre ăm jăl.

³¹ Şă jej sur arugat la Isus să nu lji đe zapovjed să mergă ăm gropă făr dă dno.‡

³² Akulo are mari stadă dă porşj şje mănka pă parće dă đal, şă jej sur arugat să dozvolulaskă să tunji ăm jej, şă Isus lju dazvolulit.

³³ Draşji dăm omula u fuţjit ăm gărmađă porşj, şă stada dă porşj ur arljigată dă pă đal ăm jezero şă akulo sur ăntupit.

³⁴ Ominji şje păze stado u skăpat kănd u văzut aje, şă jej ur dus hir ăm varuş şă ăm sat.

³⁵ Şă lume ur vinjit să vadă şje u fost aje. Kănd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pă omu şje are ku draşj ăm jăl are ămbrăkăt, şă şăđe la pişjorilje alu Isus ku fire sântosă. Şă kănd u văzut aje kutotu jej sur ănfrikuşat.

³⁶ Hej kari ur văzut or spus kum Isus u osloboduleşci pă omu ku draşj.

³⁷ Ali tota lume dăm lok ăm Gerasa ur zăs alu Isus să fugă dăm akulo kă asre tari ănfrikuşac. Isus u tunat ăm kar şă gănde să fugă ăm napoj.

³⁸ Omu dăm kari Isus u mănat afară dăm draşj să aruga la Isus: “Pot să fug ku činji?”, ali Isus lu mănat şă ju zăs:

³⁹ “Dući ăm napoj akasă, şă spunji alu toc kutotu şje Dimizov u făkut dă činji.” Aşa u mers akasă şă u şirilit ăm varuş kutotu şje Isus u făkut păntru jăl.

Mujere kari are bičagă u fost sănătosă

⁴⁰ Gărmađă are akulo să ăl pozdravalaskă pă Isus kănd su ăntorsusă pă alta parçi dă jezero, jej toc tari ăl aşçıpta pă jăl.

⁴¹ Atunşje su pojavalet om kari să čima Jair vođa dă sinagogă. Jăl u vinjit la Isus şă u kăzut žos la pişjorilje aluj şă să aruga la jăl să vijă la jăl akasă daje kă

⁴² jedina fata aluj dă dvanaest aj (12) dă bătărnă are pă morči.

Isus u mers dă pă Jair kănd mulc să ămpinţje să fijă dapropi dă jăl.

⁴³ Ăm gărmađe are mujeri kari kărvarale dvanaest (12) aj şă je u čiltit kutotu şje ave pă doktor ali no aflat pă njime kari ar puće să u ozdravalaskă.

⁴⁴ Je u vinjit pă dănapoj şă su apukat pus dă cola alu Isus, şă sănţilje u stat să kuri.

⁴⁵ “Şinji u pus măna pă minji?”, u ăntribat Isus.

Toc zăşje kă nu ur pus. Atunşje Petar u zăs: “Domnu, tu vejs kum să ămpinţi toc ominji la činji!”

⁴⁶ Isus u zăs: “Şinjiva u pus namjerno măna pă minji kă am sămcăt pučere kum jaşă afară dăm minji.”

⁴⁷ Kănd u văzut mujere kă majmult nu poći cănje ăm je, je u vinjit ăm nenći trămurănt dă frikă, u kăzut ăm njenće alu Isus şă u spus la toc adăşje u pus măna pă jăl, şă kum u fost ozdravalită dăm turdată.

⁴⁸ Isus u zăs: “Fato, ănkriđala ata ću ozdravalit. Dući ăm putuljală!”

Isus u skulat dăm morči pă fata alu Jair

⁴⁹ Kănd Isus svite ku mujere, glasniku dăm kasa alu vladaru dă sinagogă u vinjit şă u zăs: “Fata ata ăj mortă. Nu ăl gnjavalali pă učitelj!”

⁵⁰ Kănd u auzăt Isus aje, jăl u zăs alu Jair: “Nuc fijă frikă! Numa ănkređi mijă şă je u kusta!”

⁵¹ Kănd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lăsă să mergă ăm nontru ku jăl osim Petar, Ivan, Jakov şă mumăsa şă tatusu alu fate haje.

⁵² Şă toc ăm kasa plănţje şă u žalale, aşa jăl u zăs: “Nu plănţjec. Je nuj mortă, numa să kulkat!”Ş

⁵³ Jej ăl răđe pă Isus, kă jej asre sigurni kă je ăj mortă.

⁵⁴ Isus atunşje u apukatu dă măna şă dăm tot graju u mužjit: “Şkolăci kupilu amnjov!”

⁵⁵ Şă duhu alji su ăntorsăsă şă je su skulat dăm turdată. Isus u dat zapovjed atunşje să ăj đe şjeva să mănăşji.

⁵⁶ Roditelji alji asre ămirac a Isus lju pu-runşjit pă roditelji să nu spujă alu njime şje u fost.

9

Isus mănă pă dvanaest (12) apostolur (Mt 10,9-14; Mk 6,7-13)

¹ Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl şă jăl lju dat pučeri şă autoritet pă toc draşj, şă pučeri să ăntremi bičişugur.

Ş 8:52 Isus şčije kă je ăj mortă ali jăl şčije kă ju da kust ăm napoj.

² Atunšje Isus lju mǎnat afarǎ šǎ sǎ proglasalaskǎ kraljevstva alu Dimizov šǎ sǎ ozdravalaskǎ pǎ bičež.

³ Isus lju zǎs alor: “Nu loc njimika ku voj pǎ kalje avostrǎ, njiš botǎ, njiš taškǎ, njiš mǎnkari, njiš banj. Njime sǎ nu je maj una kǎmašǎ ku jǎl.

⁴ Ām kari gođe kasa mǎržjec, fijec akulo pǎn šje nu fužjec dǎm varuš.

⁵ Hunđi gođe nu vǎ punji ureči, fužjec dǎm ala varuš šǎ Ām znak dǎ upozorenje kǎ Āl laš la sudbina aluj, skutǎrǎcǎvǎ prašina dǎ pǎ pišjori.”

⁶ Aša jej sur lot afarǎ sǎ mergǎ dǎm sat Ām sat sǎ propovjedalaskǎ Hir fǎlos šǎ ozdravalaskǎ pǎ bičež pǎ hunđi gođ meržji.

*Herod gǎnde sǎ vadǎ pǎ Isus
(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)*

⁷ Vladar Herod* u auzǎt dǎ kutotu šje Isus u fǎkut, šǎ are zǎbunjit kǎ orikic zǎšje kǎ Ivan Krstitelj u uskrnulit dǎm morc.

⁸ Šǎ orikic zǎšje kǎ prorok Ilija su arǎtat pǎ pǎmǎnt kǎnd alci gǎnde kǎ unu prorok dǎ kǎnva u vinjit Ām kust.

⁹ Ali Herod u zǎs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji Āj omusta dǎ kari aud dǎstafele vorbi?” Jǎl da be šcipta sǎ vadǎ pǎ Isus.

*Isus u rǎnjit pǎ majmulc dǎ pet hiljada dǎ ominj
(Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Iv 6,1-13)*

¹⁰ Kǎnd sor Āntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur fǎkut. Atunšje Isus lju dus pǎ lok pustulot apropi dǎ varuš Betsaida.

¹¹ Lume ur saznalit šǎ ur sljedilit pǎ Isus. Aša lju apukat la jǎl šǎ lju spus dǎ kraljevstva alu Dimizov šǎ u ozdravalit pǎ eje kari asre bičež.

¹² Mar kitrǎ dǎ sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šǎ ur zǎs: “Mǎnǎ pǎ lumi Āndǎrǎt, aša sǎ mergǎ sǎ Āš aflji lok dǎ kulkat šǎ dǎ mǎnkat kǎ noj šcǎnj Ām pustinjǎ ajišje.”

¹³ Isus lju zǎs: “Voj dǎđecǎlji šjeva dǎ mǎnkat.”

* **9:7** Vladar Herod jǎl vladale Ām Galileja kari are una parči dǎ Izrael. † **9:14** Nu asre numa bǎrbec, nego šǎ mujer šǎ kupij (vedi Mat 14,21) ‡ **9:23** Zločinac kari are osudulit sǎ mori pǎ krušji trǎbuje sǎ dukǎ krušje pǎn la lok hunđi u fi amurǎt. Ku asta svat, Isus gǎnde sǎ zǎkǎ dakǎ gǎndenj sǎ fijenj učenici aluj, trǎbujenj sǎ fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anostrǎ, trǎbujenj sǎ fijenj poslušni šǎ spremni sǎ punjenj ureči la Isus.

Jej ur Āntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dǎ pitǎ šǎ doj pešč. Noj sǎngur sǎ mǎrženj šǎ sǎ kumpǎrǎnj mǎnkari dǎ totǎ lumesta?”

¹⁴ Jej ur umǎrat hunđiva pet hiljada dǎ bǎrbec,† Isus u zǎs alu učenici aluj:

“Punjecǎlji sǎ šadǎ Ām grupur po pedeset lumi sǎ šadǎ una.”

¹⁵ Šǎ apostoli ur fǎkut kum lju zǎs, lju pus pǎ toc sǎ šadǎ žjos.

¹⁶ Atunšje Isus u lot pet dǎrabur dǎ pitǎ šǎ doj dǎrabur dǎ pešč šǎ su ujtat sus Ām nor, Isus u blagoslovulit šǎ u ruptǎ Ām dǎrǎbelji, atunšje u dat alu učenici aluj sǎ pujǎ dǎdǎnenći alu lumi.

¹⁷ Šǎ jej toc ur mǎnkat šǎ asre sǎtulj. Šǎ jej ur akuljes dvanaest košarur dǎ dǎrǎbelji šje ur rǎmas.

*Petar priznalešči kǎ Isus Āj Krist
(Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)*

¹⁸ Undatǎ kǎnd su Āntors Isus pum parči sǎ sǎ aroži, učenici asre ku jǎl šǎ Isus u Āntribat: “Šje zǎšji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur Āntors vorba: “Ivan šje Bučazǎ, makar orikic zǎšji Ilija prorok a hejelanc kǎ ješč prorok dǎ kǎnva kari u uskrnulit dǎm morc.”

²⁰ Isus u Āntribat: “A voj? Šje zǎšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u Āntors vorba: “Tu ješč Krist kari Āj mǎnat dǎ la Dimizov!”

*Isus lji spunji alu apostoli kǎ jǎl u muri,
šǎ u uskrsnuli
(Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)*

²¹ Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale sǎ spujǎ asta alu šjinjiva kǎ jǎl Āj Mesija.

²² Atunšje Isus u zǎs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj trǎbǎ sǎ pǎc mulći patnjur. Bǎtǎrnji kari Ās glavni Āntri židovur, mari popur šǎ učitelju dǎ zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amurǎ, a ju treći zuǎ uj uskrsnuli.”

*Kum sǎ fijenj učenici alu Isus Krist
(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)*

23 Atunšje Isus u zās alu toc: “Dakā šinjiva gāndešci sã mã sljedãlaskã pã minji, elši trãbã sã odbijalaskã sã kušci dã pã žãndurlje aluj, jãl sãngur sã aš je krušje aluj totã zua sã sã mã sljedãlaskã pã minji.‡

24 Šinji gođ gãndešci sã aš spasalaskã kustuš ala lu perđi do kraja, šã šinji gođe šu perđi kustuš pãntru minji ala su spasalisã vječno.

25 Šje ari benji om dãm aje dakã kapãtã celi svet, a jãl ãj uništilit ili pãrdut?

26 Dakã ãj alu šinjiva rušunji dã minji ili dã vorbilje amelji, šã ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dã ala om, kãnd uj vinji ãm slava aluj, ãm slava alu tatusu šã ãm slava alu svãnc anđeji.

27 Anume ju zãk, aš orikic kari stã ajišje kari nor muri majnti dã šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov.”

Isus aratã slava aluj (Mt 17,1-13; Mk 9,2-13)

28 Hundiva osam zãlji dã pã ešce svatur Isus u lot pã Petar, Ivan šã pã Jakov ku jãl, šã u mers sus pã đal sã sã aroži.

29 Atunšje kum sã aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šã coljilje aluj sur ščimbat am alb dã svitlãze.

30 Doj ominj su pojavalet, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šã prorok Ilija.

31 Jej su arãtat ãm slavã šã jej svite dã morčiŠ aluj šje u fi ãm Jeruzalem.

32 Pã Petar šã pã urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šã lor vãzut pã Isus ãm slava aluj ku doj ominj šje stãce ku Isus.

33 Kãnd jej fužje, Petar u zãs alu Isus: “Domnu, anovã nji benji ajiše! Lasã fãšjenj tri koljibur: unu pãntru činji, šã unu pãntru Mojsije šã unu pãntru prorok Ilija.” Jãl nu šcije šje svitešci, sãmãna kã bulunzešci.

34 Šã kãnd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pã Petar šã pã urtašji aluj šã jej su ãnfrikušat.

35 Atunšje su ãuzãt graj dãm oblak: “Asta ãj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jãl!”

36 Kãnd graju su auzãt, Isus are sãngur. Učenici ur tãkut šã nor spus alu njime šje ur vãzut.

Isus u mãnat afarã pã drak dãm kupilula (Mt 17,14-19; Mk 9,14-29)

37 Hajelantã zã Isus šã učenici aluj ur vinjit žjos dã pã đal šã ãl ašcipta gãrmadã dã lumi.

38 ãm gãrmade are om kari mužje: “Učitelju, ju mã arog, ujtãci pã fišjorum daje kã jãl ãj jedini kupilu amnjov!

39 Ujtãci, duh ãl napadalešci šã jãl dãm turdatã cãpã, ãl skutãrã ãm gãrčur šã fašji spumi la gurã šã dabe fužji dã la jãl, ku mukã ãm ãl baçi.

40 Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakã ar puće jej sã mãjã pã draku afarã ali jej nu puće.”

41 Isus u ãntors vorba: “O voj nevjernã šã ubraznikã generacijã! Kitã dobã trãbã sã fjuv ku voj? Kitã dobã trãbã sã vã trpãlesk? Adãl pã fišjoruc ajišje!”

42 Kãnd kupilula u vinjit la Isus, draku lu vãrljit žjos šã ãl skutura am gãrčur. Isus lu mužjit pã duhu rov šã pã kupilu lu ozdravalit, šã ãm napoj lu dat la tatusu.

43 Jej asre toc ãmirac la autoritetu aluj šã kit ãj dã mari Dimizov.

Isus jarã spunji dã morče aluj (Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)

Atunšje kãnd inka toc sã ãmira šje u fãkut, Isus u svãtit ku učenici aluj:

44 “Zapamtalecã vorbilješce, šã ãngãndecãvã dã jelji.” Isus u zãs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat ãm mãnjilje alu omuluj.”

45 Jej nor prišjiput šje u gãndit jãl ku aje sã zãkã. Značenje are askunsã dã la jej, a alor lji are frikã sã ãl ãntrebi pã jãl dã aje.

Šjinji ãj maj mari ãm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)

46 Učenici su apukat sã raspravljalaskã šinji dãm jej ar puće sã fijã maj mari.

47 Isus lji šcije gãndu ãm sufljičilje alor atunšje Isus u lot pã kupil mik šã lu pus lãngã jãl

Š 9:31 *morči* Vorba kari ãj prevodilitã “morči”, pã ljimba dã grčki ãj Jãšalã, šje aratã kum Isus u muri. ãm kenvija bãtãrnã “Jãšala” znaçalesçi kum Dimizov u oslobodulit pã Izraelci dãm ropstvã ãm Egipt. Morçe alu Krist pã krušji ãj “Jãšalã” daje Dimizov nju otkupilit dãm ropstva dã grehur.

48 atunšje lju zās: “Šinji gođe apukă pă kupilusta mik ăm numilje amnjov apukă pă minji. Šă šinji gođe apukă pă minji, apukă isto šă pă ala kari mu mănat. Daje kă maj mik ăntri voj ăj maj mari.”

*Šinji nuj protiv dă voj, ala ăj dă voj
(Mk 9,38-40)*

49 Ivan u zās: “Domnu noj anj văzut pă unu om kari ăm numilje atov mănă drašj afară dăm ominj šă noj anj zăs să nu fakă aje, daje kă jăl nu ăj unu dăm noj.”

50 Isus u zăs aluj: “Nu ăj branalec, kă šinji gođe nuj protiv dă voj, ăj dă voj.”

Samaritanci nu apukă pă Isus a jăl nu lji uništilešči

51 Vreme are apropri kănd Isus trăbuje să fijă dus napoj ăm nor, atunšje tari su odluĉulit să mergă ăm Jeruzalem.

52 Isus u mănat glasnišj ăm nenĉi la jăl a jej ur vinjit ăm unu sat ăm Samarija să pripremalaskă lok păntru jăl.

53 Ali lume akulo nu lu apukat ăm benji, daje kă are pă kalje dă Jeruzalem.*

54 Kănd ur văzut uĉenici Jakov šă Ivan ur ăntribat: “Domnu, găndešĉ să ĉimănj fok dăm nor să lji uništălaskă?”†

55 Isus su ăntors la jej šă lju făkut dă njimika pă Jakov šă pă Ivan.

56 Šă jej ur mers ăm altu sat.

*Nuj lako să fijenj uĉenici alu Isus
(Mt 8,19-22)*

57 Kum măržje Isus šă uĉenici pă kalji, šjeva ka omu u zăs alu Isus: “Ju uj meržji ku ĉinji hundi gođ vi meržji šă tu!”

58 Isus u zăs: “Lisicurlje ari sklonište šă vrăbujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundi să ăm puĉj kapu.”‡

59 Isus alu altuje u zăs: “Sljedilešĉi mă!”

Omu u zăs: “Domnje, lasămă elši să mă dukă să ăngrop pă tata amnjov.”§

60 Isus u zăs aluj: “Lasă pă morc să ăš ăngropi pă morc,* ali tu duĉi šă propovjedalešĉi kraljevstva alu Dimizov!”

61 Akulo are inka unu om kari zăšje: “Ju ĉuj sljedili pă ĉinji, Domnu ali elši lasămă să mă pozdravalesk ku toc akasă.”

62 Šă Isus ju ăntors vorba: “Njime kari punji măna pă plug šă să ujtă ăm napoj dă pă jăl,† nuj bun dă kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

*Isus spunji alu sedamdeset doĉ uĉenikur kum să spuĉi dă kraljevstva dă Dimizov
(Mt 11,21-27; 13,16-17)*

1 Dă pă ešĉe stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doĉ uĉenikur šă lju mănat ăm nenĉi, doĉ pă doĉ la tot varušu šă lok la kari jăl isto ašĉipta să mergă.

2 Isus u zăs alor: “Žetva ăj mari ali puĉănj ăs lukroj, dăm ala rănd arogăĉi la stăpănu dă žetva să măji maj mulc lukroj ăm polja aluj.*

3 Aku duĉi ali punji ureĉi. Ju vă măj pă voj ka pă birkă mikă ăntri lup!

4 Nu loc ku voj đibularuš ili taškă ili cipiliš, šă nu sta dă lungat ăm svat ku ominji pă kalji să nu zgubec vreme.

* **9:53** Samaritanci šă Židovi jej dăm tri jej să mrzăle. Daje Samaritanci nu gănde să ažuĉi alu Isus pă kalje aluj ăm Jeruzalem-glavni varuš alu Židov. † **9:54** Jakov šă Ivan u dă osudă kă jej šĉije kă jej ăs proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pă Dimizov. 2 Kr 1,10-12 ‡ **9:58** Isus spunji ku izrekă să ănveci pă om kum să fijă uĉeniku aluj. Isus găndešĉi dakă ala om lu sljedili, njiš ala om nar ave domu aluj. § **9:59** Nuj jasno kă tata alu omula u murit, a jăl trăbă să ăl ăngropi odma, ili omula găndešĉi să rămăji maj du lungat păn šje omula no u muri kapu atunšje lu ungrupa.

Poanta ăj ăm aje kă ala om găndešĉi elši šjeva să fakă majnti dă šje u sljedili pă Isus. * **9:60** Isus nu găndešĉi doslovno kă morci ur ungrupa pă alci morc. Šje ar puĉe să fijă “morc” ăs: 1. asta ăj metaforă dă hej kari maj šjeva u muri ili 2. asta ăj metaforă dă hej kari nu sljedilešĉi pă Dimizov, kari ăs duhovno morc. Poanta ăj ăm aje kă uĉeniku nu slobud să dopustulaskă njimik šje lar zadržali să nu sljedilaskă pă Isus. † **9:62** Njime kari să ujtă dă napoj kănd kapalešĉi, nu poĉi să vadă plug hundi trăbă să mergă. Aje osobă trăbă să fijă koncentrirană să să ujĉi ăm nenĉi să potă benji kapali. Aša znaĉalešĉi kă trăbă să nji ujtănj ravno dă kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud să punjenj familija pă loku alu Dimizov. Nu znaĉalešĉi kă trăbujenj să nu nji brinulenj dă familija anostră. ‡ **9:62** Isus odgovaralešĉi ku izreka să ănveci pă om kum să fijă uĉeniku aluj. Isus podrazumijevălešĉi kă osobe nuj bună dă kraljevstvo alu Dimizov dakă nji ujtănj pă ominj ăm prošlost ăm lok să sljedilenj pă Isus. * **10:2** Isus zăšji kă mulc ominj ăs spremni să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno uĉenikur kari u ănvăca, šă să ažuĉi alu ominj.

⁵ Elši stvar šje trãbã sã zãšjec kãnd vinjec la kasa aj: ‘Putuljalã fijã la kasasta!’

⁶ Dakã om kari gãndẽšçi putuljalã kustã ãm kase putuljala u fi ku jãl, ali dakã nu, putuljala u vinji ãm napoj la voj.

⁷ Rãmãnji ãm aje ista kasa, mãmãnkã šã be šje ari jej, kã lukroju aj vredan dã šje u lukrat. Nu vã selilec dãm una kasa ãm alta.†

⁸ Dakã mãržjec ãm bilo kari varuř šã jej vã apukã ãm benji voj mãmãkãc šje vã punji dãdãnençi

⁹ šã ozdravalecã pã biçež kari ar fi akulo, šã spunjecãlji kã Kraljevstva alu Dimizov aj apropi.

¹⁰ Ali dãkã vinjec ãm varuř hundi nu vã apukã, atunšje duřjecãvã pã ulicur šã zãšjec:

¹¹ Čak šã prařina dãm varuřu avostru kari su apukat pã piřjorilje anořtri, brisãlec dã pã noj, protiv dã voj!‡ Ali šã voj ac trãbuji sã řcijec kã kraljevstva alu Dimizov aj apropi.

¹² Ju vã zãk kã pã zuve dã sudulalã u fi maj uřuri lu varuřu Sodoma dã kitã dã varuřula.”§

Isus lji fařji dã njimik pã heje kari nu askultã
(Mt 11,20-24)

¹³ Isus u zãs: “Jao avovã ominjilor dãm Korazine! Jao avovã ominjilor dãm Betsaido! Kã sã vi fost dastafel čudo ãm varuř Tira šã am Sidon* ka kum su dogodulit la voj ãm varuřu avostru, jej dã kãnva sar vi ãnkãjit, řãzut ãm colji dã kecã, šã ãm řjinuřã znak dã ãnkãjalã.†

¹⁴ Anume ãm zuve dã sudulalã Tira šã Sidonija maj benji ur treřji dã tu!

† **10:7** Isus nu svite kã jej trãbã sã rãmãji ãm aje kasa totã zua, mar trãbã sã sã kulři akulo ãm totã nopče, kit gođ ãs akulo; ku alčilje vorbi, nu vã kulkãc ãm alta kasa. ‡ **10:11** Asta aj simbol sã nji areçi sã odbacaleni pã ominj dãm ala varuř; ku alčilje vorbi; “Ařa kum voj ac odbacalit pã noj, ařa Dimizov u odbacali pã voj do kraja pã voj.” § **10:12**

Sodoma: varuř (veđi Stv 19,24-28) * **10:13** Ominji kari kusta ãm Korazin, ãm Betsaida as re Židovi kari trãbuje sã ařčepçi pã Mesija. Ominji kari kusta ãm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očekivale pã Mesija kã u vinji. Šje Isus spunji ajiřje sviteřçi čak kã šã eje kari nus Židovi trãbã prepoznulaskã pã Mesija daje kã u fãkut kutotu čudurlje. † **10:13** ãm aje kulturã, ominji trãbuje sã porçi colji kari ãs fãkuçi dãm kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej řãđe ãm řinuřã, sã areçi kã lji řalji, šje u zgreřilit protiv dã Dimizov. ‡ **10:17** Ajiřje “numilje” aratã pučere alu Isus šã autoritet.

§ **10:18** Isus koristileři usporedbã sã usporedilaskã kum Dimizov u pobjedilit pã Sotona kãnd 72 učenikur aluj u propovjedilit ãm varuřur. Sotona u kãzut đos dãm nor, ka kum munja luveřçi đos. * **10:19** řarpilje řã řkorpionu ãs metaforã dã relji duhovur. † **10:19** Duřmanu aj Sotona. ‡ **10:20** Dimizov u skris numilje alor pã skritura ãm nor,

a aje značaleři kã jej ari vječni kust. § **10:21** Asta aj dã ominj kari nari iřkulj, ali ãs spremni sã apuřji ãnvãcala alu Isus ka kum kupiji miřj apukã šã sluřaleři pã hej lu kari lji ãnkređi.

¹⁵ Šã voj ominji dãm Kafarnaum! Pãnãm nor voj vic rãđika? ãm podzemlje vic fi arunkac.

¹⁶ řinji gođe auđi pã voj, mã auđi pã minji, a řjinji odbacaleři pã voj, pã minji odbacaleři, šã řjinji gođe odbacaleři pã minji, odbacaleři pã Dimizov kari mu mãmãt!”

Dã šje sã nji ãnfãluřãnj

¹⁷ Sedamdeset doj učenikur su ãntors ku fãluřãjã. Jej ur zãs: “O Domnje, čak šã drařji nji punji ureçi ãm numilje‡ atov.”

¹⁸ Jãl lju zãs alor: “Ju mã ujtãm la Sotona kum kađi ka munje dãm nor.§

¹⁹ Aku punjec ureçi! Ju vam dat autoritet sã kãlkãc pã řarpi šã pã řkorpionur* šã ku kutotu pučere pã sãla dã duřmanj, † šã njimik nu vic pãcã rov.

²⁰ Tot daje nac trãbuji sã vã ãnfãluřãc kã duhovur vã punji ureçi. Fijec fãloř la aje kã numilje avořtri ãs skriřã ãm nor.”‡

Numa Fiřjoru otkriřeři pã Dimizov
(Mt 11,25-27; 13,16-17)

²¹ ãm ala řas Isus su ãnfãluřãt ãm Duhu svãnt šã u zãs: “Tata, Domnu pã pãmãnt šã pã nor, ju dov hvalã cijã daje kã tu aj askuns eřče dã la mãrđoj šã dã la pãřřjipuc, šã aj arãtat alu hej ‘miřj’§ pã pãmãnt. Da, Tata, cijã asta cã sã veđi.”

²² Šã Isus u zãs: “Kutotu mu fost dat ãm povjerenje dã la Tata amnjov. Njime nu kunoři pã Fiřjoru šã njime nu kunoři pã Tata, numa Fiřjoru kunoři, šã alu heje kari Fiřjoru gãndẽři u kunoři pã Tata.”

²³ Atunšje kãnd are jej sãngur, Isus su ãntors la učenici aluj šã u zãs: “Blago avovã kã oči avořtri asta veđi!

24 Sigurno mulc proroš šă kraljur dă kănva gănde să vadă stvarurlje kari voj viđec, ali jej no putut să vadă, šă să audă ŝje voj ac auzăt, ali nor auzăt.”

Isus svitešči dă maj mari zapovjed
(Mt 22,34-40; Mk 12,28-31)

25 Ŗjeva ka učitelju dă zakonu alu Mojsije su skulat, să ăl iskušulaskă pă Isus šă lu ăntribat: “Učitelju ŝje trăbă să fakă să kapăt kust dă erikeš? Kum ăl pot kăpăta?”

26 “Ŗje zăšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?”

27 U ăntors vorba: “Plaši pă Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, šă ku kutotu găndu atov, pă susjedu atov kă pă činji săngur!”

28 Isus u zăs aluj: “Benji aj zăs, aša fă šă vi kusta.”

29 Ali kum gănde să areči kă ăj pravedan, lu ăntribat pă Isus: “Ali šinji ăj susjedu amnjov?”*

Usporedbă dă Samaritanac kari are milos

30 Isus u zăs: “Are om kari are pă kalji dă Jeruzalem, are sus ăm varuš Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šă lăpădat, bătut pă morči dă la pljačkaš šă lăsat pă drik.

31 Popa dă židov slučajno măržje pă kalje šă kănd lu văzut, u fužjit pă lăngă jăl numa pă alta parči.

32 Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pă kalje haje. Kănd u vinjit pă lokula šă lu văzut, isto u mers pă alta parči dă kalji.

33 Napokon †Samaritanac kum măržje pă kalji u vinjit pă lăngă jăl šă kănd lu văzut lu apukat mila dă jăl.

34 Jăl u mers la jăl u vărsat uloj šă vin, šă ju ănvălit ranurlje. Atunšje lu pus pă magari šă lu dus ăm fugadov aša su brinulit dă jăl.

35 Odma hajelantă điminjacă kum fužje ju dat lu gazda dă kasa ŝjeva ka banji‡ šă u zăs: ‘Je sama dă jăl, šă dakă asta nu u fi dăstul banj, dă kutotu ŝje u čilti, ju cuj plăci razlika kănd mă ăntorkă ăm napoj.’

10:27 Pnz 6,5 10:27 Lev 19,18 * 10:29 Ali šinji ăj susjedu amnjov Asta om gănde să ŝčiji pă šinji jăl trăbă să plakă: “Pă šinji trăbă să smatralesk pă bližnji amnjov šă să ăl plak ka pă minji săngur?” † 10:33 Samaritanci asre stranci kari Židovi lji măržăle. ‡ 10:35 Ăm original skrijă: “ăs doj denarur” * 11:3 Pita are dostupnă akulo tota zua kari ominji mănka, aje nuj čar pită mar măn kari.

36 Dă pă gandăla ata ŝje găndešć kari dăm ešće tri su arătat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?”

37 Jăl u ăntors vorba: “Ala pă kari lu apukat mila dă jăl.”

Atunšje Isus ju zăs aluj: “Dući šă fă šă tu isto ka jăl.”

Dă ŝje trăbă să nji brinulenj

38 Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ăm unu sat hundī are mujeri ŝje să čima Marta kari lu apukat pă jăl ăm kasa alji.

39 Marta ave soră ŝje să čima Marija kari u šăzut la pišjorilje alu Domnu šă punje ureči la kutotu ŝje jăl svite.

40 Ali Marta are ăm brigur dă kutotu ŝje trăbă să fakă. Aša u vinjit la Isus šă ju zăs: “Nu či dori Domnu, kă sora ame mu lăsat pă minji săngur kutotu să poslužulesk? Ŗjeva zăj să vijă să ăm ažući.”

41 Domnu ju zăs: “Marta, Marta, tu či brinulešć šă či uznemirilešć dă mulći stvarur.

42 U biti numa una stvar trăbujă, šă Marija maj benji u akuljes, šă aje no fi lotă dă la je.”

11

Primjer dă aruguminći
(Mt 6,9-13; 7,7-11)

1 Undată kănd Isus u fost gata ku molitva, unu dăm učenici aluj u vinjit la jăl šă ju zăs: “Domnu, ănvacănji să nji arugănj, kum ănvăca Ivan Krstitelj pă učenici aluj.”

2 Isus lju zăs alor: “Kănd vă arugăc zăšjec: ‘Tata, la să fijă svănt numilje atov, la să vijă kraljevstva ata, ka kum ăj pă nor la să fijă pă pămănt!’

3 Pita* anostră kari ăj ăm totă ză, dă nji astăs.

4 Šă jartănji grehurlje anoštri, ka kum noj jartănj alu eje kari grešilešći protiv dă noj.

Nu nji da să kăđenj ăm ănšjirkalur.’ ”

Isus nji ānvacā kum sǎ fijenj ustrajni ām molitvǎ

⁵ Isus u zǎs alor:† “Haj sǎ zǎšjenj kǎ avec urtak la kari mǎržjec ām miržuku dǎ nopći šǎ āj zǎšjec: ‘Urtaku amnjov, dǎm kećinj tri dǎrabur dǎ pitǎ.’

⁶ Urtaku u vinjit dǎ pǎ kalji la minji, šǎ nam šje sǎ āj puj dǎdānenći.’

⁷ A jǎl ām nontru aj zǎšji: ‘O nu mǎ gn-javali! Uša āj mar ānkujetǎ, kupiji amej šǎ ju āščenj ām pat, šǎ jednostavno, nu mǎ pot skula sǎ ac dov pitǎ.’

⁸ Ju vǎ zǎk: šǎ dakǎ nu u meržji daje kǎ ās urtašj, u fašji aje sǎ nu sǎ rušunji.

⁹ Šǎ ju vǎ zǎk: Arugǎcǎvǎ, šǎ vu fi dat! Kutǎc, šǎ vic afla! Kukunjec, šǎ vu fi dǎsvkut.

¹⁰ Kǎ šjinji gođ sǎ arogǎ, kapǎtǎ! Kari kotǎ, aflǎ! A šjinji gođ kukunješći aluje ju su dǎsvašji.

¹¹ Kari āj tata āntri voj: kǎnd kupilu šjeri pešći dali ām lok dǎ pešći dǎ šarpi?

¹² Ili kǎnd šjeri sǎ āj đe škorpion ām lok dǎ ov?

¹³ Dakǎ voj grešni ominj šćijec sǎ dǎđec bunji stvarur alu kupiji avoštiri, kit maj mult vu da Tata avostru dǎm nor Duh Svǎnt alu alor kari āl āntrabǎ!”

Isus u vǎrljit afarǎ pǎ drak ku pućere alu Dimizov

(Mt 12,22-30, 43-45; Mk 3,22-27)

¹⁴ Isus undatǎ u vǎrljit afarǎ pǎ unu drak kari are mut, šǎ kǎnd u fost drakula vǎrljit afarǎ dǎm ala om kari are mut, puće sǎ svitaskǎ, šǎ alćilje ominji kari u vǎzut aje asre āmirac.

¹⁵ A orikic dǎm jej u zǎs: “Jǎl u vǎrljit afarǎ pǎ drašj afarǎ ku ažutala alu Beelzebul† princu dǎ demonur!”

¹⁶ Akulo asre alci kari ānšjirka pǎ Isus, šǎ jej u šjirut znak dǎm nor sǎ đe.Š

¹⁷ Ali Isus šćije gǎndurlje alor, šǎ lju zǎs: “Totǎ kraljevstva kari sǎ borulešći una ku alt, jej ur uništiri kraljevstva alor. Dakǎ familija una ku alt sǎ borulešći, jej šur uništiri familija alor.

¹⁸ Dakǎ Sotona sǎ borulešći protiv dǎ jǎl sǎngur, kum kraljevstvo aluj su cǎnje?*, šje rǎmǎnje dǎm kraljestva aluj? Kum voj zǎšjec kǎ ju vǎrljesk afarǎ pǎ drašji dǎm lume ku ažutala alu Beelzebul.

¹⁹ Ali dakǎ ju vǎrljesk pǎ drašji afarǎ dǎm lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje ućenici avoštiri vǎrlješći isto afarǎ pǎ drašj ku ažutalǎ alu Beelzebul? Jej sǎngur u dokazali kǎ nus toćni.

²⁰ Ali dakǎ ju mǎj pǎ drašji afarǎ ku žejtu alu Dimizov,† atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj.

²¹ Kǎnd om bǎlour āj naoružan šǎ pǎzešći kasa hundǐ kustǎ, atunšje pǎmǎntu aluj āj sigurnǎ.

²² Ali kǎnd bǎlour om āl napadalešći šǎ āl mǎnǎnkǎ ku bǎtaje, āj je oružje dǎ kari ovisilešći, šǎ āj āmparcǎ šje u furat dǎ la slab om.‡

²³ Kari nu āj ku minji, ala āj protiv dǎ minji šǎ šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rǎsǎpǎ.Š

²⁴ Pǎ lok fǎr dǎ apǎ rov duhu fužji afarǎ dǎm om, sǎ lutulaskǎ* šǎ sǎ koći lok sǎ sǎ odmaralskǎ. Dakǎ nu aflǎ njiš šjefǎlj lok, zǎšji: ‘Ju uj meržji ām napoj ām kasa ame dǎm ala om hundǐ am fužjit.’

²⁵ Kǎnd draku u vinjit ām napoj u aflat kǎ aje kasa āj ćistilitǎ, šǎ mǎturatǎ.

²⁶ Atunšje meržji šǎ adušji maj šapći rov duhur maj rej dǎ jǎl sǎngur, šǎ jej u vinji

† **11:5** Isus spunji asta puvešći sǎ objasnalaskǎ kǎ urtaku avostru sǎ nu vǎ odbilaskǎ mar sǎ vǎ ažući dakǎ avec mari potrebǎ šǎ dakǎ āl āntreb maj mulći rǎndur. Aša njiš Dimizov pǎ noj nu nji odbili, mar nju da dakǎ unj fi uporni. ‡ **11:15** Beelzebul Beelzebul āj altu numi dǎ Sotona ili dǎ drak. Unjer sǎ skrijǎ “Beelzebub”. Asta anume znaćalešći “gospodar dǎ mušć”, šje znaćalešći “vladar pǎ drašj.” Asta numi āj povezano ku numilje dǎ lažni dimizov “Baal-zebuba” dǎm Ekron (vedi 2 Kr 1,2, 3, 6). § **11:16** Ili “Jej gǎnde dǎ la Isus sǎ areći kǎ autoritetu aluj āj dǎ la Dimizov.” * **11:18** Ajišje “Sotona” āj dǎ rǎnd dǎ demonur kari sljedilešći pǎ Sotona ka pǎ jǎl sǎngur. Ku alćilje vorbi: “Dakǎ Sotona šǎ ćlanovi dǎ kraljevstva alor sǎ borulešći una ku alt kraljevstvo aluj nu su cǎnje.” † **11:20** žejtu alu Dimizov svitešći dǎ pućere alu Dimizov (vedi Izl 8,19). ‡ **11:22** Asta spunji dǎ Isus kari pobjedilešći pǎ Sotona šǎ pǎ demonurlje aluj. Isus āj bǎlour om kari je kutotu dǎ la om bǎlour. § **11:23** šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rǎsǎpǎ Isus svitešći dǎ akuljižala dǎ ućenikur kari āl sljedilešći “šjinji gođ nu adušji pǎ ominj sǎ vijǎ la minji sǎ mǎ sljedilaskǎ, lji dušji dǎ la minji.” * **11:24** “Lok fǎr dǎ apǎ” svitešći dǎ lok “lok pust” hundǐ draku lutalešći.

napoj ăm om șă kustă akulo. Așa alu omula are tari urăt dă kit dăm elși.”

Blagoslovu dă askultală

²⁷ Kum Isus svite, mujeri ăm gărmađă dă ominj u mužjit tari dăm tot graju șă su apukat să svitaskă: “Blagoslovulită ăj aje kari ău purtat ăm injimă, kari ău rănjit șă ău păzăt!”

²⁸ Isus u ăntors vorba: “Anume, ali maj blagoslovulit ăs eje kari auđi vorba alu Dimizov șă u cănji!”

Isus ăj maj mari dă Jona șă dă Salomon a tot daje ominji nu punje ureči

(Mt 12,38–42; Mk 8,12)

²⁹ Kănd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat să svitaskă: “Voj ominj kari kustăc ăm asta vremi, voj șcec rej ominj. Kotă znak, † ali njișj șjefăl jaltu znak no fi dat ka kum u făkut Dimizov čudo păntru prorok Jona. ‡

³⁰ Șje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta ăm varuș Niniva, kă Dimizov lu mănăt. § Așa șje mu su dogoduli, ju uj fi znak kă pă minji, Fișjoru alu Om kari Dimizov u mănăt alu asta narod.*

³¹ Pă zuva kănd Dimizov u suduli, kraljica kari dă kănva vladale pă pămănt dă jug ăm Seba, † su răđika una șă je u suduli pă heje kari kustă astăs. Je u vinjit dă pă kraju dă svijet, să slușulaskă pă Car Salomon kari are tari mudar. A aișje ăj șjinjiva maj mari dă Salomon a voj nu găndec să punjec ureči!

³² Ăm zua kănd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ăm varuș Niniva su răđika șă ljur suduli ominji kari aku kustă, kă jej nu sur ănkăjit kănd Jona lji propovijedale. A ajișje

ăj șjinjiva maj mari dă kit Jona a voj nu vac pokajalit!”

Șje Isus ănvacă aje ăj lumina alu ominj

³³ Isus sviteșci: “Njime nu acăcă lampă șă atunșje u punji pă lok hundī nu să veđi ili dăsup koșară. Nu, jăl u punji ăm svijećnjak aša toc u viđe lumină kănd vinji ăm nontru. ‡

³⁴ Oču ăj ka lampa alu telă. Dakă oču atov ăj sănătos, atunșje tela ata ăntragă u fi ăm lumină, ali kănd ci oču bičag, tela ata ăntragă ăj ăm ăntunjerik.

³⁵ Bagă sama da aje șje smatraleșc kă ăj lumina ăm činji să nu fijă făr dă lumină.”

³⁶ Dakă ăj ăntragă tela ata ăm lumină, njiș unu dio dă telă nu ăj ăm ăntunjerik, atunșje ăj kutotu ăm lumină, ka kum čar svitlăze lumina ata.

Isus fașji dă njimik pă farizeji șă pă učitelji dă zakon alu Mojsije

(Mt 23,1–36)

³⁷ Kănd Isus u svătit, unu farizej lu čimat să mănănșji la jăl akasă. Isus u mers, șă u lot lok la masă.

³⁸ Kănd farizeju u văzut kă nu šu spălat mănji lje majnti ka kum ăj običaj alu židov, su apukat să mănănșji a farizeju su začudulit. §

³⁹ Ali Domnu Isus ju zăs: “Aku voj farizeji pă dă nă afară cănjec klijăstaru șă teru čișc, ali pă dă nontru voj șcec plinj dă pulkučală șă relji.

⁴⁰ Voj făr dă firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjștina, u stvorulit șă nutrina?*

⁴¹ Maj benj dăđec milostinja avostră dăm tot sufljitu alu heje kari lji potrebnō șje voj avec, atunșje vu fi kutotu čist.

⁴² Ali jao avovă farizejilor! Kă voj tari vă trudulec să dăđec desetina dăm tot začinurlje șă povrcur alu Dimizov, a nu

† 11:29 Ku alčilje vorbi: “Jej găndeșci dă la minji să fak čudo ka dokaz, kă ju am vinjit dă la Dimizov.” ‡ 11:29 Jona Jona are prorok ăm Stari zavjet (veđi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dă pă tri zălji, vju u vinjit afară dăm injima mari alu peșčilje, ka kum Isus u vinji afară dăm gropă. § 11:30 Alu ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as re tari rej. Kusta ăm Niniva, varuș Asirija, jej as re mari neprijatelji alu Izrael (veđi Jon 3).

* 11:30 Ăm original skrijă: “Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, aša Fișjoru alu Om u fi znak alu asta naraștaj.” † 11:31 Kraljica dă la Sabe (aku ăm Jemen) putuvule pășci 1.500 kilometrur să slușalaskă mudrostu alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti dă Krist (veđi 1 Kr 10,1–13; 2 Ljet 9,1–12). ‡ 11:33 Stihurlje 33–36 ăj metaforă kari Isus sviteșci dă ănvăcala aluj, ăj ka “lumina.” Jăl găndeșci učenci aluj să puđă ureči șă să djelilaskă ku alci. Jăl sviteșci dă ominj kari nu șčijă ili nu prihvataleșci ănvăcala ka kum jej ar fi ăm “ăntunjerik.”

§ 11:38 Farizeji ave pravilo kă ominji trăbă să spelji mănji lje ka kum ar trăbuji să fijă obredno čișc la Dimizov. * 11:40 Isus koristileșci ăntribala numa să fakă dă njimik pă farizej șje nu prișjepi kă haj șje ăj ăm sufljit ăj bitno alu Dimizov. † 11:42 Trăbă să daj desetina alu nu slobud să zanamaraleșc șă alčilje stvarur.

băgăc sama dă pravdă șă ljubav alu Dimizov. Una trăbă șă fașjec, a hajelantă șă nu propustuleșc.†

⁴³ Ali jao avovă, farizejilor! Kă voj plășjec lokurlje glavnă pă sastankur âm sinagogă, șă pozdravalală ku poštovanje âm varuș pă trgur.

⁴⁴ Jao avovă, kă voj șcec ka askunsă gropă pă kari ominji umblă a nu șcîjă kă obredno âs atunșje nečisti.”‡

⁴⁵ A unu dăm učitelj dă zakonu alu Mojsije u zăs alu Isus: “Učitelju, kând sviteșc aša, tu nji vredăleșc șă pă noj.”

⁴⁶ Isus u zăs: “Jao șă avovă učitelji dă zakonu alu Mojsije, kă punjec pă ominj maj mult teret dă pravilurlje alu vjera dă kit șje poči om purta, a voj nu gândec njiș ku žježjitu mik șă ažuțac dă teretula șă dukă.

⁴⁷ Jao avovă! Kă voj gradalec spomenikur pă gropă alu proroci șă gândec kă ku aje fișjec benji, a preci avoștri lju amurăt.

⁴⁸ Aša voj svedočulec șă vă slagalec ku djela alu preci avoștri. Jej lju amurăt, a voj nastavalec ku lukru alor kând gradalec spomenikur.§

⁴⁹ Dimizov âm mudrostu aluj u zăs: ‘Ju uj măna pă prorokur șă pă apostolur șă orikic dăm jej ur fi amurac a alci u fi progonulic.’

⁵⁰ Daje dă la asta generacijă u fi tražalită sãnžilje dă la toc proroci kari u fost vărșată dăm elși dă kând su stvorulit svetu:

⁵¹ su apuka dă la sãnžilje alu Abel pănă la sãnžilje alu Zaharija,* kari u fost amurăt ântri žrtvenik șă âm svetinja dă Hram. Ju vă

zāk: ‘Kă kutotu asta u fi tražalit dă la asta generacijă!’†

⁵² Jao avovă učitelji dă zakonu alu Mojsije! Daje kă voj ac lot ândărăt čejilje dă kraljevstva alu Dimizov.‡ Voj sângur nacers âm nontru șă ac sprečilit pă alci șă tunji âm nontru kând gânde.”

⁵³ Dă pă șje u fužjit Isus dă pă lokula, učitelji dă zakonu alu Mojsije șă farizeji sur ângândit șă mergă dă pă jăl șă âm ispitivălaskă.

⁵⁴ Gânde șă âm apușji pă Isus âm zamkă șje ar puće șă zākă protiv dă jăl numa șă âm dukă pă sud.

12

Isus upozoravaleșci pă učenikur (Mt 10,26-27)

¹ Aša mulc ominj su sakupilit dă mar kălka una pă alt kic as re pă lănga Isus. Ali Isus elși u zăs alu učenici aluj: “Loc sama dă kvascu alu farizej! Ala kvas âm licemjerje.*

² Njimika nuj akupirit șje no fi dăskupirit, njiș una tajnă kari no fi șcută.†

³ Aša dakă ac zăs șjeva âm tunjerik su șci âm lumină, șă dakă ac šupunjit șjeva âm soba avostră aje isto u fi mužjit pă krovur dă kăș.”‡

Nu vă fijă frikă

(Mt 10,28-33; 12,31-32; Mk 3,28-29)

⁴ Isus u zăs: “Urtașji amej lasăcămă șă vă zāk, nu vă fijă frikă dă eje kari numa vă poči amură tela șă nu poči njimika șă vă fakă.

‡ **11:44** Eșce grop as re kapaliči âm pământ hundi morči telurlje as re âmgrupači. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pă gropur șă vadă alci șă nu umblji sus pă jej. Kând Židovi umbla sus pă grop atunșje jej as re obredno nečisti.

Eșce grop fășje aje șă fijă aje slučajno. § **11:48** Isus fașji dă njimik pă farizeji șă pă učitelji dă zakonu alu Mojsije. Jej șcîjă dă amurala dă prorok ali nu osuduleșci pă preci daje kă lju amurăt. Ku alčilje vorbi: “âm lok șă lji osudulec, voj maj potvrdălec aje șă vă slagalec ku aje”. * **11:51** Abel are elși om kari are amurăt âm Stari zavjet (Stv 4,1-16) șă Zaharija posljednji om kari are amurăt âm Stari zavjet (2 Ljet 24,20-22). † **11:51** Jedinii proroci kari poštivaleșci âs proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pă prorokur âm Stari zavjet, aša farizeji șă učitelji dă zakonu alu Mojsije nu askultă pă Isus șă nu askultă pă apostolur kari Isus u măna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunșje su suduli alu Izrael dă kutotu anjilje kând jej odbacale poruka aluj. ‡ **11:52** Isus sviteșci dă istina alu Dimizov ka kum ar fi âm kasa hundi učitelji odbijaleșci șă tunji ali nu lasă alu alci șă ajvi čejilje șă potă tuna âm nontru. Asta značaleșci kă učitelji nu kunoșci benji pă Dimizov, a jej maj nu lasă pă alci șă âm upoznulaskă. * **12:1** Ka kum kvasu kreșci âm alot, aša licemjerje kreșci âm ântragă zajednica. Ku alčilje vorbi: “Păzăcāvă dă la licemjerje alu farizej, kari âm ka kvasu” ili “Fijec oprezni șă nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor âm ponașanje, utjecaleșci pă toc, baș ka kum kvasu kreșci âm alot.” † **12:2** Ku alčilje vorbi: “Ne fijec ka jej, kă Dimizov u duskupira kutotu șje âm askuns. Dimizov u otrkili kutotu șje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju șje toc askundi”. ‡ **12:3** Kășurlje alor âm Izrael ave ravni krovur, a ominji șă urkă sus șă șăde.

⁵ Ju vuj zășji dă šjinji trăbă sã vã fijã frikã. Fijã vã frikã dă Dimizov kari poçi sã amori, atunșje vã poçi vãrlji ãm pakao. Da anume, dă jãl vã trãbã sã vã fijã frikã.

⁶ Nus šinșj (5) vrãbuj vãndući dă doj banj? Dimizov nu mujtã pã njime.

⁷ A avovã çak șã pãru pã kap vi umãrat. Ș Nu vã fijã frikã! Voj șçec maj vredni dă gãrmadã dă vrãbuj.”

Pã pãmãnt trãbujenj sã priznalenj pã Isus (Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)

⁸ Isus u zãs: “Šjinji gođ pã pãmãnt mu priznali pã minji ãm nençe alu ominj, Ju Fișjoru Omuluj isto uj priznali pã jãl ãm nençe lu anđelji alu Dimizov.

⁹ Ala kari pã minji nu mu priznali pã pãmãnt ju muj odreknuli dă jãl la anđeljilje alu Dimizov.

¹⁰ Dakã bilo šjinji sviteșçi vorba protiv dă minji Fișjoru Omuluj aluje poçi fi jirtat; ali dakã šjinjiva sviteșçi mișjunj dă Duhu Svãnt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakã vu adușji la sud ãm sinagogur șã la poglavicur șã vladarur, nu vã brigalec kum șã ku șje muj branali, ili șje sã zãk.

¹² Kãnd u vinji vreme, Duhu Svãnt çu ãnvãca șje trãbã sã zășj.”

Isus sviteșçi alu ominj sã nu fijã pohlepñã

¹³ Unu dãm ominj ãm gãrmadã u zãs alu Isus: “Uçitelju zã alu fraçilje amnjov sã șã ãmperci ku minji șje anj kãpãtat.”

¹⁴ Isus u odbilit șã zășje: “Omulji, šinji mu pus pã minji dă sudac, sã ãmpãrc ãntri voj doj?”

¹⁵ Atunșje kãnd u svãtit alu toc kutotu, Isus u zãs: “Bãgãc sama șã pãzãcãvã dă pulkuçalã! Dakã šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kã ari kutotu.”

¹⁶ Isus u spus maj una uspredbã: “Are akulo om gãzduk fãr dă firi kari ave tãlek șã tãlekula u adus mult plod.

¹⁷ Șã jãl šu zãs sãngur aluj: ‘Șje sã fak kã nam dãstul lok sã puj ãndãrãt șje mu kriskut?’

¹⁸ Atunșje, jãl u zãs: ‘Așa uj fașji: Ju uj rãstuna skladișturlje amelji șã uj gradali maj mari, dãstul dă mari sã spremãlesk kutotu șje mu kriskut.’

¹⁹ Șã ju muj zășji alu dușa ame: ‘Aj mulçi bunji stvarur aku, șã dă mulc ej șje ur vinji. Odmoruleșçiçi, mãnãnkã șã be, șã ãnfulușeșçiçi!’

²⁰ Ali Dimizov ju zãs aluj: ‘Tu omulje fãr dă firi! Mar ãm asta nopçi uj șjire dușa* ata. Atunșje šjinji u ave korist dãm stvarurlje șje caj pus ãndãrãt?’

²¹ Așa pãce omu kari aș akulježi gãzdãșijilje pãntru jãl sãngur, a nu su gãzdașjit ãm oçi alu Dimizov.”

Isus ãnvacã sã nji rãzãmãnj pã Dimizov (Mt 6,25-34)

²² Kapu u zãs Isus alu uçenici: “Daje vã zãk: voj nu trãbã sã vã brigalec, dă kustu avostru, șã sã fijec ãm brigur șje vic mãnka, ili sã vã brinulec ãm șje vic ãmbrãka.

²³ Daje kã kustu ãj maj vrednã dă kit mãnkarã, șã tela maj mult dă kit colu.†

²⁴ Numa ujtãcãvã la gãgãrașc.‡ Jej njișj nu samãnã, njișj nu akulježi. Jelji nari skladiște ili șupã, șã tod daje Dimizov lji rãnjeșçi. Nu șçec voj maj vredni dă vrabu-rljelje?

²⁵ Poçi šjinjiva dãm voj ku brigurlje pro-đužuli kustu?

²⁶ Dakã, nu puçec sã fãșjec niti maj mãkãçelji, adãșje șçec ãm brigur dă kutotu ostalo?

²⁷ Numa ujtãcãvã la flor ãm telek! Jelji niti sã truduleșçi niti fașji colji ali ju vã zãk, kã njiș Car Salomon ãm gãzdãșije alor nu are ãmbrãkat așã mãndru ka florurlje ãm telek.

²⁸ Ali dakã Dimizov dă dastafel mãndremi alu jarbã kari kustã astãs, șã sã bagã ãm fok, kit atunșje maj mult u da jãl avovã. O voj avec mikã ãnkriðalã!

²⁹ Dãm ala rãnd nu vã gãndec șje vic mãnka șã șje vic be. Nu vã uznemirilec!

Š 12:7 Puçenj sã ãnkriðenj alu Dimizov. Jãl șçijã maj mult dă kit noj șçijenj. Nu șçijenj çak njiș kit pãr avenj pã kap, ali Dimizov șçiji asta kutotu. * 12:20 “Dușa” ãj kustu alu aje osobã. Ku alçilje vorbi: “Vi muri asta nopçi!” † 12:23 Daje kã Dimizov vu dat kust, șã telã avostrã, sigurno puçec sã ãnkriðec kã Isus vu da șje vi potrebno dă kust. ‡ 12:24 Hej kari slușaleșçi pã Isus, jej smatraleșçi pã gavranur kã ãs fãr dã korist, daje kã Židovi nu puçe sã mãnãșji eșçe živadur.

30 Dã kutotu aje sã brinulešci ominj fãrdã Dimizov. Ångãndecãvã kã Tata avostru dãm nor šcijã šje vã trãbã.

31 Šã anume tražalec kraljevstva alu DimizovŠ elši šã kutotu ostalo vu fi dat.

32 O mikã stadã,* nuc fijã frikã, kã Tata avostru sã ånfãlušešci sã vã apušji åm kraljevstva aluj.

33 Vinđec kutotu šje avec šã dãđec alu sãrašj. Aša adunãcãvã tãšč kari nu su puće rupi, šã gãzdãšijã sã vã fijã åm nor kari nu propadalešci, hunđi lotri nor puće vinji, niti gãndašji sã mãnãšji!

34 Daje kã sufljičilje avoštři u fi hunđi åj blago avostru.”

Trãbã učenici sã fijã spremni sã aščepci pã Dimizov
(Mt 24,45-51)

35 Isus u zãs alu učenici: “Fijec spremni dã lukru, la sã fijec opremilicã† šã åm mãnjlilje avoštři lasã fijã luminjlilje acãcaçi.

36 Aša u fi ka slugurlje kari u ašciptat pã gospodaru aluj sã sã åntorkã dã pã nuntã, spremni sã åj dãsvãkã kum u kukunji pã ušã.

37 Mãndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kãnd u vinji gospodaru! Anume ju vã zãk: Domnu šu punji sãngur kintrinca sã lji služulaskã šã lju punji sã šadã la masã šã lju dvoruli.

38 Šã kãnd u vinji gospodaru åm miržuku dã nopçi ili dãspru zua šã lju afla aša, mãndremi u fi alu ala slugur!

39 Slušulecãmã dã asta: ka sã šcijã gazda åm kari šas u vinji lotru, jãl ar pãzã šã nar lãsa sã åj fijã provalalit åm kasã.

40 Voj isto trãbã sã fijec spremni, kã ju Fišjoru Omuluj uj vinji åm vremi kãnd nu či nadali.”

41 Petar atunšje lu åntribat pã jãl: “Domnu spuj tu asta usporedbã pãntru noj učenici, ili åj pãntru toc?”

42 Isus u zãs: “Šinji åj ala vjernã šã kufiri upravitelj kari ål postavalešci dã gospodar pã kasa, šã åm pravã vremi u da mãnkari alu toc åm kasa?”

43 Mãndremi alu ala sluga kari kãnd u vinji gospodaru, u fašji aša.

44 Dã anume, ju vã spuj kã gospodaru u odredilit alu ala sluga sã vodulaskã ku kutotu imanje kari ari.

45 Ali dakã sluga šar zãšji åm sufljituš: ‘Gospodaru, nu su åntoršji aša pãfriš’, šã atunšje sã apušji sã batã pã slugur šã sã be, mãnãšji šã sã ambeçi?

46 Atunšje u vinji gospodaru alu sluga åm šjas kari nu šcijec. Šã atunšje fãrdã dã milost lu kaznali, ju da sudbinã ku alci una kari nus vjerni.

47 Sluga kari šcijã šje gãndẽšci gospodaru, šã dakã nu fašji šã nu sã pripremlešci dã dolasku aluj, jãl u kãpãta mulci luvalur.

48 Ali dakã sluga nu šcijã voje alu gospodaru, šã fašji šjeva šje zaslužulešci kaznã, atunšje u kãpãta pucãnji luvalur. Kã alu toc kari mult u fost dat, mult su ašcipta dã la jej, šã alu eje alu kari u fost mult dat åm povjerenje, dã la eje šã maj mult u fi šjirut.”

Ånvãcala alu Isus u adušji razdor åntri ominj

(Mt 10,34-36)

49 Isus u zãs: “Ju am vinjit sã vãrljesk fok dã sud pã pãmãnt,‡ šã kum aš gãndi sã sã apušji sã ardã!

50 Trãbã majnti sã mã bučez ku mukur. Kum mã mučulesk pã šje aje no trešji!

51 Gãndec kã am vinjit sã vã aduk putuljalã pã pãmãnt åntri ominj? Nu, ju am adus podjelã!

52 Dã aku maj menkulo åm kasa dã šinšj ominj ur fi åmpãrcãc tri u fi pã parçe ame šã doj protiv dã tri.

53 Tatusu u fi protiv dã fišjoruš, šã fišjoru u fi protiv dã tatusu, mumãsa protiv dã fataš,

Š 12:31 tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta značalešci: “ujtãcãvã la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”. * 12:32 mikã stadã Isus çamã pã učenikurlje aluj, stado. Stado åj grupã dã vašj ili kecur dã kari pastiru sã brinulešci. Ka kum pastiru sã brinulešci dã vašjilje alor, aša Dimizov sã brinulešci dã učenikurlje aluj. Ku alčilje vorbi, “Nu vã brinulec. Numa daje kã ščec mišj, slabi, ka stado delj mikã, tata dãm nor ju su vãzut dã voj sã kustãc åm kraljevstva aluj.” † 12:35 Åm original skrijã: “La coljlilje avoštři fijã ljigatã ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovã sã nu lji smetilaskã haljina kãnd jej lukra. Ku alčilje vorbi: “Punjec haljina avostrã ku kurova sus sã fijec spremni sã služulec.” ‡ 12:49 Asta ar puće sã fijã: 1) Isus u vinjit sã sudulaskã pã ominj, ili 2) Isus u vinjit sã čistilaskã pã ominj kari ånkredji, ili 3) Isus u vinjit sã adukã razdor åntri ominj. 12:53 Mih 7,6

a fata protiv dă mumăsa, șă sokra protiv dă njivastaș, șă njivasta protiv dă sokrăsa.”

Isus lji spunji kă trăbă șă fiji spremni kănd jăl u vinji napoj

(Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Kum svite alu gărmađă, Isus u zăs: “Kănd viđec njeđri oblakur kă șă răđika dă pă more pă zapad, voj odma zăšjec: ‘Astăs u fi plojă’, șă voj șcec u pravu.

⁵⁵ Șă kănd șă apukă șă bată vântu dăm pustinja la jug, odma zăšjec: ‘U fi zuva tari kaldă’, șă aj aša.

⁵⁶ Licemjerilor!§ Voj șcijec șă čitalec znakurlje pă pământ șă pă nor. Kum dă nu prișjipec șje aku șă dogudulešči!*

⁵⁷ Voj ac trăbuji dăm haje avostru șă șcijec șje aj benji.

⁵⁸ Dăkă šjinjiva či optužulešči păntu dugu kari nac plăčit șă vă gănđešči șă vă adukă la sud, ănșjarkă inka pă kalji șă vij la ligizală majnti dă sud! Ar puće șă či adukă la sudac, sudacu șă či đe la oficir, șă oficiru či poči băgă âm čemică.

⁵⁹ Ju vă zăk, kă akulo vi trăbuji șă rământ păn șje no fi plăčit toc banji.”†

13

Isus čamă șă nji ănkăjenj ku maj majnti

¹ Pă aje vremi orikic dăm regija Galileja ur vinjit la Isus șă jur spus dă Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pă jej șă lji amori kănd jej prinosule žrtvur alu Dimizov âm Hramu alu Jeruzalem.

² Isus u zăs: “Voj gănđec kă Galilejciăș maj grešni dă bilo kari alci Galilejc, numa dăm ala rând kă ur păcăt jej asta?”

³ Nu, uopće nu! Șă punjec ureći! Dăkă nu vic ănkăji voj toc isto aša vic fi duhovno morc.

⁴ Șă gănđec voj kă eje osamnaest lumi kari ur fost amurăc kănd u kăzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj âm Jeruzalem?

⁵ Nu, uopće nu! Dakă nu vic ănkăji, aša toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dă neplodnă smokvă spunji kă avenj pucăn vreme șă nji ănkăjenj

⁶ Isus lji spus asta usporedbă: “Are akulo unu om kari ave sământat âm vinograd ljemn dă smokvă șă jăl tot vinje șă șă ujta dăkă aj plod pă ljemn ali nu afla njimika.

⁷ Șă aša u zăs alu omula șje lukră âm gard: ‘Ujtăci ajișje! Kă mar tri aj mă ujta pă ljemnusta șă aflu plod șă nikad nu am aflat njimik. Tajăl ănđărăt! Adășje ar čalti pământu?’

⁸ Pă aje, omu șje lukra âm gard u zăs: ‘Domnu, lasă maj unu aj șă fijă. Ju uj kapali pă lăngă jăl șă uj punji gnoj.

⁹ Dar atunșje u ave plod. Dăkă nu, poc șă âm taj ănđărăt.’”

Isus pă zuva dă sământăta iscjelilešči

¹⁰ Pă zua dă sământăta, Isus ănvăca âm una dă sinagogur.

¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov duh âm je kari izazavale bičișug. Je are apljikată žjos șă nu șă puće uspravali.

¹² Isus u skužulitu, șă ju zăs: “Mujeru, slobodnă ješč dăm bičișugu atov.”

¹³ Atunșje Isus u pus mănjlje aluj pă je, șă je dăm turdată su uspravali șă su apukat șă đe hvală alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dă sinagogă are mirgiș daje kă Isus u ăntrimatu pă zuva dă sământăta șă jăl su ăntors la eje ominj șă u zăs: “Ăs šinșj (6) zălji âm una sământăma hundi trăbă șă lukri! Dakă gănđec șă fijec sământătoș hajde pă una dăm elje zălji, a nu pă sământăta.”

¹⁵ A Domnu Isus u zăs: “Licemjerilor! Voj fișjec kănd dăzljăgec pă vașjilje șă pă măgari avoștri pă zuva dă sământăta șă lji dușjec la apă?”

¹⁶ Ali asta mujeri, sământăca alu Abraham, kari Sotona u cănutu ljiđată osamnaest ej șă nar ave pravo șă fijă dizljiđată dăm ala rând kă pă zuva dă sământăta?”

§ 12:56 Licemjerilor Eje ominj as re kufir șă prepoznulaskă znakovur kă vinji ploje ili kă u fi tari kald. Ali jej u odbilit șă priznalaskă kă čudurlje alu Isus as re znakovur kari arată kă jăl aj ala pă kari Dimizov lu mănăt șă spasalaskă svetu.

* 12:56 Ku alčilje vorbi: “Anume sigurno ac trăbuji șă prișjipec șje značalešči șje Dimizov u făkut pășci minji âm ešče zălji!” † 12:59 Isus u spus alu ominj asta usporedbă șă lji đe upozorenje kă toc ar trăbuji șă șă pomirilaskă ku Dimizov majnti dă șje vinji sud pă jej.

17 Pã asta, toc eje kari sã protivile as re rušanac. Toc alci ãm gãrmadã sur ãnfãlušãt la toci mãndri šã bunji stvarurlje šje Isus fãšje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sãmãnca kari krešci ka kvasu kari sã širilešci (Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

18 Isus u ãntribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samãnã kraljevstva alu Dimizov? Ku šje sã usporidãlenj?

19 Kã kraljevstvo alu Dimizov aj ka gorušičino sãmãnca kari aj tari mikã pã kari om u lotu šã u sãmãnãt ãm garduš šã u krešci šã u fost mari ljemn šã vrãbujilje u fãkut skujbur ãm granur.”

20 Jarã u ãntribat: “Ku šje sã usporidãlenj kraljevstvo alu Dimizov?”

21 Kraljevstvo alu Dimizov aj ka kum mujere ari kvasac sã misãlaskã mari količinã dã fãjnã,* aša kutotu sã sã potã rãđika.”

Isus nji ãnvacã kã aj teško sã tunãnj ãm kraljevstva alu Dimizov (Mt 7,13-14, 22-23; 8,11-12)

22 Isus putuvule ãm Jeruzalem, prošule ãm mulci varušur šã satur šã pã akulo ãnvãca

23 Atunšje šjinjiva lu ãntribat pã jãl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucãnj ominj?”

Šã Isus u zãs alor:

24 “Uša dã nor aj uskã. Borulecãvã tari sã tunãc ãm nontru. Ju vã pot zãšji kã mulc ur ãnšjirka sã tunji ali nor puće.

25 Vreme u vinji kãnd gospodaru dã kasa su riđika šã u ãncižji uša atunšje. Voj pã alta parci vic apuka sã kukunjec šã vic aruga: ‘Domnu, dãsvã pãntru noj.’ Šã vorba aluj u fi: ‘Ju nu šćuv dã hundi šćec voj.’

* 13:21 ãm original skrijã: “tri merur” kari ari 40 kila. † 13:27 nu šćuv dã hundi šćec Ku alčilje vorbi: “Njiš urtašji njiš njamu nus čimac pã gozba ame.” ‡ 13:29 Mulc Židovi kari pretpostavale kã jej ãs dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are ukljućeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dãm toci lokurlje dãm svet ur fi ukljućeni ãm kraljevstva alu Dimizov.

Š 13:30 ãm original skrijã: “Zadnji ur fi elši”. “Elši” predstavljalešci važnost šã čast. Ku alčilje vorbi: “ur fi najvažniji ... ur fi mišj važni”, ili: “Dimizov u počastali ... Dimizov lju rušuna”. * 13:32 lisicurljelje ka lisica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali šã kukavicã. † 13:35 Ominji dãm Jeruzalem u odbacalit pã Isus kã jãl aj Mesija. Domnu lju odbacali šã nu lju zaštitali. Dã pã aje kãtãnj dãm Rim u uništali Jeruzalem (70. god. dã pã Krist).

‡ 13:35 Isus su ãntoršji ãm napoj pã pãmãnt. Atunšje ominji dãm Jeruzalem ur prepoznuli kã jãl aj Mesija.

26 Voj vic apuka sã zãšjec pã aje: ‘Ali noj anj but šã anj mãnkãt ku činji kãnd ãnvãcãj pã ulicurlje anoštri.’

27 Šã jãl u zãšji maj undatã: ‘Ju vam zãs kã nu šćuv dã hundi šćec.† Fužjec dã la minji, voj ominjilor rej!’

28 Da akulo vic plãnzji šã vic kãrcãji ku đinci šã vic fi mirgiš kãnd vic viđe pã Abraham, Izak šã pã Jakov šã pã toc proroci ãm kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vãrljic afarã.

29 Šã eje kari ur šãđe la masã pã nuntã ãm kraljevstva alu Dimizov ur vinji dã pã Istok, Zapad, Sjever, šã dã pã Jug.‡

30 Bãgãc sama kã orikic kari ãs aku maj pucãn važni ur fi maj mar, a hej kari ãs aku maj mar ur fi maj mišj.”Š

Isus plãnzji pã Jeruzalem (Mt 23,37-39)

31 Orikic farizej ur vinjit la Isus ãm aje ista zã, sã ãl ãmpurušjaskã. Šã ju zãs: “Herod gãndešci sã čĩ amori. Dãm ala rãnd lasã lokusta šã dući pã altu lok.”

32 Isus u ãntors vorba: “Dušjecãvã šã zãšjec alu lisicurljelje.* ‘Ju mãn pã drašj afarã šã ozdravalaskã pã bićež. Ju uj fašji aša astãš, šã mãnji šã tek ãm treća zuva uj zavãršãli.’

33 Ali ju trãbã sã fjuv pã kalje astãš, mãnji šã treća zuva, izgledalešci kã nu slobut proroku sã mori afarã dãm Jeruzalem.

34 O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurãt pã proroc šã aj vãrljit petri pã eje kari Dimizov vu mãnat la činji! Kići rãndur am gãndit sã branalesk pã kupiji atej ka gãjna pã pujiš dãsup haripilješ, ali voj nu gãndec!

35 Ujtãci aku! Kasa ata aj lãsatã sãngurã golã.† Šã nu mic viđe pãn šje nu vic zãšji: ‘Blagoslovulit sã fijã kari vinji ãm numilje alu Domnu!’”‡

14

Isus iscjelile pã zuva dã sãmbãta

¹ Undatã Isus u mers sã veĉeralaskã la kasa alu vođa dã farizej. Are pã zuva dã sãmbãta šã jej sã ujta pã jãl tari ku sama.*

² Om ku biĉišug dã umflalã dãm apã su pojavalit dãdãnenĉe aluj.

³ Isus u añtribat pã uĉiteljur dã zakonu alu Mojsije šã pã farizeji šje asre akulo: “Åj zakonito dã pã zakonu alu Mojsije sã ozdravalaskã pã zuva dã sãmbãta ili nu?”

⁴ Jej tãšje, Isus pã aje u pus mãnjlje pã omula, šã lu ozdravalit šã lu lãsat sã fugã.

⁵ Isus lju añtribat: “Dãkã šjinjiva dãm voj ari fišjor ili pã vakã kari u kãzut ãm bunar adãnkã nac skoĉi odma afarã, šã pã zuva dã sãmbãta?”

⁶ Pã aje, jej nu puĉe sã uništilaskã vorba.

Isus ãnvacã dã poniznost

⁷ Isus u bãgat sama kum gošĉi kari asre ĉimac izabrale lokurlje helj maj ãm centrã la masã. Isus lji ãnvacã ku usporedbã pã jej:

⁸ “Kãnd ješĉ ĉimat dã la šjinjiva pã nuntã nu šãdec pã lok dã ĉasni gošĉ. Domaĉinu ar puĉe sã vi ĉimat pã šjinjiva maj važni dã voj pã ala lok.

⁹ Domaĉinu ar puĉe sã vijã ku omula, šã sã ac zãkã: ‘Urtaku amnjov, elši lokusta ãj pãntru jãl’, šã atunšje tu ješĉ ãm rušãnji. Vi trãbuji sã ĉi dušj pã zadnji lok.

¹⁰ Aša kãnd ješĉ ĉimat, duĉi šã akulježjic zadnji lok. Atunšje Domaĉinu ar puĉe sã vijã šã sã ac zãkã: ‘Urtaku amnjov, hajd maj ãm sus.’ Atunšje ãm asta sluĉaj tu vi puĉe sã aj maj mult poštovanje ãm nenĉe alu urtašjic atej šã gošĉ.

¹¹ A tot omu kari sã rãđika sãngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rãđikac.”

¹² Su ãntors la Domaĉin šã Isus u zãs: “Kãnd pripremilešĉ veĉerã nu ĉima numa pã urtašjic, ili pã fraĉic, ili pã njamuc ili pã

gãzdašj susjedur, kã jej sigurno ĉur ĉimaĉi pã ĉinji isto šã aša cu fi ãntors.

¹³ Maj benji kãnd fašj feštã ĉamãlji pã sãrašj sã vij šã pã invalidiž, šã pã ulož šã pã orb.

¹⁴ Tu vi fi blagoslovulit, kã jej nuc poĉi ãntoršji ali Dimizov ĉu nagradali ãm nor pã zuva dã uskrnuĉe dã pravedni ominj.”

Isus svitešĉi dã mari feštã ãm kraljestva aluj

(Mt 22,1-14)

¹⁵ Kãnd unu dãm ominjije la masã u auzãt, Jãl u zãs: “Blagoslovulit ãj ala kari u mãnka pitã ãm kraljevstva alu Dimizov!”

¹⁶ Isus u ãntors vorba: “Undatã are unu om kari u dat mari veĉerã. Multã lumi are ĉimat akulo.

¹⁷ Mar apropi dã veĉerã sluga u fost mãnat la gošĉ sã lji ĉemi: ‘Hajdec’, u zãs jãl: ‘kã kutotu ãj spremno!’

¹⁸ Ali jej toc dãm jej sor apukat sã ãš aflji izgovorur. Unu u zãs: ‘Ju am kumpãrat telek, šã trãbã sã mã duk sã u vãd. Mã arogã la ĉinji, sã zãšj sãm jerĉi.’

¹⁹ Alci u zãs: ‘Ju am kumpãrat šinšj (5) perez dã bikan šã trãbã sã mã dukã sã ãnšjerkã. Mã arogã la ĉinji, sã zãšj sãm jerĉi.’

²⁰ Treĉi om u zãs: ‘Ju baš mam ãnsurat šã dãm ala rãnd nu pot vinji.’†

²¹ Sluga u mers ãm napoj la gazda aluj šã ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pã gazda šã jãl u zãs alu sluga aluj: ‘Ångribešĉiĉi, duĉi pã ulicur šã ãm centru dã varuš šã adãlji pã sãrašj, ulož, invalidiž šã pã orb sã vijã.’

²² Kãnd u fãkut aje, gazda u javalit kã u fãkut aje ali inka are maj lok.

²³ Atunšje ju zãs gazda alu sluga: ‘Aku duĉi ãm kot pã ulicur šã ĉamã‡ šã fã sã vijã, aša sã fijã kasa ame umpljitã.

²⁴ Kã njišj unu dãm eje elši kari asre ĉimac nor gusta dãm veĉera ame.”

Uĉenici ar trãbuji sã fijã tari predalic la Isus

(Mt 10,37-38; 5,13; Mk 9,50)

* **14:1** sã ujta pã jãl tari ku sama gãnde sã vadã dakã ãl poĉi optužili dã šjeva kã ãj duvinã. † **14:20** Eje ominj kari as re ĉimac pã nuntã jej fišje dã njmik pã kralj. Dã nuntã jej dã mult mar šĉije, a kãnd u vinjit vreme sã vijã, jej ur izmislilit mišjunj, šã izgovorur. Adãšje šjinjiva ar trãbuji sã kumpiri telek kari nikad no u vãzut ili sã kumpiri bikan kari nu su ujtat ili ar trãbuji sã rãmãji cjelo vrijeme akasã sã fiji ku mujere aluj? Jej cãnje dã udvaru alor; dã familja alor maj tari dã kit dã gospodaru. Isus u upozorulit kã banji, udvaru šã familija nu slobud sã fijã maj bitni dã kit dã Dimizov (vejs retku 25-33 đos). ‡ **14:23** ãm kot pã ulicur ãm original skrijã: “pã kalji ili la ogradã”

25 Mulc ominj äl sljedile pä jäl. Isus su äntors äm napoj šä u svätit alor:

26 “Bilo šinji däm voj kari plašji maj tariš pä tatusu pä mumäsa pä başäcaš, pä kupijiš pä fraci šä pä sorälješ šä čak pä kustu aluj maj mult dä kit pä minji, nu poči sä fijä učeniku amnjov.

27 Dakä šjinjiva gändešči sä fijä učeniku amnjov, träbä sä dukä krušje aluj sä mä sljedilaskä šä sä fijä spremni sä mori päntu minji.”*

28 “Gändecävä aku dakä unu däm voj gändešči sä fakä toranj, nu ac šäde elši žjos šä sä viđec dakä avec dästul banj sä äl fäšjec do kraja tornjula?

29 Inače ar puče sä fašj temeljurlje šä hej šje sä ujtä la voj šar puče fašji šufä däm voj daje kä nu avec dästul banj sä završalec.

30 Jej ur zäšji: ‘Asta om su apukat sä gradalaskä ali no putut sä završälaskä!’

31 Ili ka kum kralju su spremili sä mergä äm bätajä ku altu kralj. Šä sä nu šadä elši šä sä gändaskä dakä ku zešji (10) hiljada dä kätänj poči sä äl savladalaskä ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada?

32 Atunšje dakä nu poči sä äl savladalaskä u mäna pä pregovarač kitä äj inka neprijateljju dä parci sä äntrebi dä uvjetur dä putuljalä.

33 Šä aša toc däm voj dakä nu vic läsa kutotu šje avec, nu poči sä fijä učeniku amnjov.”†

Učenici alu Isus äs ka sare (Mt 5,13; Mk 9,50)

34 Isus u zäs: “Sari äj bunä stvar ali däkä perđi izu, ku šje poc äntoršji bälureme?

35 Nuj bunä atunšje njiš dä pämänt njiš dä šrot. Lume numa u värlješči ändärät. Punjec ureči voj kari avec ureči sä auzäc!”

15

Usporedbä dä birka kari su pirdut (Mt 18,12-14)

1 Pälängä Isus su okupulit tari mulc carinici šä tari mari grešnici sä pujä ureči la vorba aluj.

2 Farizeji šä učitelji dä zakonu alu Mojsije sur apukat sä äl gumunjaskä, šä jej zäšje: “Asta om sä družulešči ku grešnici, šä mänänkä ku jej.”*

3 Daje Isus lji spunji asta usporedbä:

4 “Dakä šjinjiva däm voj ari sto birš šä sä perđi una däm jelji, nac läsa pä ešče devedeset devet äm pustulot,† šä ac meržji dä pä aje una su kutäc pän šje nac afla?

5 Šä känd vic afla, aj dušji pä umirilje ku fälušäjä.

6 Atunšje ac meržji akasä, vic čima pä urtašjic šä pä susjedi avoštri šä ac zäšji: ‘Änfälušäcävä ku minji, kä am aflat pä birka ame kari are pirdutä!’

7 Ju vä zäk, ku fi maj mari fulušäjä pä nor känd su änkäji unu grešnik, nego dä devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji träbä änkäjalä, aša jej gände.”‡

Usporedbä dä banji pirduc

8 Isus maj zäšji: “Ili haj sä zäšenj kä una mujeri ari zešji (10) banj däm aržjintš šä atunšje unu däm jej perđi. Nu acäcä lumina šä mätura podu šä u kuta banj, pän šje nu aflä?”

9 Šä känd u afla banj däm aržjint pärdut, je šu čima pä urtašjilje alji šä pä susjedurlje

Š 14:26 äm original skrijä: “Dakä šjinjiva vinji la minji a nu mrzälešči pä tata aluj nu poči fi učeniku amnjov”. Ajišje äj “mrzälälä” preuveličavanje dä pucän ljubav kari ominji ar träbuji sä areči numa alu Isusu. * 14:27 Isus nu zäšji kä krščanu ar träbuji sä fijä pä krušji. Rimljani stalno mänä pä ominj sä dukä krušje aluj majnti dä kit as re sus pä krušji sä fijä znak kä su pokorulit la Rim. Asta metaforä značalešči kä jej träbä sä sä pokorulaskä la Dimizov sä fijä spremni sä patalaskä numa sä fijä učenici alu Isus. † 14:33 Benji äj sä gändešči sä fijä učeniku alu Isus, ali dakä šjinjiva gändešči sä sljedilaskä pä Isus a sä nu dukä krušje aluj, šä sä nu odbacalaskä kustu, jäl äj fär dä korist ka graditelju kari nu putut sä završälaskä tornju ili ka kralju kari no putut sä pobjedilaskä. * 15:2 šä mänänkä ku jej Farizeji nu mänka una ku eje ominj kari nu poštivale zakonurlje alor kari as re tari strogä, aje are kum su späla, desetina, kum u mänka šjeva ka mänkare. Alor lji are frikä kä Farizeji päntu aje u fi nečisti a Dimizov nu lju apuka. † 15:4 Aje are pašnjaku däsväkut hundī as re birkur. Dä apropi as are alci pastirur kari lji päze. ‡ 15:7 devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji träbä änkäjalä Isus koristilešči šodä numa sä zäkä kä farizeji nus u pravo kä jej nu träbä sä sä änkäjaskä. Ku alčilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj gändešči kä voj ščec pravedni šä kä nu träbä sä vä änkäjec.” § 15:8 Äm original skrijä: “deset drahmi”. Atunšje una drahma are una dnevnica.

una, šă u zăšji: ‘Ănfălušăcăvă ku minji, kă ju am aflat banji kari am pirdut!’

¹⁰ Ju vă pot zăšji kă aj isto aša ăntră anđelji alu Dimizov. Dakă să ănkăješci unu grešnik, jej să ănfălušešci.”

Usporedbă dă fišjoru pirdut

¹¹ Isus u zăs: “Are unu om kari ave doj fišjor.

¹² Hăl maj tănăr u zăs alu tatusu: ‘Tată, dăm dio šje âm pripadalešci.’ Aša tata aluj u âmpărcăt kutotu šje ave ăntri jej.

¹³ Dă pă dovă tri zălji, fišjoru hăl maj tănăr u akuljes kutotu šje ave šă su pus pă kalji să mergă dăparci šă akulo u čiltit kutotu šje ave, čilte făr dă gând.

¹⁴ Kănd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pă pământu hundi are jăl, šă su aflat âm sărăšijă.

¹⁵ Aša u mers la unu om âm pământula kari lu mănăt âm telek să aj rănăškă poršji.*

¹⁶ Aluj ji are aša fomi dă šu kivinjit să mănăšji dăm ha šje† mănka poršji, šă njime nuj dăde njimika.

¹⁷ Dă pă aje jăl šu vinjit âm firi. Jăl u zăs: Tata amnjov ari mulci slugur šă jej ari um boglă dă mănkaru a ju ajišje mor dă fomi!

¹⁸ Ju muj skula šă uj meržji la tata amnjov šă ju zăšji: ‘Tata amnjov, ju am zgřešilit protiv dă činji, šă alu Dimizov âm nor.

¹⁹ Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fišjoru atov. O lasămă să fjuv radniku atov!’

²⁰ Atunšje su skulat šă u mers la tatusu. Ali mar kănd are inka dăparci dă la kasa alu tata aluj, tatusu lu văzut šă lu apukat mila dă jăl. Tatusu u aljirgat la jăl, lu ângărgăjet šă âm surătat tari.

²¹ Fišjoru ju zăs: ‘Tata amnjov, ju am zgřešilit protiv dă činji šă alu Dimizovu âm nor. Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fišjoru atov.’

²² Tatusu u zăs alu slugurlje aluj: ‘Dušjec friš šă aflăc maj bunji colji šă punjec pă jăl, dăđecăj virigă‡ dă măna aluj, šă cipiliš dă pišjorilje aluj.Š

* **15:15** Zakonu alu Židovur zăšje kă poršj âs nečistă životinjur. Păngălă asta zakonu, Židovi nu are slobud să mănăšji karnji dă pork. VejsLev 11,7. Židovi mărzăle poršj. † **15:16** dăm ha šje Âm original skrijă: “Ijuskur dăm rogač”. As re ljuskă dăm mahunur kari krešci pă ljemnu dă rogač. ‡ **15:22** virigă Viriga aj znak dă čast šă dă autoritet. Š **15:22** šă cipiliš dă pišjorilje aluj. Kănd porc sandalur aje arată kă ala om aj slobodan a nuj rob.

²³ Šă apukăc pă maj mândru rănjită vakă šă amurăcu, atunšje lasă să mănănj šă să fijenj făloš.

²⁴ Adăšje? Dăm ala rând kă astăs fišjoru amnjov are mort, a aku kustă âm napoj! Jăl are pirdut šă aku su aflat!’ Aša jej sur apukat să să ănfălušaskă.

²⁵ Maj bătărni fišjor are âm telek. Jăl vinje akasă šă kum vinje maj apropi dă udvar, jăl puće să audă muzikă šă žok.

²⁶ Aša u čimat pă unu dăm slugur šă u ăntribat šje aj aje.

²⁷ Šă ju spus: ‘Fračitu atov su ăntors akasă šă tatusu u amurăt maj mândră rănjită vakă dăm ala rând kă su ăntors sănătos!’

²⁸ Ali jăl are mirgiš šă nu gănde să tunji âm nontru. Šă aša u mers afară, a tatusu să aruga la jăl să vijă âm nontru.

²⁹ Ali jăl u ăntors vorba alu tatusu: ‘Numa găndešci kă mulc ej šje am lukrat dă činji ka robu, šă uvek am făkut šje maj zăs šă tot nu maj dat njiš mikă kecă să pot ave slavalala ku urtašji amej.

³⁰ Ali kănd astăs fišjoru atov u vinjit akasă kari u mănkat kutotu šje aj dat găzdăšije, ku bludnicur, atunšje tu či dušj šă amor rănjită vakă pântru jăl!’

³¹ Tatusu u zăs aluj: ‘Fišjoru amnjov, tu ješc uvjek ku minji, šă kutotu šje am ju aj atov.

³² Isto aša benji aj aku să slavalenj šă să nji ănfălušanj kă astăs fračilje atov are mort šă su ăntors âm kust âm napoj, šă jăl are pirdut šă aku su aflat!’ ”

16

Isus nji ănvacă kum să koristilenj găzdăšije mudro šă đirept

¹ Asta usporedbă isto Isus u spus alu učenici: “Are om găzđak kari u dat lukru alu unu upravitelj, šă ju fost spus aluj kă upravitelju čăltešci šă răsăpă găzdăšije alu gazda aluj.

² Aša lu čimat pă jăl šă ju zăs: ‘Šje aj asta šje audă dă činji? Dăm računu dă kutotu šje aj făkut, kă tu maj mult nu poc fi upravitelj!’

³ Upravitelju u zäs atunšje aluj sängur: ‘Šje sä fak, aku känd gazda je ändärät lukru dä la minji? Nu am pučeri sä kapalesk? U fi rušanji sä mä duk sä kuldujesk.

⁴ Ščuv šje uj fašji! Ju uj direžji aša dä känd mur mäna däm lukrusta tot uj fi apukat äm benji la käšälje ominjistora.*

⁵ Aša jäl u mänat dä pä ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pä kiči unu. Jäl u ätribat pä elši om: ‘Kit ješč dator alu gazda amnjov?’

⁶ Jäl u äntors vorba: ‘Sto bačvur† dä uloj däm maslinur.’ Upravitelju u zäs: ‘Šáz žjos, jec računu šä pä friš skrijä pedeset.’

⁷ Šä jäl u ätribat pä altu om: ‘Kit ješč tu dator?’ ‘Sto merur‡ dä pšenicä.’ Šä jäl ju zäs aluj: ‘Jec računu šä skrijä osamdeset.’

⁸ Atunšje gospodaru u ämärit pä nu dirept upravitelj kari äm oči aluj nu are bun upravitelj, kä u arätat dästafelä märđuljijä kari nuj bunä. Asta aratä, kä ominji dä asta svetš äs maj mudri äm stvarurlje alor dä kit dä ominji dä luminä.*

⁹ Šä ju vä zäk: ‘Koristilec gäzdäšije šje fužji daje kä äj nepravednä ku aje vä fäšjec urtašj pä längä voj, aša känd nu maj u fi gäzdäšijä, atunšje voj vic fi apukac äm nor dä erikeš.†

¹⁰ Ala kari äj vjeran äm maj mišj stvarur, äj isto aša vjeran äm stvarurlje mar; šä ala kari nuj vjeran äm stvarurlje mišj äj isto nu vjeran äm stvarurlje mar.

¹¹ Šä aša dakä nac fost vjerni äm svetovno gäzdäšijä šjinji vu änkredi ku pravä gäzdäšijä sä upravljalec?

¹² Šä dakä nu ščijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešči avovä?

¹³ Njiš una sluga nu poči sä služulaskä pä doj gazdur däm turdatä, kä pä unu u zamrzäli a pä altu u plašji, ili u fi vjeran alu

unu a pä halalänt nu u puče viđe äm oč. Nu pučec služuli šä alu gäzdäšijä šä alu Dimizov istovremeno.”

¹⁴ Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dä banj, šä jej su apukat sä äš fakä šjuf.

¹⁵ Atunšje Isus u zäs: “Voj vä fišjec pravedni äm oči alu lume, ali Dimizov ščijä sufljičilje avoštri. Šje lume tari cenilešči, skärbä äj äm nenče alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije šä kraljevstvo alu Dimizov (Mt 11,12-13; 5,18, 31-32)

¹⁶ Isus zäšji: “Zakonu alu Mojsije šä ken-vijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile pän šje no vinjit Ivan kari bučuza šä dä atunšje spunje Hir fälös dä kraljevstva alu Dimizov a noj träbujenj sä nagovurelenj sä mergä äm kraljevstva alu Dimizov.

¹⁷ Nu značalešči kä zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šä pämäntu, kitä sä propadalaskä zakonu ili sä kadä una slovä däm zakon.

¹⁸ Kari sä lasä dä la bäšäčäš sä sä änsori ku alta bäšäca fašji preljub. Šä tot omu kari u änsura pä mujeri kari äj läsatä dä la bärbat isto fašji preljub.”

Usporedbä dä om gäzdak šä dä Lazar

¹⁹ Isus zäšji: “Are om gäzdak kari sä ämbräka äm colji skumpi‡ šä äm totä zä mänka skumpä mänkari.

²⁰ Akulo are isto aša om särak kari sä čima Lazar kari are astupat ku čirevur pä jäl šä are pä košci la uša la ala gäzdak.

²¹ Jäl äš kivinje sä fijä ränjit ku mrvicurlje šje kädä dä pä masa alu omuluje gäzdak. Känji delj divljä čak vinje la jäl šä äj ljinže čirevur.

* **16:4** *uj fi apukat äm benji la käšälje ominjistora* Asta značalešči kä alci ominj cu da lukru, šä alčilje stvarur šje ac träbä dä kust. † **16:6** *Sto bačvur* Äm original skrijä: “Sto bata”. Aje are oko 3.000 litara. ‡ **16:7** *Sto merur* Äm original skrijä: “Sto kôrova”. Aje are oko 20.000 kilograma. § **16:8** *ominji dä asta svet* Asta äj dä ominj kari äs ka nu dirept upravitelj kari nu kunošči pä Dimizov. Ku alčilje vorbi: “Ominji dä asta svet ili svjetovni”. * **16:8** *ominji dä luminä* “Lumina” asta svitešči dä Dimizov ili dä dirept ponašalälä. Ku alčilje vorbi “Ominji alu Dimizov” ili “ominji kari kustä äm svetlä”. † **16:9** *voj vic fi apukac äm nor dä erikeš*. Asta značalešči kä Dimizov äj zadovoljan kä koristilec banji sä ažutac alu ominj ili alu urtašj kari ažutac. Dimizov šä ändelji vu aščipta äm domu alor äm nor. ‡ **16:19** Äm original skrijä: “kari sä ämbräka äm ljubičastä mändri colji”. Ljubičastä farbä šä tkaninä däm mändru lan as re tari skumpi.

22 U vinjit vreme känd u murit kuldužu, ša andeji lor dus am braca la Abraham. Š Omu gazdak isto u murit ša u fost angrupat.

23 Am mari mukä am podzemlje,* gazdaku su ujtat sus ša u väzut pä Abraham dä däparci ša pä Lazar kari are längä Abraham.

24 Ša jäl u pläns am mužjalä: 'Tata, Abraham fijac milä dä minji! Mänäl pä Lazar la minji lasäl sä äntupaskä zježjitu am apä ša säm räšjaskä ljimba, kä mari mukur äs pä minji am fokusta.'

25 Abraham u äntors vorba: 'Fišjoru amnjov, tu träbä sä či ängändešc dä aje känd arej pä pämant tu avej mulci bunji stvarur, känd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jäl äj aku am utjehä, känd ješc tu am mukä.

26 Ša dä kutotu asta, äntri noj ša äntri voj äj mari gropä fär dä kraj. Eje kari ar gändi sä mergä dä ajišje la voj nu poči, ša njiš njime nu poči dä la voj sä vijä la noj.'

27 Atunšje omu šje are gazdak u zäs: 'Mä arog la činji sä äl mäj pä Lazar la kasa alu tata amnjov.

28 Ju am šinšj frac kari akulo kustä. Lasä sä lji upozurulaskä sä nu vijä pä ista lok pljin dä mukä!'

29 Abraham u äntors vorba: 'Jej ari kenvijur kari Mojsije ša proroci ari skris dä jej sä lji opozurulaskä! Lasälji sä pujä ureci la jej!'

30 A jäl u zäs: 'O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji träbä sä lji vijä šjinjiva dä m morc, ša jej sur änkäji.'

31 Abraham u äntors vorba: 'Dakä no punji ureče la Mojsije ša la prorokur, nur änkredi njiš sä sä skolji šjinjiva dä m morc.'

17

Kum sä jartenj ša sä fijenj vjerni sluga (Mt 18,6-7; 15; 21-22; Mk 9,42)

1 Isus u zäs alu učenici aluj: "Napadajur dä relji träbä sä vijä ali jao alu ala om pä kari vinji.

2 Aluj jar fi maj benji sä ajvi peträ dä mlin ljigatä la gät ša sä sä värljaskä am apä, dä kit sä puji pä grehur pä hej mišj.

3 Fijec am samä! Dakä fračitu ac vitešci ämpurišešcil; atunšje dakä su änkäji, jartäj.

4 Makar sä zgrešilaskä protiv dä činji šapči (7) rändur am una zä, dakä vinji la činji šapči (7) rändur sä priznalaskä dä aje šje u fäkut, jartäj."

5 Apostolu u zäs alu Domnu: "Dänji maj mult änkriđalä!"

6 Domnu anostru u äntors vorba: "Ša vi avut änkriđalä makar aša dä mikä ka sämänca dä gorušičino zrno voj ac puče zäšji alu ljemnusta: 'Skočiči dä m vänj ša sämänäci am more!', ša voj vic punji ureci.

7 Šjinji dä m voj zäšji alu sluga aluj, dä pä šje u lukra am telek ili päze pä biršj, sä ac zäkä känd vinji dä m lukru: 'Hajd jec lok?'

8 Mar ju zäšji am lok dä aje: 'Duči ša fä šjeva dä mänkat, ščimbäc coljilje, ša ašcäptämä sä mänänk ša sä bjov, dä pä aje poc tu sä šäs ša sä mänäšj!'

9 Ša ar kápäta sluga šjeva ka posebnä zasluga dä aje dä šje u fäkut? Ju gändesk kä nu.

10 Ša voj isto fäšjec kutotu šje am zapovjedalit, träbä sä zäšjec: 'Noj ščenj numa obični slugur. Noj numa anj fäkut lukru anostru!'"

Ozdravalic äs zešji (10) ominj ku gubä, a numa Samaritanac su zahvalalit

11 Aša pä kalje dä Jeruzalem, Isus u mers pä kalje kari sljedile granicurlje äntri Samarija ša Galileja.

12 Are aje sä tunji am unu dä m saturljelje ša jäl u aflat pä drik zešji (10) ominj ku gubä. Jej ur stat pä däparci

13 ša ur mužjit la jäl: "O Isuse Domnu! Fijac milä dä noj!"

14 Känd u väzut pä jej, Isus u zäs: "Dušjec ša arätäcävä la pop sä vadä dakä ščec sänätoš." Jej lur pus ureci, ša pä kalji jej ur fost čistilic.

15 Atunšje unu dä m jej känd u väzut kä u fost čistilit su äntors am napoj ša dä m tot graju slavale pä Dimizov.

Š 16:22 am braca la Abraham Am original skrijä: "pä čeptu alu Abraham" ili "am braca alu Abraham". Asta svitešci kä Abraham ša Lazar as re una längä alt pä aje feštä, pä grčki stil känd mänka pä feštä. Fälušjä äm nor are mulci rändur ka vorba alu Dimizov ka slika kum äj feštä. * 16:23 podzemlje Am original skrijä: "Had". Numurlje "Had" ša "Šeol" k koristile am Biblijä kum äj morče ša lok hundä duša alu ominj fužji känd jej mori.

16 Jäl u kăzut žjos pã ubrazu la pišjorilje alu Isus šã ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

17 Isus u äntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundï äs heščelanc novã (9) ominj?”

18 Nu su äntors njime äm napoj sã đe slavalala alu Dimizov, čar strancusta?”

19 Atunšje jäl u zäs: “Skolãci šã dući pã kaljec. Änkriđala ata ću spasalit!”

Kraljevstvo alu Dimizov äj dapropi (Mt 24,23-28, 37-41)

20 Kum u fost äntribat dã la farizeji känd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u äntors vorba:

“Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša sã potã ominji sã promatralaskã dã pã znakovur.

21 Aša lume sã nu potã sã zãkã: ‘Ujtãci! Ajiše äj.’ Ili: ‘Akulo äj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov äj äntri voj!”

Isus spunji kã u vinji äm napoj

22 Jäl u zäs lu učenici aluj: “U vinji vremi känd vic kivinji sã viđec una dãm zäljiljelje känd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostrã no fi ispunulitã.

23 Orikic ur zãšji: ‘Ujtãci akulo äj! Ajišje äj!’ Nu fužjec äm njikere nu vã maknalec!

24 Känd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dã svetlã svitlãžãnt dãm unu kap dã nor pãn la altu kap dã nor. Aša u fi šã ku Fišjoru Omuluj äm zua aluj.

25 Ali majnti dã aje, ju trãbujesk sã pata-laskã mult šã ju uj fi odbacalit dã la asta generacijã.

26 Kum are äm zäljilje känd Noa kusta, aša u fi äm zäljilje känd ju Fišjoru Omuluj uj vinji.

27 Atunšje jej mãnka šã bije, sã änsura šã sã ämirita pãnã äm zuve känd Noa u tunat äm arkã. Šã poplava u vinjit šã u uništilit pã toc kari nas re äm arkã.

28 Isto aša are äm zäljilje känd Lot kusta. Jej mãnka šã bije, kumpãra šã vinđe, šã sãmãna šã gradale.

29 Ali pã zuva šje Lot u fužjit dãm Sodoma u kăzut fok šã sumpor dãm nor šã u uništilit pã jej toc.

30 Isto aša u fi dãm turdatã pã zuve känd ju, Fišjoru alu Omuluj muj äntoršji.

31 Dakã äj äm aje zuva omu pã krovuš dã kasa* a stvarurlje aluj äs äm kasa, nu mergã žjos dã pã jelji sã äš je ku jãl. Isto aša dakã äj om äm telek, nu mergã akasã.

32 Ängãndecavã dã bãšãca alu Lot šje ju su dogodulit!†

33 Šinji gođe änsjarkã sã äš spasalaskã kustuš ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust.

34 Äm aje nopci ju vã spuj ur fi doj ominj äm ista pat šã unu dãm jej u fi lot, halalãnt u fi lãsat.

35 Dovã mujer una ur meljali fãn, šã una u fi lotã, hajelantã u rãmãnje.”

36 ‡

37 Učenici ur äntribat pã Isus: “Hundï u fi aje Domnu.”

Jäl u odgovorulit: “Hundï äs ominj morc akulo u vinji lešinari.”Š

18

Usporedba dã sudacu hamiš

1 Isus u spus usporedba sã areci alu učenikur kã om ar trãbuji uvjek sã sã aroži šã nikad sã nu odustulaskã.

2 Jäl u zäs: “Äm unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikã dã Dimizov, njiš nu sã brigale dã njime šje jej zãšji.

3 Šã akulo are una vãdojã äm varušula kari stalno vinje akulo la jãl, šã sã aruga: ‘Apãrã mã dã dužmanu amnjov.’

4 Una vremi nuj ažuta. Dã pã aje su apukat sã sã ängãndaskã:

‘Nu am njiš šefãlj frikã dã Dimizov, ili brigã pã lãngã ominj.

17:26 Stv 19,1-29 17:28 Stv 19,1-29 * 17:31 Krovurlje alor as re ravnã a ominji puće sã umblji sus ili sã šadã.

† 17:32 Je su ujtat äm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji dãm Sodoma. 17:32 Stv 19,16 ‡ 17:36 Orikic rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra äm telek šã unu u fi lot, halalãnt u rãmãnje.” 17:36 Mt 24,40

Š 17:37 Känd ominji veđi pã lešinarur kum äs una, jej ščijã kã akulo äs ominj morc. Aša toc u šči känd u vinji sudu alu Dimizov. 17:37 Job 39,30 * 18:6 Ku alćilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtãcãvã šje jãl u odlučulit!”

⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovică kă mult mă dosadalešći. Uj apăra, inače mu dosadali ku vinjala šă ku ăntribalurlje alji.’ ”

⁶ Atunšje Domnu Isus u zăs: “Ac băgat sama šje šu zăs săngur aluj sudacu hamiš?*

⁷ Šă atunšje nu da Dimizov điriptači šă zaštită alu lume akuljesă aluj kari plănži la jăl zuva šă nopće šă jăl are strpljiv ku jej.

⁸ Ju vă zăk kă jăl u ažuta ku điriptači šă ku zaštită pă friš. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dăstafelă ănkriđală ăm ominj kănd ju muj ăntoršji pă pămănt?”

Usporedba dă farizej šă dă poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešći, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilică ăm pravednostu alor, a jej pă alci să ujtă ku măržnjă.

¹⁰ Jăl u zăs: “Doj ominj ur mers sus ăm Hram să să aroži. Unu dăm jej are farizej, šă altu om are carinik.

¹¹ Farizeju su skulat sus šă u zăs asta aruguminći păntu dă jăl: ‘O Dimizolje, ju dov hvală cijă kă nu mes ju ka heščelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta carinik.

¹² Ju postulesk dovă răndur pă săptămăňă; dov desetina cijă dă kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Cariniku pă haje parći, u rămas dă parći, šă nu su ăndura să răđiši očiš ăm nor, numa ăš băče čeptu dă žalji šă zăšje: ‘Dimizolje aj milă dă minji grešnik!’

¹⁴ Ju ăc zăk kă ala poreznik u mers akasă opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari să răđika săngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi răđikac.”

Isus blagoslovulešći pă kupij

(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša šă pă mišj kupijiš, să puja Isus mănjlje pă jej să lji blagoslovulaskă. Ali kănd ur văzut aje učenici jej ljur svătıt să ăj đe uđină.

¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jăl šă u zăs: “Lasălji pă kupiji să vijă la minji šă nu lji

branalec, kă kraljevstva alu Dimizov pripadalešći alu dastafel ka jej.

¹⁷ Anume, ju vă zăk: ‘Kă kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće să tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.’ ”†

Teško ăj alu găzdašj să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 19,1-30; Mk 10,17-31)

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u ăntribat pă Isus: “Bun Učitelju, šje trăbă să fak să kapăt kust dă erikeš?”

¹⁹ Ju zăs Isus aluj: “Adăšje mă čem pă minji bun?‡ Njime nuj bun čar unu Dimizov.

²⁰ Zapovjedurlje alu Dimizov šćijă: ‘Nu fă preljub’, ‘Nu amură’, ‘Nu fura’, ‘Nu sve-dočuli ăm mišjună’, ‘Poštivălešćic pă tatusu šă pă mumăta.’”

²¹ Jăl zăs: “Da šă asta am păzăt dăm tănjureme ame.”

²² Kănd u auzăt Isus aje, jăl ju zăs: “Ali ac ibizešći una stvară: dući šă vinđic kutotu šje aj, ămparcă banji alu sărašj, šă tu vi ave găzdašijă ăm nor. Atunšje hajd šă sljedilešćimă pă minji.”

²³ Ali kănd u auzăt aje, tari su ăntristat kă jăl are găzduk ša nu gănde kutotu să văndă.

²⁴ Kănd u văzut Isus kită dă tari su razočaralit, jăl u zăs: “Kită dă grov ăj dă eje kari ăs găzdašj să tunji ăm kraljevstva alu Dimizov!

²⁵ Maj ušuri ăj alu devi să tunji păm urečilje dă ak, dă kită alu găzduk să tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.”

²⁶ Hej šje punje ureći ur zăs pă aje: “Šinji atunšje poći fi spasalit?”§

²⁷ Isus u ăntors vorba: “Šje ăj nemoguće alu om, ăj moguće alu Dimizov.”

²⁸ Atunšje Petar u zăs: “Benji noj anj lăsat kutotu, šă čanj sljedilit pă činji.”

²⁹ Isus u ăntors u alor vorba: “Anume, ju vă zăk, kă šinji gođe ăš lasă kasaš, ili pă băšăcaš, ili pă fraciš, ili pă mumăsa šă

† **18:17** Dimizov zahtijevalešći dă la ominj să apušji vlast dă la Dimizov ku pouzdanje šă ku poniznost. Ku alčilje vorbi: “Šjinji god găndešći să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov trăbă să apušji ku pouzdanje šă ku poniznost ka kupilu.”

‡ **18:19** bun Isus postavale vorba să vadă dakă omu are bună razumijevanje dă identitetu alu Isus, dakă Isus ăj Dimizov. Dakă omu ăl prihvatalešći ka pă Dimizov atunšje jăl u prihvatali pozivu alu Isus să văndă kutotu šje ari šă să ăl sljedilaskă. **18:20** Izl 20,12-16; Pnz 5,16-20 § **18:26** Židovi gănde kă ala om are găzduk daje kă Dimizov lu blagoslovulit daje kă ala om are pravedan. Jej gănde kă ominj sărašj nus pravedni. Atunšje kănd ominji punje ureći la Isus, jej ur zăs kă ăj nemoguće omu găzduk să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov, jej gănde kă ominji sărašj nu poći să să nadalaskă kă Dimizov lju spasali kănd u fi sudu.

pã tatusu, ili kupijiš pãntru kraljevstva alu Dimizov,

³⁰ a sã nu kapiçi dã aje maj mult ãm asta kust dã kit ave, a u kãpãta pã altu svet kari vinji kustu dã erikeš.”

Isus jarã spunje dã morçe aluj

³¹ Isus u çimat pã dvanaest apostolur la jãl, šã u zãs: “Punjec ureçi, noj mårženj ãm Jeruzalem šã kutotu akulo šje u fost skris dã la proroš ãm kenvija svãntã dã minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli:

³² Jej mu predali ãm mãnjlje alu ominj kari nus Židovi šã dãm minji šor fašji šuf, uj fi bãtut, jej mu skipa,

³³ šã dã pã šje uj fi biçevãlit šã uj fi amurãt, ali dã pã aje ju uj uskrsnuli treça zuva.”

³⁴ Uçenici nu šçije njimik dã asta. Elje vorbi ljur fost askunšã, šã jej nor prišjiput njimika šje sã ãngãnde Isus.

Isus ozdravalit pã orb om dã apropi ãm Jerihon

³⁵ Kum ãs re apropi ãm Jerihon, šjeva ka omu orb šãde pã drik šã kulduže.

³⁶ Kãnd omu orb u auzãt kã gãrmadã trešji pã akulo, jãl su ãntribat šje ãj aje.

³⁷ Aša jur spus kã Isus dãm Nazaret u trikut pã akulo.

³⁸ Pã aje u mužjit: “Isuse Fišjoru alu David,* mã arog la çinji aj milã dã minji!”

³⁹ Lume kari umblã ãm nençi ãj zãšje sã takã, ali jãl su apukat šã maj tari sã mužjaskã la jãl: “O Fišjoru alu David aj milã dã minji!”

⁴⁰ Atunšje Isus u stat šã u dat zapovjed sã ãl adukã la jãl. Jãl lu ãntribat:

⁴¹ “Šje gãndešç sã fak pãntru çinji?”

Šã jãl u ãntors vorba: “O Domnu, ju gãndesk sã vãd!”

⁴² Isus ju zãs: “Ujtãçi! ãnkriðala ata çu ozdravalitã.”

⁴³ Šã jãl odma u kãpãtat sã vadã. Šã lu sljedilit pã Isus, šã slavale pã Dimizov.

Šã totã lume kari ur vãzut dãde slavã alu Dimizov.

19

Zakej sã ãnkãješçi

¹ Isus u vinjit ãm Jerihon šã u trikut ãm ala varuš.

² Šã akulo are om šje sã çima Zakej. Jãl are glavni poreznik, šã are gãz dak.

³ Jãl ãnšjãrka sã vadã pã Isus šã sã saz-nalaskã šjinji ãj jãl. Ali nu ãl puçe sã ãl vadã akulo asre mulc ominj daje kã jãl are niskã om.

⁴ Dãm ala rãnd jãl u aljãrgat ãm nençi šã su urkat pã ljemn dã divlja smokvã ãm nadã kã lu vide daje kã Isus vinje pã aje kalje.

⁵ Kãnd u vinjit Isus pã lokula, jãl su ujtat sus šã lu vãzut pã jãl, šã ju zãs: “Zakej, pãfriš haj žjos, kã ju trãbã astãs sã vju la çinji akasã.”

⁶ Šã jãl su ãngribit sã vijã žjos šã lu apukat ku fãlušãjã.

⁷ Kãnd ur vãzut lume aje, jej toc gumunje: “Jãl u meržji la om kari ãj grešnik!”*

⁸ Zakej su skulat šã u zãs: “Domnu, ujtãçi! Ju dov žãmãtaçi dãm gãzdãšije ame alu sãrašj. Šã dakã am ãnšjãljit pã šjinjiva, ãntork patru rãndur majmult.”

⁹ Isus ju zãs aluj: “Astãs spasenje u vinjit la asta kasa,† kã šã asta ãj fišjoru alu Abraham.‡

¹⁰ Kã ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sã kotã šã sã spasalaskã pã ominj kari u fost pirdut.”§

Slugurlje alu Dimizov ar trãbuji sã rãmãji vjerni

(Mt 25,14-30)

¹¹ Mulc ominj ur auzãt elje vorbi, kum are dapropi dã Jeruzalem, šã ominji sã gãnde kã kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sã lji spuji maj una usporedbã.

* **18:38** Ili “Isus are potomku alu David, kralju dã Izrael. Fišjoru alu David are numilje dã Mesija.” * **19:7** Židovi mrzãle pã poreznici šã jej gãnde kã njiš una osobã nu trãbã sã sã družulaskã una. † **19:9** spasenje u vinjit la asta kasa Ku alçilje vorbi: “Dimizov u spasalit pã ominj kari kustã ãm asta kasã.” ‡ **19:9** asta ãj fišjoru alu Abraham Ku alçilje vorbi: “om kari ari vjerã ka kum ave Abraham.” § **19:10** kari u fost pirdut Asta znaçalešçi: “ominj kari u fužjit dã la Dimizov daje kã ur grešilit.” * **19:11** kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi ãnkriðe kã Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kãnd u vinji ãm Jeruzalem. Ku alçilje vorbi: “Isus odmah su apuka sã vladalaskã ãm kraljevstva alu Dimizov.”

12 Jäl u zäs: “Unu găzduk om su gätat sã mergã äm dãparci pãmãnt sã kapiçi kraljevstva šã atunšje sã sã äntorkã.

13 Jäl u čimat pã zešji (10) slugur, šã lju dat pola kila dã aržjint[†],[‡] šã u zäs: ‘Fãšjec korist aje pãn šje nu mã äntork.’

14 Ali ominji dãm lokula aluj äł mãrzãle, šã u mãnat pã predstavnišj dã pã jãl sã zãkã: ‘Noj nu gãndenj asta om sã nji fijã kralj.’

15 Ali jãl su äntors ku autoritet dã kralj šã u dat zapovjed sã äj adukã pã slugurljelje alu kari u dat banj sã vijã dãdãnençi sã ðe izvještaj šje ur fãkut ku banj.

16 Elši sluga kari u vinjit, u zäs: ‘Domnu, banj atej mu adus dã zešji (10) majmult.’

17 Šã jãl u zäs aluj: ‘Mãndru! Tu ješc bun sluga. Daje kã are vjeran ku mik, aku aj autoritet pã zešji (10) varušur.’

18 Altu om u vinjit, šã u zäs: ‘Domnu, banj atej su rãðikat dã šinšj (5) rãndur.’

19 Šã jãl u zäs isto astuje: ‘Ju cuj da autoritet pã šinšj (5) varušur.’

20 Šã treçi (3) u zäs: ‘Domnu, ajišje äj banj atej, ju am pãzãt pãntru činji, am pus äm maramicã.

21 Mijã mi are frikã dã činji daje ka ješc strog om: Tu jej šje naj ulagalit šã akuljež šje naj sãmãnat.’

22 Šã u zäs kralju äm änturšjalã dã vorba: ‘Dãm gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šcijej kã mes om strog, šã jov šje nuj amnjov, šã akuljeg šje nam sãmãnat.Š

23 Atunšje adišje naj pus banj äm bankã? Sã vi putut šjeri banj ku kamaturlje kãnd mãš äntoršji.’

24 Atunšje kralju u zäs alu hej šje stãce akulo: ‘Loc banj dã la jãl šã dãðecãl alu ala kari ari zešji (10).’

25 Jej ur zäs: ‘Ali Domnu, jãl mar ari šinšj (5) kilã dã aržjint!’

26 Ju vã zãk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šã haj pucãn šje ari u fi lot dã la jãl.*

27 A alu dužmanji amej kari nu gãnde sã fjuv kralju alor, adušjecãlji ajišje šã amurãcãlji äm oçi amej!”

Isus tunã äm Jeruzalem ka Kralju (Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

28 Kãnd Isus u spus usporedbe, u mers maj pã dãparci pã kalje dã Jeruzalem.

29 Kãnd Isus vinje mar apropi dã lok äm Betfaga šã Betanija la planina dã maslinur, jãl u mãnat pã doj učenikur aluj äm nençi.

30 Jãl u zäs: “Dušjec äm sat äm nençi. Kum vinjec äm lok, voj vic afla pã magar pã kari njime no šãzut.[†] Dãzljigãcãl šã adušjecãl la minji.

31 Dakã vu äntriba šjinjiva: ‘Adišje äł dãzljjež?’, numa zãj: ‘Alu Domnu äj trãbã.’ ”

32 Šã kari u fost mãnatã ur aflat točno kum jãl u zäs.

33 Čak šã kãnd dãzljiga pã magar, gazdurlje u äntribat: “Adišje dãzljigãc?”

34 Šã änturšjala dã vorba are: “Alu Domnu äj trãbã.”

35 Šã lu dus la Isus šã ur pus haljinurlje alor pã magar šã u pus pã Isus sus pã jãl sã šadã.

36 Kum mãrže jãl äm nençi, lume punje haljinurlje alor pã driku hundi prušule sã ðe čãst alu Isus.

37 Šã baš kum vinje jãl apropi dã varuš hundi planina dã maslinur sã slãboði žjos, toc učenici aluj sur apukat sã kãnci äm mari fãlušãjã, šã dãm tot graju slavale pã Dimizov dã kutotu mari čudur šje ur vãzut.

38 Jej mužje:
“Blagoslovulit sã fijã
kralj kari vinji äm numilje alu Domnu!
Putuljalã äm nor,
šã slava alu Dimizov!”

† 19:13 ‡ 19:13 *pola kila dã aržjint* “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata dã 100 zãlji, aje šje ominji as re pãlčic dã patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dã platã. § 19:22 *šã jov šje nuj amnjov, šã akuljeg šje nam sãmãnat*. Asta are numa izrekã. Osoba kari je dãm bankã kutotu ili akulježji šje alci samãnã äj metafora dã alci kari sã koristilešci ku benjilje alor šje alci tari u lukrat. * 19:26 Ku alčilje vorbi: “Toc kari koristilešci benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, šã dã la om kari nu koristilešci benjilje šje ari alor ju su lo šje ari”. † 19:30 *pã kari njime no šãzut* Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenã dã lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7). 19:38 Ps 118,25-26; 148,1

³⁹ Orिकic dă farizej ăm gărmadă jur zăs: “Učitelju, zălji alu učenici atej să nu svitaskă aje.”

⁴⁰ A Isus lju zăs: “Dakă jej ur tăšje, petrilje sur apuka să mužjaskă ăm slavă.”

Isus plănži pă Jeruzalem

⁴¹ Kănd u vinjit Isus maj apropi la varuș su apukat să plăngă pă jej dasupra.

⁴² Atunșje jăl u zăs: “Să vi șcut numa ăstăs șje adușji putuljala ata!‡ Aku ăj askunsă dă la oči atej.

⁴³ Daje kă vinji vreme kănd dužmanji atej ur riđika falur pălăngă činji, jej čur opkululi šă čur ănkuje dăm totă parće.

⁴⁴ Šă jej čur uniștili pă činji do kraja šă kutotu šje kustă akulo šă no maj rământje ăm činji njiș una petră pă alta petră, kutotu păntu aje kă nu aj prepoznulit vreme kănd Dimizov u vinjit la činji.”§

Isus mănă afară dăm Hram pă ominj kari vindži

(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; Iv 2,13-22)

⁴⁵ Isus u mers ăm Hram, šă su apukat să lji măji afară pă eje kari vinđe šă kumpăra ăm nontru.

⁴⁶ Jăl u zăs alor: “Skris ăj ăm svântă ken-vija: ‘Kasa ame u fi kasa dă aruguminči’ ali voj ac făkut ‘špiljă dă pljačkaš!’”*

⁴⁷ Dă zuva Isus ănvăca ăm Hram, a mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije šă alci vođur kari as re židovur planărze să ăl amori pă jăl.

⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar fașji aje, daje kă lume să cănje apropi dă jăl, šă punje tari ureči la vorbilje aluj.

20

Isus ari vlast dă la Dimizov

(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

¹ Mar popur, učitelji dă zakonu alu Mojsije šă alci vođur kari as re židovur ur vinjit la Isus ăm una ză kănd ănvăca pă lumi ăm Hram šă propovjedale Hir fălos.

‡ **19:42** Isus arată tuga aluj daje kă ominji ăm Jeruzalem ur propustilit prilika alor să fiğ pomireni ku Dimizov.

§ **19:44** Eșće stihovur opisileșči opsadă hunđi kătănjilje u opkolulit varușu kari ari falur. Kănd kătănjilje u opkoluli, ominji nu poči să mergă afară šă njime nu poči să lji ažuči. Isus șcije aje kă su dogoduli alu Jeruzalem ăm buđučnost. 70. god. dă pă Krist, kătănjilje dă Rim u opkolulit Jeruzalem šă akulo u amurăt pă mulc ominj **19:46** Iz 56,7 **19:46**

Jr 7,11 * **19:46** Isus u făkut dă njimik pă prodavač daje kă jej ur uniștavalit svrha dă Hramu alu Dimizov. Dimizov gănde ominji să să arogă ăm Hramu aluj, ali prodavači aje koristile ka pă plac. Jej varale pă ominj daje kă lji naplatale maj mult dă rănd dă žrtvă

² Jej lor ăntribat pă jăl: “Pă alu šinji autoritet fașj stvarurljeșće? Šinji cu dat asta autoritet?”

³ Jăl u zăs: “Lasăcămă pă minji să vă ăntreb una stvar šă ăj dă voj să ăm ănturșjec vorba:

⁴ Anume Dimizov u zăs alu Ivan šă bučuzaskă pă ominj, ili ominji u zăs aje să fakă?”

⁵ Jej ur svătit una ku alt šă zăšje: “Dăkă anj zăšji ‘dă la Dimizov’, u ăntriba: ‘Adăšje atunșje nu ănkriđec?’

⁶ Ali dăkă anj zăšji noj: ‘Dă la ominj’, totă lume u vărli petri pă noj să nji amori. Kă jej ăs uvjerilic kă Ivan are prorok.”

⁷ Așa jej u ăntors vorba kă jej nu șcije dă hunđi u vinjit autoritet să bučuzaskă.

⁸ Šă Isus u zăs: “Njiș ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurljeșće.”

Isus fașji usporedbă ku židovski vođur ku rej vinogradarur

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Isus su apukat să spujă usporedbă alu lume: “Are unu om kari u sământat vinograd šă u lăsat ăm najam vinogradu alu šjeva ka ominji, šă jăl atunșje u fužjit dăm pământula pă maj lungă vreme.

¹⁰ Kănd u vinjit vreme, jăl u mănat pă sluga la ominj ăm vinograd šă ăj đe parće aluj dăm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bătut šă lor mănat ku mănjlje golji.

¹¹ Atunșje u mănat pă altu sluga ali šă pă jăl lor bătut, vređalit šă lor mănat ku mănjlje golji.

¹² Jăl u ănșjirkat să măji pă treči sluga, ali šă pă jăl lor ranalit šă lor arukănt.

¹³ Gazda dă vinograd u zăs pă aje: ‘Šje să fak? Ju uj măna pă fișjoru amnjov plăkut. Dar kănd lu viđe pă jăl, pălăngă jăl ur ave respekt.’

¹⁴ Ali ominjije kănd lor văzut sur ligizit ăntri jej: ‘Jăl ăj nasljednik. Hajc să ăl

amurānj aša nasljedstva aluj sã nji rãmãji anovã.

¹⁵ Atunšje lor dus afarã dãm vinograd šã lor amurãt.

Aku šje u fašji gazda dã vinograd?

¹⁶ Jãl u vinji šã u uništiti pã ominjije. Šã u da ãm najam vinogradu alu alci.”

Kãnd u auzãt jej aje kum ominji urãt sã ponašalešci, jej ur zãs: “Nu ðe Dimizov!”

¹⁷ Jãl su ujtat pã jej, šã u zãs: “Skris ãj svãntã kenvija:

‘Petrã kari graditelji u vãrljit ãndãrãt u fost aku petrã zaglavnã?’

Šje znaçalešci asta?

¹⁸ Toc kari kaði pã petre u fi zdrubit pã dãrãbelji, šã toc pã kari kaði u fi zdrubic.”

¹⁹ Uçitelji dã zakonu alu Mojsije šã mar popur ur ãnšjirkat sã pujã mãnjlje pã jãl ãm ala šas ali alor lji frikã dã lumi. Jej ur prišjiput kã jãl u spus dã asta usporedbã protiv dã jej.

Popi ãnšjarkã sã prevaralaskã pã Isus kãnd ãl ãntriba dã porez

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰ Popi šã alci voður ãl pratale pã Isus šã or mãnat pã špijunj, ominj kari trišje ka ominj ðirepc kari ar trãbujì sã ãl optužulaskã pã Isus ãm šjeva šje ar zãšji krivo aša sã ãl adukã pã Isus ãm mãnjlje dã upravitelj alu Rim.

²¹ Aša lor ãntribat pã jãl: “Uçitelju, noj šçijenj kã aje šje zãšj šã ãnvec ãj toçno, šã kã nu arec njiš šefãlj parçi, ali tu ãnvacã anume kalje lu Dimizov.

²² Aku ãj benji dã noj židovur sã plãçenj porez lu car ili nu?”*

²³ Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šã lju zãs alor:

²⁴ “Arãtam banji ku kari plãçešç porezu.† Aku alu šjinji ãj ubrazu šã numilje sus?”

Jej ur zãs: “Alu car.”

²⁵ “Atunšje plãçec alu car šje ãj pripadalešci lu car šã dãðec lu Dimizov šje pripadalešci alu Dimizov!”

²⁶ Jej nu puçe sã aflji njimika rov ãm svatu aluj ãntri toc lumi, šã jej asre ãmirac la ãnturšjala dã vorba aluj, šã u tãkut.

Saduceji ãntrabã pã Isus dã uskrsnuçe
(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷ Aku orikic saduceji‡ kari zãšji kã njime nu su skula dãm morc ur vinjit la jãl, ku trik ãntribalã:

²⁸ Jej ur zãs: “Uçitelju, Mojsije u pus žos zakon pãntru noj kã dakã fraçisu omuluj ar muri šã lasã pã bãšãcaš fãr dã kupij, atunšje fraçisu aluj trãbã sã u ãmiriçi šã sã rãðišji familija pãntru fraçisu mort.Š

²⁹ Undatã asre šapçi frac. Elši u lot bãšãcã šã u murit fãr dã kupij.

³⁰ Šã drugi u lotu pã je, šã jãl u murit fãr dã kupij.

³¹ Šã treçi u lotu pã je. Maj toc šapçi ur lotu šã ur murit, šã njiš unu no avut kupij ku je.

³² Pã zadnji šã mujere u murit.

³³ Aku lu šjinji u fi bãšãce kãnd or uskrsnuli morci? ãngãndešçiçi kã toc šapçi ur avutu dã bãšãcã.”

³⁴ Isus u ãntors vorba alor: “Ãm asta svet lume sã ãmiritã šã sã ãnsorã.

³⁵ Ali eje kari ur fost smatralic vredni sã uskrsnulaskã dãm morc njiš nu su ãnsura, njiš nu sã ãmiritã.

³⁶ Šã jej nu poçi maj mult nikad sã mori, kã jej ãs kupiji alu Dimizov daje kã ãs riðikac dãm morc. Jej ãs ka ãnðeji.

³⁷ Atunšje dã uskrsnuçe šã Mojsije u arãtat aje ãm svedoçulala aluj dã grmu šje arðe. Akulo jãl çamã pã Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šã Dimizovu lu Jakov, multã dobã dã pã šje jej ur murit.

20:17 Ps 118,22 * **20:22** Jej sã nadale kã Isus u zãšje “da ili nu”. Dakã u zãšji “da”, atunšje Židovi ar fi mirgiš pã jãl kã lji zãšji sã plãçãskã porez la alci kari ãs pã vlast. Dakã zãšji “nu” atunšje vjerski voður ar puçe sã zãkã alu Rimljani kã Isus ãnvacã sã kršãlaskã zakonu alu Rim. † **20:24** ãm original skrijã: “denar”. ‡ **20:27** saduceji grupa dã židov kari ãs vjernici šã političari jej numa prihvatalešci elši šinšj kenvijur dãm stari zavjet šã jej nur ãnkrizut ãm kust dã pã morçi. **20:28** Pnz 25,5-6 Š **20:28** ãm original skrijã: “rãðika familijã pãntru fraçisu aluj.” **20:37** Izl 3,6 * **20:38** Daje kã ešçe ominj ur murit fiziçki, jej trãbã sã fijã duhovno ãm kust. Ku alçilje vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustã, makar kã tela alor ur murit daje kã duhu alor kustã ãm prisutnostu alu Dimizov.”

³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustă, kănd toc kustă păntu jăl.”*

³⁹ Šjeva ka učitelji dă zakonu alu Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj svitit benji!”

⁴⁰ Dă pă aje jej nu sor maj ändurat să äl änšjeršji ku äntribalur.

*Mesija aj maj mari dă kit Car David
(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)*

⁴¹ Isus u äntribat: “Šje găndešci jej kum svitešci dă Mesija kă aj numa Fišjoru lu Car David?”

⁴² David dă jăl sängur am kenvije dă Psalmur zăšji:

‘Domnu u zăs alu Domnu amnjov:

Šăz pă desna parce ame.

⁴³ Šă ju uj vărli pă dužmanji atej dăsup pišjorilje atelji.’

⁴⁴ David jasno äl čamă: ‘Domnu’, atunšje kum poći jăl să aj fijă fišjor?’†

*Isus upozoravalešci pă učenici aluj să să păzaskă dă učitelji dă zakonu alu Mojsije
(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)*

⁴⁵ Isus svite lu učenici aluj a totă lume punje ureci.

⁴⁶ Jăl u zăs: “Je sama dă učitelji dă zakon alu Mojsije. Jej uživalešci să să šetalaskă am haljinur lunž šă să fijă pozdravalic ku poštovanje am varuš pă trgur šă jej plašji să šadă lokurlje časni am sinagogur šă pă nuntur.

⁴⁷ Jej pljačkalešci pă udovicur am kăšălje alor, kănd fašji lunž aruguminći dă pred-stavă. Ali jej ur kăpăta maj gre kaznă.”

21

*Udovica dă kutotu šje ari alu Dimizov
(Mk 12,41-44)*

¹ Kum su ujtat am sus Isus u văzut pă ominj găzdašj kum bagă banj am škatulă kari are am Hram.

² Jăl u văzutu isto aša pă mujere vădojă kum u pus am nontru doj mišj banj dăm aržjint.

³ Isus u zăs: “Ju vă zăk anume, kă asta sarakă vădojă anume u dat maj mult dăm toc jej.

⁴ Adišje? Daje kă toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dăm aje šje ave mult kănd mujere u dat dăm sărăšijă šă kutotu šje ave dă kust.”

*Znakur dă änturšjala lu Krist
(Mt 24,1-22; Mk 13,1-20)*

⁵ Kănd učenici svite dă Hram, šă zăšje kă ave mândri mar petri, šă are ukrasalit ku ukurasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zăs:

⁶ “A dă ešce stvarur la šje vă ujtăc aku, zuva u vinji, kănd njiš una petră no rămănje ajiše una pă alta. Jelji ur fi toći vărlići žos.”

⁷ Jej lor äntribat pă jăl: “Učitelju kănd u fi aje? Šă šefălj znakovur ur fi kari ur zăšji kănd u fi?”

⁸ Jăl u zăs: “Ujtăcävă să nu fijec zăbunjic. Multă lumi ur vinji am numilje amnjov šă ur zăšji: ‘Ju mes Mesija’, šă ‘Vreme aj apropi.’ Ali nu băgăc sama la jej.

⁹ Šă kănd auzăc dă tabărur šă dă nemirur nu fijec frikoš, kă ešce dogadajur trăbă să fijă elši ali kraj no vinji aša pă friš.”

¹⁰ Jăl isto aša lju zăs: “Nacija sur boruli protiv dă nacija, šă kraljevstva protiv dă kraljevstva.

¹¹ Šă u fi potresur pă različită lokur isto ka šă fome šă kugur. Šă pă nor ur fi frikoši stvarur dă văzut šă urăci znakovur.

¹² Ali majnti dă šje u fi kutotu asta, šă vor apuka. Jej vur adušji am sinagogur la sud šă vor băga am čemicur. Jej vur trăje la kraljur šă la alci vladar daje kă šcec učenici amej.

¹³ Kutotu asta vu da šansă să svedočulec.

¹⁴ Ali nu vă brigalec šje ac zăšji am nenći dă obrană.

¹⁵ Kă ju voj da am vreme firi šă mărđuljiă am aje meră dă njime no puće să să obranalaskă dă aje, ili să să bată protiv dă aje.

¹⁶ Šă voj vic fi izdalic, da čak šă dă la roditelji avoštri šă dă la frac šă dă la njam, urtašj, šă orikic dăm voj ur fi amurăc.

¹⁷ Toc vor mărzali daje kă šcec učenici amej.

20:43 Ps 110,1 † **20:44** Daje kă David u čimat pă Mesija kă aj Domnu aluj, aje značalešci kă Krist aj maj mari dă kit David šă nuj numa potomku alu David.

18 Tot njiš unu pâr* dă pă kapičilje avoštri nu vu piri.

19 Šă dăkă nu odustanalec vic kăpăta kust dă erikeš.”

Proroštvo dă uništenje dă Jeruzalem

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

20 Isus spunje: “Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dă kătănj, atunšje voj ac šci kă u fi uništen.

21 Atunšje eje ăm regija Judeja trăbă să skepi ăm planinur, eje kari kustă ăm varuș trăbă să fugă dă akulo șă heje păm satur să nu mergă ăm varuș.

22 Kă ăm elje zălji dă osvetă kutotu stvarurlje dăm Kenvija svăntă sur umplje.

23 Jao alu elje kari ăs gărjonji ili rănjeșci pă căcă kupij ăm zălji kă bjeda șă mirgu protiv dă eje ominj u fi mari!

24 Orikic ur muri pă șpica dă mač șă ostali ur fi zarobulic ănră mulci nacijur. Jeruzalem u fi kătkat dă la ominji kari nus židovi păn șje nu lji treșji vreme dă vladalală.”

Isus svitești kum su ăntorșji napoj pă pămănt

(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)

25 Isus spunje: “Akulo ur fi znakur, pă sori, lună șă pă șcevilje, șă ominji pă pămănt ur fi ăm mari nevoljur, dă graju mari dă valovur.

26 Sufličilje ominjilor lu lăsa dă frikă dă ha șje tek u vinji pă svet kă silurlje dăm nor sur zdrănjina.

27 Šă atunšje jej ur svedočuli kă ju am vinjit Fișjoru Omuluj pă oblak ku mari pučeri șă ku slavă.

28 Kănd u fi asta ujtăcăvă sus șă rădikac kapičilje kă Dimizov vinji să vă oslobudulaskă.”

Usporedbă dă ljemnu dă smokvă

(Mt 24,32; Mk 13,28)

* **21:18 unu pâr** Isus svitești dă maj mik dio la aje osobă. Jăl svitești kă ănrăgă osoba nu u propadali. Isus mar spunje kă orikic ur fi amurăc, a șjinjiva prișjepi kă duhovno alor nu lju fi njimika. **21:24** Iz 63,18; Dn 8,13 **21:27** Dn 7,13 † **21:32 asta ominj kari kustă** Ăm original skrijă: “asta generacijă”. Postojulești različitur naćinur kum să prișjipenj asta redak: 1. asta generacija znaćalești pă heje kari kusta ăm vreme kănd Isus svite a aje znaćalești kă u fi uništenje dă Jeruzalem șă alci znakovur kari u adușji la povratku alu Krist su apukat kănd jej u kusta; 2. asta generacijă znaćalești alta vrstă dă ominj kari ăs rej șă să suprotstavljaești lu Isus, a aje znaćalești kă uvijek u fi nevjernici kari să suprotstavljaești lu Isus păn la trenutak kănd jăl su vratali pă pămănt; 3. asta generacijă znaćalești “asta rasă” odnosuleși pă židovur, șje znaćalaști kă židovska rasa nu u prošuli majnti dă șje Isus su ăntorșji pă pămănt, ili 4. asta generacija znaćalești kă ominji u kusta păn do kraja a aje znaćalești kănd su dogoduli dogăđajur su spomenuli ăm stihovur 25-26, Isus su ăntorșji pă pămănt kănd aje generacijă u kusta.

29 Isus lju spus usporedbă: “Băgăc sama la ljemnu dă smokvă, șă alčilje ljemnji!

30 Kit să punji listur, voj viđec kă vara ăj apropi.

31 Isto aša kănd vi viđe asta kă u fi voj ac šci kă kraljevstva lu Dimizov ăj apropi.

32 Anume, ju pot zășji: asta ominj kari kustă no fužji ăndărăt majnti dă șje kutotu asta no fi.†

33 Norurlje șă pămăntu u treșji ăndărăt, ali vorbilje amelji nikad nor treșji.”

Fijec spremni dă Isusov dolazak

(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)

34 Isus u zăs: “Nu lăsa brigur ăm sufljitic dă mănkari, butură șă brigur dă asta kust, să nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poći să vijă

35 dăm turdată. Kă u vinji pă toc bez obzira hundi kustăc pă pămănt.

36 Păzăc dăm ala rănd pă toći vremilje. Šă arugăcăvă să fijec spremni să skăpăc dă kutotu asta șje u fi, șă să pućec să fijec ăm nenće ame la Fișjoru Omuluj făr dă frikă.”

37 Ăm totă ză Isus ănvăca ăm Hram, ali nopće jăl fužje afară șă ăș fășje lok la planina dă maslinur.

38 Ali dă điminjaca răkori, totă lume vinje să pujă ureci la jăl ăm Hram.

22

Juda su ligizit să izdălaskă pă Isus

(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Iv 11,45-53)

1 Are apropi Pasha, kari are elși ză dă blagdan dă pita făr dă kvas.

2 Mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije planărze kum ar puće să amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi.

3 Atunšje Sotona u tunat ăm Juda Iskariot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola.

⁴ Jäl u mers šă su ligizit ku mar popur šă ku stražari dă Hram kum ar puće să äl izdalaskă pă Isus.

⁵ Jej asre făloš dă aje šă sor ligizit ku Juda să äj đe banj.

⁶ Juda su ligizit šă atunšje su ujtat dă pri-likă să äl izdalaskă pă jăl afară pă askuns fär dă lumi.

Priprema dă Pasha

(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Zuva dă Pita fär dă kvas, u vinjit pă kalji birkuca pă Pashă a aje trăbuje să fijă žrtvovalită.

⁸ Aša Isus u mănät pă Petar šă pă Ivan šă lju zăs: “Dušjec šă pripremilec večera dă Pashă pântru noj să mănănj.”

⁹ Jej lor ântribat pă jăl: “Hunđi gănđešč să pripremlenj?”

¹⁰ Jäl lju zăs alor: “Punjec ureci, kum vinjec äm varuš, voj ac afla pă om kari dušji mari bukal dă apă. Sljedilecäl pân la kasa hunđi meržji.

¹¹ Atunšje zăšjec lu kapu dă kasă: ‘Učitelju ântrabă, Hunđi äj soba äm kari pot mănka večera dă Pashă ku učenici amej?’

¹² Jäl cu arăta atunšje soba sus pă kat mari šă opremilită ku kutotu. Făšjec pripremlurje akulo.”

¹³ Aša jej ur mers šă ur aflat stvarurlje kum Isus lgor zăs, šă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă.

Zadnja večera lu Domn

(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Iv 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

¹⁴ Känd u vinjit vreme să mănăšji una, Isus šu lot lok la masă, šă ku jăl asre dvanaest (12) apostolur.

¹⁵ Jäl u zăs: “Ju am avut mari vojă să am večera dă Pashă ku voj majnti dă šje uj patali ku morče.

¹⁶ Ju vă zăk kă nikad maj mult nu uj mănka večera dă Pasha majnti dă šje nu su ispunuli äm kraljevstva lu Dimizov.”*

¹⁷ Atunšje u lot kljištaru ku vin šă u dat hvală alu Dimizov, šă u zăs: “Loc asta šă ämpărcăc ântri voj.

¹⁸ Äm napoj, ju vă zăk, ju noj be dă plodu dă strugur pân šje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

¹⁹ Isus u lot pita, šă u dat hvală alu Dimizov, u rupt äm dovă šă u dat la učenici aluj šă u zăs: “Asta äj tela ame, kari u fost dată pântru voj. Făšjec asta äm ängăndălă dă minji.”

²⁰ Šă isto aša dă pă măn kari, jăl u lot kljištaru dăm kari toc ur be šă u zăs: “Asta kljištar äj novi zavjet äm sänžilje amnjov, kari äj vârsat pântru voj.

²¹ Ujtăcävă kă izdajica ame äj la masă apropi dă minji!

²² Ju Fišjoru Omuluj uj muri kă aša are skris äm nenći ali jao lu omula kari mu izdalit!”

²³ Pă aje jej sor apukat să să äntrebi una pă alt kari ar fašji aje.

Ponizni äs maj mari äm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25-28; 19,28; Mk 10,42-45)

²⁴ Isto aša su apukat apostoli unu svat ântri jej, ka šjinji ar trăbuji să fijă maj mari ântră jej.

²⁵ Aša Isus u zăs: “Kraljevi dă asta svet vladalešci ku narodu pă koristu alor šă ari pučeri pă jej, šă jej sängur zăšji kă fašji benji.

²⁶ Ali nu äj aša ku voj! Lasăc pă maj mari dăm voj să fijă hăl maj ponizni, a hăl maj bătärn ka sluga.

²⁷ Aku šjinji äj maj mari, gostu la masă ili poslužitelju kari äj sluga? Hăl kari äj la masă da nu? Ali ujtăci, ju mes ajišje ku voj ali ka sluga avostru.

²⁸ Voj ac rămas ku minji păm äňšjirkalurlje amelji.

²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijă, aša isto, ju voj da avovă,

³⁰ pravo să mănăc šă să bijec la masa ame äm kraljevstva ame, šă să šădec pă prijestolje, să sudulec pă dvanaest plemurlje dă Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dă kušnjur šă dă pretnjur šje vinji

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Iv 13,36-38)

* **22:16** Pasha u podsjetilit pă izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dăm ropstvo dăm Egipt känd u žrtvovalit birkă a jej u pus sänžji pă uša alu kasa alor. Pă sličan način, Isus u mănät pă birka alu Dimizov šă ku sänžilje alu Isus să oslobodulaskă pă narodu alor dăm grehurlje alor. Isus äm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunšje vjernici ur ave mari feštă, jej ur slavali kă Dimizov lju izbavali.

31 Isus u zäs: “Šä tu Šimun, Šimun, punji ureci! Sotona u šjirut dopuštenje sä vä iskušulaskä ka pä pšenicä äm sito.†

32 Ali ju mam arugat päntu činji, dä änkriđala ata sä nu kadä. Šä tu träbä sä ämbälurec äm vjerä pä fracı atej känd vij äm napoj la minji.”

33 Petar u zäs: “Domnje ju mes spreman sä mä duk äm čemicä šä sä mor ku činji!”

34 Isus u äntors vorba: “Lasä mä sä ac zäk kä kukošu no kukuruzu astäs majnti dä šje tu mi tägädi äm tri rändur kä nu mä kunošc.”

35 Isus jarä lju äntribat: “Känd vam mänat afarä fär dä đibularuš šä fär dä täšč, ili cip-iliš, arec äm šjeva ka potreba?”

Jej u zäs: “Nu.”

36 Ali jäl u svätit: “Maj mejnkulo, dakä avec đibularuš jec ku voj, šä isto aša šä taška šä dakä nu aj mač vindi šubac šä kumpärä mač.‡

37 Kä sigurno träbä sä sä ispunulaskä šje are skris dä minji, anume: ‘Jäl are smatralit dä zločinac’-isto šje u zäs proroci dä minji träbä sä sä ispunulaskä.”

38 Atunšje jej ur zäs: “Ujtäci Domnje, noj avenj doj mačur.”

Jäl u äntors vorba: “Aku äj dästul ku asta svat.”§

Muka alu Isus äm gardu dä Getsemanija (Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

39 Isus u mers aku la Planina dä maslinur, kum ave jäl običaj sä fakä, šä učenici aluj ur vinjit ku jäl.

40 Känd u vinjit jäl pä lok, jäl u zäs alor: “Arugäcävä dä aje sä nu käddec äm kušnjä!”

41 Jäl su maknulit ändärät dä la jej aša dä parci ka kum aj värli peträ, šä u kázat pä đinuc, šä sä aruga.

42 Jäl u zäs: “Tata, dakä tu gändešc je kljištarusta dä patnjä dä la minji! Jarä nu fijä ame vojä mar ata fijä fäkutä!”

† 22:31 Đavao gände sä lji odvojulaskä dä la Isus ka kum seljak odvajalešci pšenicä dä la ljuskä. ‡ 22:36 Känd učenici majnti ur krenulit sä propovjedälaskä, Isus are tari popularan a ominji ur arätat gostoprinstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje sä promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a učenici träbä sä sä päzaskä sä fijä spremni sä sä osigurulaskä šä sä zaštitilaskä. 22:37 Iz 53,12 § 22:38 *Aku äj dästul ku asta svat* Asta ar puče sä fijä: 1. jej ari dovoljno mačur, ku alčilje vorbi: “aku avenj dovoljno mačur” ili 2. Isus gändešci jej sä šce sä svitaskä dä aje kä ari mačevur: “Dästul äj asta svat dä mačevur”. Känd Isus svite kä ar trbujı sä kumpiri mačevur, jäl lji svite dä opasnost ku kari su afla. Jäl anume nu gände sä kumpiri jej mačevur šä sä borulaskä. * 22:44 Äm orikic starogrčki rukopisur nu ari 43. i 44. redak. † 22:53 *vladalaskä tama*Aje äj vreme känd Sotona lukrä.

43 Atunšje andalu dä m nor u vinjit šä lu ämbälurit pä jäl.

44 Kum are äm mari mukur jäl šä maj tari sä aruga. Šä znoju aluj su fäkut äm kapljicur, dä sänži kura pä pämänt.*

45 Atunšje Isus su skulat dä m aruguminci šä u mers äm napoj la apostoli aluj. Jäl lju aflat kum sä kulka činjic dä žalji.

46 Aša jäl lju zäs: “Adäšje vä kulkäc? Skuläcävä šä arugäcävä sä nu käddec äm kušnjä!”

Isus äj apukat

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Iv 18,3-11)

47 Isus inka svite känd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dä pä jäl. Unu dä m jej are šä Juda unu dä m dvanaest (12) apostolur. Jäl u vinjit dä apropi la Isus šä lu surutat äm ubraz.

48 Ali Isus ju zäs aluj: “Juda, izdalešc pä minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutala?”

49 Apostoli känd u väzut šje su dogodulit jej ur äntribat: “Domnu, sä nji bäčenj ku mačurlje?”

50 Šä unu dä m jej u luvit ku maču pä sluga lu popa mari, šä ju tijet ureče.

51 Isus u zäs: “Dästul, nu maj vä bäčec!” Jäl u pus mäna pä ureci šä lu iscjelilit.

52 Atunšje Isus u zäs lu mar popur šä lu straža dä Hram, šä lu bätärnji kari ur vinjit afarä protiv dä jäl: “Ac vinjit ku mačur šä ku palicur ka pä buntovnik?”

53 Nikad nac räđikat njiš žježijtu protiv dä minji känd arem ku voj äm totä zä äm Hram. Ali aku äj vreme avosträ šä sä vladalaskä tama.”†

Petar tägädešci pä Isus

(Mt 26,67-75; Mk 14,66-72; Iv 18,15-18, 25-27)

54 Atunšje jej lor apukat pä Isus, lor dus ändärät šä lor dus la kasa la maj mari popä. Petar sljedile pä däparci.

⁵⁵ Fok ur fäkut äm sredina dä udvar, šä kum šäde lume akulo, Petar u vinjit äntri jej.

⁵⁶ Una tänärä sluškinja lu väzut kä šađi äm lumina dä fok, u mucät pä jäl tari šä u zäs dä pä aje: “Omusta are ku jäl isto.”

⁵⁷ Ali jäl u tägädit šä u zäs: “Nu, ju nu mes. Ju nu äł kunosk pä jäl!”

⁵⁸ Nu mult dä pä aje altu om lu väzut šä u zäs: “Spunji! Tu ješč unu däm jej!”

Ali Petar u äntors vorba: “Ju nu mes!”

⁵⁹ Hundiva unu šas dä pä aje altu om uporno tvrdäle: “Sigurno, asta om are ku jäl, kä jäl äj Galilejac!”

⁶⁰ Ali Petar u zäs: “Ju nu šcuv dä šje svitešč!” Šä točno atunšje känd inka svite, kukošu u kukuruzät.

⁶¹ Domnu su äntors šä su ujtat pä Petar. Šä vorbilje lu Domnuluj ur vinjit äm napoj la Petar, kum u zäs jäl: “Majnti dä šje kukošu u kukuruzä astäs tu mi tägädi pä minji äm tri rändur.”

⁶² Šä Petar u mers afarä šä plängänt tari.

⁶³ Ominji kari äł päze pä Isus äš fäšje šjuf däm jäl šä äł bäče.

⁶⁴ Jej ur pus fljancä pä oč, äł luvē äm ubraz šä sä akäca dä jäl: “Ajde prorokulešci! Spunji nji šjinji ču luvit äm ubraz?”

⁶⁵ Šä jej alu Isus ur zäs maj mulci uräči vorbi.

Isus äj la maj mari sud

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Iv 18,19-24)

⁶⁶ Dä räkori äm alta zä, bätärnji, una ku mar popur šä učitelji dä zakonu alu Mojsije, ur adus pä Isus äm nenče dä sudu alor.

⁶⁷ Jej ur zäs: “Spunjinji dakä ješč tu Krist.”

Jäl u äntors vorba: “Sä vä spuj nu mac änkredi,

⁶⁸ šä sä vä äntreb pä voj dä Krist, voj nu ac äntoršji vorba.

⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi äm pučeri pä desna parci dä mäna lu Dimizov.”

⁷⁰ Šä jej toc ur zäs, “Atunšje tu ješč Fišjoru alu Dimizov?”

Šä jäl u äntors vorba: “Da baš kum zäšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zäs: “Šefälj dokazur maj mult nji träbujä? Noj sängur anj auzät däm gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šä rimljanin

(Mt 27,11-14; Mk 15,1-5; Iv 18,28-37)

¹ Toc kari as re dio dä sud sor skulat šä lor adus pä Isus la Pilat.

² Šä jej sor apukat sä adukä optužbur protiv dä jäl: “Noj anj aflat kum strikă pä lumi. Jäl u zabranalit sä sä plăčaskă porezu lu Caru dä Rim. Jäl tvrdälešci kä jäl äj Krist Car.”

³ Pilat lu äntribat: “Ješč tu Car dä Židov?”

Isus u äntors vorba: “Da kum aj zäs tu.”

⁴ Pilat u zäs atunšje lu mar popur šä lu gärmadä dä lumi, “Ju nam aflat njimika dä šje laš optužuli šä suduli.”

⁵ Ali jej šä maj tari navalale: “Jäl bunulešci pä toc pä pämäntu anostru.* Su apukat sä äncevi äm Galileja šä u vinjit äm Jeruzalem.”

Isus äm nenče lu Car Herod

⁶ Känd u auzät Pilat kä sä svitešci dä Galileja, jäl u äntribat: “Aj omusta däm loku Galileja?”

⁷ Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mäna la Herod kari are äm Jeruzalem atunšje.

⁸ Herod are fälos kä veđi pä Isus. Kä dä mult gändē sä äł vadä pä Jäl daje kä u auzät mult dä jäl, šä Herod sä nadale kä lu vide sä fakä čudur.

⁹ Herod svite mult, äntriba mulci, ali nu ju fost äntorsä njiš una vorba.

¹⁰ Mar popur šä učitelji dä zakonu alu Mojsije asre isto akulo šä jej ur zäs tari mar optužbur protiv dä Isus.

¹¹ Atunšje Herod šä stražurlje aluj äš fäšje šodä däm Isus šä äł fäšje buländ. Jej lor ämbräkat pä jäl äm haljinur dä Car šä lor mäna la Pilat.

¹² Šä äm aje zä Pilat šä Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš.

22:69 Ps 110,1 * 23:5 toc pä pämäntu anostru Äm original skrijä: “pä äntagä Judeja”. Ali ajišje sä odnosulešci pä rimska provincija “Judeja”, pä cijela domovina alu Židov.

Isus am napoj la Pilat

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Iv 18,39-19,16)

¹³ Atunšje Pilat u čimat una pã mar popur šã pã alci voður kari as re židovi šã pã gãrmadã dã lumi.

¹⁴ Jãl lju zãs: “Voj ac adus pã omusta kã bunule pã lumi ali ju vã uvjerãlesk kã kãnd ãl ispičem nam aflat njiš šefãlj krivicã am jãl. Jãl nu aj duvinã njiš dã una krivicã dã šje ac optužulit.

¹⁵ Njiš Herod nu aflat njimik am jãl, kapu lu mãnat am napoj la noj. Jãl no fãkut njimika sã zavredilaskã kaznã dã morči.

¹⁶ Ju uj da sã ãl bičalaskã benji benj šã luj slãbuzã.”

Da li Pilat u slãbuzã pã Isus ili pã Baraba?

¹⁷ †

¹⁸ Ali jej ur mužjit am grupur tari, “ãndãrãt ku omusta! Noj gãndenj sã ãl slãbož pã Baraba!”

¹⁹ (Baraba are am čemicã kã bunule pã lumi am Jeruzalem šã u amurãt.)

²⁰ Pilat daje gãnde sã slãbodã pã Isus šã aša lju svãtit alor am napoj,

²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecãl pã krušji! Punjecãl pã krušji!”

²² Atunšje po treci rãnd, jãl lju svãtit alor: “Adišje? Spunjecãm šje rov u fãkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov sã zaslužulaskã morči. Aša luj dã sã ãl bičalaskã šã atunšje lãsa sã fugã.”

²³ Ali jej mužje šã maj tari, šã zahtjevale sã ãl pujã pã krušji. Šã napokon jej ur kãpãtat šje gãnde.

²⁴ Pilat u dat zapovjed sã sã fakã kazna šje ur zahtjevalit jej.

²⁵ Aša am tokmã ku zahtjevula, jãl u slãbuzãt dãm čemicã pã om šje u rãđikat bunã šã u amurãt ali jãl u ãntors pã Isus la jej sã ãl pujã pã krušji.

Pã Isus ãl punji pã krušji

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Iv 19,17-27)

²⁶ Šã kum lor dus ãndãrãt pã Isus, jej ur apukat pã om šje sã čima Šimun, dãm varušu Ćirena, kari vinje akasã dãm sat. Jej ur pus krušje pã jãl sã dukã am loku lu Isus.

²⁷ Multã lumi ãl sljedile pã Isus šã mujer kari plãnzje šã žalale pã jãl.

²⁸ Isus su ãntors la jej šã lju zãs: “Mujerilje dãm Jeruzalem, nu plãnzjec pãntu minji, mar plãnzjec pãntu voj šã pãntu kupiji avoštri.

²⁹ Kã anume u vinji vremiž kãnd ur zãšji lume, ‘Blagoslovulići as elje kari nikad no ar avut šã injimilje kari nikad nor purtat kupij šã cãcãlje kari nikad nor avut lapci am jelji!’Š

³⁰ Lume sor apuka atunšje sã zãkã lu planinur: ‘Kãđec žos pã noj!’ šã lu đalur: ‘Astupãcãnji!’

³¹ Kã dakã fašji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, šje nar puće sã peci uskat?”*

³² Akulo asre isto doj alci, amãndoj kriminalci kari trãbã sã fijã pus pã krušji sã mori ku Isus una.

³³ Kãnd ur vinjit pã loku šje sã čima osu dã kap, jej lor apukat šã lor pus pã krušji, una ku doj kriminalci, unu pã desna, unu pã ljeva parće aluj.

³⁴ Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šćijã šje fašji.”† Šã vojnici ur skos kockã sã sã ãmperci dãm coljilje aluj ãntri jej.

³⁵ Lume stãće šã sã ujta; šã vladarur asre akulo šã ãl rãđe: “Jãl u spasalit pã alci. Aku dakã aj Krist, akuljes dã la Dimizov, lasã sã sã spasalaskã sãngur!”

³⁶ Kãtãnjilje isto aš fãšje šjuf dãm jãl. Šã jej ur vinjit šã u ãmbijet aluj ucãt.‡

† **23:17** Am bãtãrnji grčki rukopisur aj; **17** “Jej ave običaj pã festival kã are obavezalit pã unu dãm zatvoreniš sã slãbodã afarã.” Vejs 27,15; Mk 15,6. ‡ **23:29** Asta vremi u vinjit 70 aj dã pã Krist. Kãtãnjilje dã Rim u opkolulit šã uništilit Jeruzalem šã u murit pã mulc židovur.

§ **23:29** Am aje vremi kupiji am Jeruzalem ur trpãli tari urãt. Atunšje ominji ur gãndi kã aj maj benji dã ominj sã nu ajvi kupij. Nuj tugã maj mari kãnd vejs kum kupiji alor patalešci ili mori. **23:30** Hoš 10,8

* **23:31** Uskat ljemnu maj tari arđi dã kit verđi ljemnu. Arđala značalešci patalalã ili kaznã. Isus are pã krušji ka verđi ljemnu daje kã jãl nu zaslužulit sã ardã (sã trpãlaskã). Ominji kari u odbacalit pã Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužilit sã ardã (sã patalaskã) dã grehurlje alor. † **23:34** Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šćijã šje fašji.” Am orikic grčki rukopisur nuj asta skris. **23:34** Ps 22,18 ‡ **23:36** Ocãt are jeftinã buturã kari obični ominj bije. Vojnici fãšje šjuf dãm Isus šã aj dãđe jeftinã buturã alu šjinjiva kari aj kralj. **23:36** Ps 69,21

³⁷ Jej ur zäs: “Dakä ješć tu Caru dä Židov, spasalešćici pä činji sängur!”

³⁸ Sus la kap are skris: “Asta äj Caru dä Židov.”

Doj kriminalc una pä krušji ku Isus

³⁹ Unu däm eje kriminalc kari äs re puš pä krušji ku Isus äł vředile šä jäl u zäs: “Dakä ješć tu Krist, atunšje spasalešćici, šä pä noj isto!”

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pä elši šä u zäs: “Nu ci frikä dä Dimizov? Tärpälešć ista kazna ka jäl.

⁴¹ Tu šä ju šćenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kápätat kaznä dä lukrurlje relji, ali omusta no fäkut njimika.”

⁴² Atunšje ju zäs lu Isus: “Isuse, ängändešćici tu dä minji känd vi vinji äm kraljevstva ata.”

⁴³ Isus ju zäs äm änturšjalä dä vorba: “Anume, ju äc zäk: astäs vi fi ku minji äm Raj!”

Morče lu Isus

(Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Iv 19,28-30)

⁴⁴ Känd are hundiva däm njaza, are äntunjerik äntreg pämäntu pän äm tri (3) šasur.

⁴⁵ Sorilje are äntunjerik, šä feringa äm Hramš su tijet pä pola.

⁴⁶ Atunšje Isus u pläns äm graj tari šä zäšje: “Tata äm mänjilje atelji ju puj duhu amnjov.” Känd u zäs Isus asta, jäl u murit.

⁴⁷ Känd u väzut asta kapetanu šje u fost, jäl u slavalit pä Dimizov kum u zäs: “Omusta are sigurno pravedan!”

⁴⁸ Šä totä lume kari sor akuljes sä vadä kum lor punji pä krušji, känd ur väzut šje u fost, ur mers akasä šä äš bäče dä žalji čepturlje.

⁴⁹ Ali toc kari äł kunušće pä jäl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus däm Galileja stäče šä sä ujta dä dāparci.

Josip punji äm gropä pä Isus

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Iv 19,38-42)

⁵⁰ Are om šje sä čima Josip. Jäl are član dä mari sud dä židov. Bun om šä pravedan

⁵¹ kari no dat pä prav la odlukurlje šje ur fäkut ku Isus. Jäl are däm Arimateja, unu varuš la Judeja šä are däm unu kari ašćipta sä vijä kraljevstvo lu Dimizov.

⁵² Omusta u mers la Pilat šä lu äntribat dakä poči kápäta tela lu Isus.

⁵³ Josip u lot žos pä Isus dä pä krušji šä lu änvälit äm plahtä. Šä lu pus äm gropä šje are sklesalitä däm peträ äm kari inka njime no fost ängrupatä.

⁵⁴ Zuva dä pripravmä are šä zuva dä sämbäta vinje.

⁵⁵ Mujerilje kari ur vinjit ku Isus däm Galileja isto äł sljedile. Jelji ur väzut gropa, šä kum are tela aluj postavalitä.

⁵⁶ Aša ur mers äm napoj šä ur pripravmilit uloj šä parfemur sä ungä tela alu Isus, ali pä zuva dä sämbäta jej sä odmarale dä pä zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult äm gropä

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-9)

¹ Elši zuva dä säptämänä, are duminjika, tari dä ċiminjaca mujerilje ur mers la gropä, šä adušje uloj ku miros šje ur pripravmilit.

² Jej ur aflat peträ* kä u fost äntorsä ändärät dä la gropä.

³ Känd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus.

⁴ Šä atunšje, känd inka stäče akulo äm šok, ujtäci! Doj ominj stäče längä jelji äm colji šje svitläze.

⁵ Mujerilje sur änfrikušat tari, kapu sur poklonulit pän la pämänt ku ubrazu šä ominji lJOR zäs: “Adišje kutäc pä om äm kust änrä ominj morc?”

⁶ Jäl nuj ajiše. Jäl u uskrsnulit! Ängändecävä šje vu zäs jäl känd are inka äm Galileja:

⁷ “Träbä ju Fišjoru Omuluj sä fjuv dat äm mänjilje lu ominji rej šä sä mä puji pä krušji daje sä uskrsnulaskä pä treća (3) zä.”

⁸ Atunšje jej sor ängändit dä vorbilje aluj.

⁹ Känd sor äntors dä la gropä kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur šä alu toc.

Š 23:45 feringa äm Hram Asta feringä are 25 metara dä nalt šä odvajale svänt loku dä la Hram. * 24:2 peträ Asta are mar, isklesan okruglä peträ dovoljno mari sä askundä ulaz dä märmänči. Träbuje maj mulc ominj sä maknalaskä petra. 24:7 Lk 9,22

10 Jelji as re Marija dām varušu Magdala, Ivana šā Marija, mumāsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur.

11 Ali puvešče alu mujeriljelje lju su vāzut alu apostolur kā svite bulunzemi, dā aša nu ljur ānkrizut.

12 Ali Petar su skulat šā u aljirgat la gropā. Akulo u stat sā sā ujci ām nontru, šā u vāzut numa plahtā. Atunšje u mers ām napoj hundī are šā sā āntriba šje u fost aje.

Isus sā aratā la učenikur pā kalje ām Emaus

13 Ām aje ista zuva doj (2) učenikur māržje ām lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dām Jeruzalem.

14 Jej svite una ku alt šje u fost.

15 Atunšje kānd svite šā kānd sā āntriba dā kutotu aje, Isus sāngur u vinjit šā umbla ku jej.

16 Ali alu oči alor are uskratalit sā nu āl kunoskā pā Isus.

17 Isus lju āntribat pā jej: “Šā šje raspravljalec aša iskreno kānd umblāc?” Šā jej or stat trišč.

18 Unu dām jej, unu kari sā čima Kleofa, ju āntors vorba: “Ješč tu jedini stranac ām Jeruzalem kari nu šćijā šje u fost ajiše ām zadnji par zālji?”

19 Isus u āntribat: “Šje u fost?”

Jej ur āntors vorba: “Dā kutotu šje su dogodulit ku Isus dām Nazaret. Jāl are Prorok, om bālour ām djelur, šā ām vorbi ām njenće lu Dimizov, šā la lumi.

20 Mar popur šā anoštri poglavarur lor dat sā sudulaskā pā Isus pā morči, šā jej lur pus pā krušji!

21 Noj nji nadalenj kā āj jāl ala unu kari u otkupili Izrael. Šā astās āj treća (3) zuva dā atunšje.

22 Ali pā aje kutotu orikići mujer dām grupa anostrā nju iznenadalit benji benj. Dā rākori dā điminjacasta jelji ur mers la gropā.

23 Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit ām napoj sā nji zākā kā ur vāzut vizijā dā andelj dā kari ur zās kā Isus āj ām kust.

24 Orikic dām grupa anostrā ur mers la gropā sā vadā šā ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor vāzut pā jāl.”

25 Šā Isus lju zās: “O voj ominj bulānž šā ām sufljičilje avoštiri nu šćec spremni sā ānkrīdec šje ur zās proroci!

26 Nar trābuji Krist sā patalaskā dā toći stvarurlješće šā atunšje Dimizov sā āl proslavalaskā?”†

27 Jāl u spus maj menkulo šje are zās dā jāl, ām toći svānti kenvijur; su apukat ku Mojsije šā pām toc Proroci.

28 Kānd ur vinjit dapropi ām lok hundī māržje, Isus su arātat ām namjerā sā mergā maj menkulo.

29 Ali jej lor nagovorulit sā rāmāji. “Rāmānji ku noj; mar āj kasno. Zuva āj mar gata.” Atunšje jāl u mers ām nontru sā rāmāji ku jej.

30 Atunšje kānd are ku jej la masā, Isus u lot pitā, u blagoslovulitu šā u rupt ām dovā šā lju dat alor.

31 Aku oči alor puće sā vadā, šā jej lor kunuskut, šā dā pā aje Isus u nestalit.

32 Šā jej ur zās una la alt: “Nu nji arde sufljičilje anoštiri kānd svite jāl ku noj pā kalji, šā kānd nji objasnale jāl svāntā kenvijā?”

33 Atunšje jej sor skulat šā ur mers ām napoj ām Jeruzalem. Akulo ur aflat pā jedanaest (11) apostolur una pā kupā, šā pā orikic alci ku jej.

34 Ešće ljur spus: “Domnu anume u uskrsnulit, šā su arātat la Šimun.”

35 Doj (2) učenikur ur spus šje ur pācāt pā kalji, šā kum lor kunuskut kānd u rupt pita.

Isus sā aratā la učenikur (Iv 20,19-23)

36 Čak šā kānd svite dā aje šje ur pācāt, Isus stāće akulo āntrā jej šā jāl lju zās: “Putuljalā fijā ku voj!”

37 Jej as re zubunjic šā ānfrikušac kā jej gānde kā veđi duh.

38 Ali Isus u zās: “Adišje vi frikā? Šā adāšje vinji sumnjur ām sufljičilje avoštiri?”

39 Ujtācāvā la pišjorilje amelji šā la mājnilje amelji! Ujtācāvā ju mes! Punjec mājnilje šā uvjerilecāvā, kā duh nari karnji šā osā kum viđec kum ju am.”

† 24:26 Asta svitešči dā vremi kānd Isus u kápata čast šā slava kānd jāl u fi car.

⁴⁰ Känd u zäs asta jäl lju arätat mänjilje ša pišjorilje.

⁴¹ Ali dä fälušuja mari, jej inka nu änkrife, ša ša čudule. Jäl lju zäs: “Avec ajiše šjeva dä mänkat?”

⁴² Jej jur dat aluj dārab dä pešci fript.

⁴³ Isus u lot ša u mänkat am nenče alor.‡

⁴⁴ Isus lju zäs: “Asta äj aje šje ju vä svitem avovä känd arem inka ku voj: kuto totu stvarurlje kari dä minji as re skrišä am zakonu lu Mojsije, ša am kenvijurlje dä prorokur ša am Psalmur träbuje ša ša ispunulaskä.”

⁴⁵ Atunšje jäl lju däsväkut gändurlje alor ša potä ša prišjepi sväntä kenvija.

⁴⁶ Jej u zäs: “Asta äj skris am sväntä kenvijä: kä Krist träbä ša patalaskä ša ša uskrnulaskä dām morc pä treća (3) zä.

⁴⁷ Isto aša ankäjalä ša jirtala dä grehur ar träbuji ša fijä propovjedalići am numilje

aluj alu toći nacijurlje aša Dimizov lju jirta grehurilje alor, ša ša ša apušji elši ku propovjed am Jeruzalem.

⁴⁸ Voj ščec svedoci dä stvarurlješče.

⁴⁹ Ša ju uj mänä žos pä voj Duh svänt šje Tata amnjov u igirit. Ali rämānjec ajiše am varuš pān šje nu vic fi āmbrākac ku pučeri dä sus!”§

Isus ša āntoršji am nor

(Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)

⁵⁰ Isus lju dus dä apropi am lok Betanija. Jäl u räčikat mänjilje am sus ša lju blagoslovulit pä jej.

⁵¹ Ša känd lji blagoslovule pä jej, jäl u fost räčikat ša dus sus am nor.

⁵² Jej ša klanjale la jäl, ša ku fulušuje mari sur āntors am Jeruzalem,

⁵³ ša am Hram cijelo vreme äl blagoslovule pä Dimizov.

‡ 24:43 Asta u fäkut ša lji areči kä nuj duh, kä duhovur nu mänänkä.

§ 24:49 āmbrākac ku pučeri dä sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljilje astupä pä osobä, ku aje u kápāta sila dä Svänt duhu ša svjedočulaskä lu alci dä Isus.